

GYMNÁZIUM BRNO SLOVANSKÉ NÁMĚSTÍ

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Čtyřletý vzdělávací program

GYMNÁZIUM BRNO
SLOVANSKÉ NÁMĚSTÍ

Multikulturní anglické gymnázium

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
4. Vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných.....	11
5. Učební plán.....	15
6. Učební osnovy.....	18
Český jazyk.....	18
Anglický jazyk	29
Německý jazyk	38
Francouzský jazyk.....	44
Španělský jazyk	51
Matematika	60
Fyzika	69
Chemie	75
Biologie	83
Geografie	89
Nauka o společnosti	97
Dějepis	111
Tělesná výchova	119
Umění a kultura – hudební obor	125
Umění a kultura – výtvarný obor.....	130
Informatika	135
7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání.....	139
8. Autoevaluace školy	143

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Motivační název

Multikulturní anglické gymnázium

Předkladatel

Název a adresa školy: Gymnázium Brno, Slovanské náměstí, příspěvková organizace
Slovanské nám. 7, 612 00 Brno

IČO: 00559016

Rezortní identifikátor školy: 600013472

IZO: 000559016

Ředitel školy: Mgr. Dalibor Kott

e-mail: red@gymnaslo.cz

Koordinátor tvorby ŠVP: RNDr. Bc. Miroslav Hruška

e-mail: hruska@gymnaslo.cz

Kontakty: telefon: 541 321 317

fax: 549 257 709

e-mail: red@gymnaslo.cz

web: www.gymnaslo.cz

Vzdělávací program

- Čtyřletý vzdělávací program
- Denní forma vzdělávání

Zřizovatel

Jihomoravský kraj

Adresa: Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno

Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje

telefon: 541 651 111

fax: 541 653 439

e-mail: slobodnikova.hana@kr-jihomoravsky.cz

Školní vzdělávací program byl vytvořen podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání.

Dokument vznikl úpravou školního vzdělávacího programu (ŠVP), který byl schválen MŠMT jako pilotní ŠVP pod č.j. 23709/07-23.

Platnost dokumentu od **1. září 2023**.

Mgr. Dalibor Kott
ředitel školy

2. Charakteristika školy

Velikost školy

- Počet kmenových a odborných učeben odpovídá běžnému provozu 20 tříd. Kapacita školy podle zřizovací listiny je 640 žáků.

Vybavení školy

- Všechny učebny jsou vybaveny počítačem, dataprojektorem a zesilovačem s reproduktory. Škola je pokryta wifi připojením k internetu. V několika učebnách jsou interaktivní tabule.
- Další prostory, které mohou využívat žáci i pedagogové, jsou učitelský klub, žákovská studovna, cizojazyčné knihovny, aula pro 60 osob, posilovna, ateliér pro výtvarnou výchovu, prostory pro laboratorní a praktická cvičení v přírodovědných předmětech, jídelna s výdejnou stravy, tělocvična a dva malé gymnastické sály.
- Pro výuku informatiky jsou určeny dvě počítačové učebny. Ve všech učebnách je přístup k internetu a je žákům a učitelům k dispozici i mimo výuku.

Dostupnost školy

- Naše gymnázium má velmi dobré spojení MHD se všemi částmi města Brna, včetně vlakového nádraží Královo Pole, hlavního nádraží a autobusového nádraží.

Klima školy

- Školní budova pochází z konce dvacátých let dvacátého století, je umístěna v centru městské části Brno-Královo Pole na náměstí s parkem.
- Pro naši školu je charakteristický otevřený a demokratický přístup k žákům, díky kterému se vytváří neformální a příjemná atmosféra.

Charakteristika pedagogického sboru

- Učitelský sbor je plně aprobovaný, v rámci výuky cizích jazyků zaměstnává škola rodilé mluvčí. Učitelé jsou aktivní jako lektori, publikují v odborném tisku, vydávají učebnice. Složení a počet členů pedagogického sboru závisí na kapacitě a výkonech školy. Při reálné kapacitě 18–20 tříd se předpokládá, že na naší škole působí kolem 44 pedagogů (přepočteno). Část vyučujících vyučuje své předměty v anglickém jazyce.
- Učitelé pracují v liberálním prostředí, které jim umožňuje využít nejvhodnější pedagogické metody, moderní výukové strategie a vlastní tvůrčí přístup.

Charakteristika žáků

- Žáci docházejí či dojíždějí ze všech částí Brna, okolních okresů i ze vzdálenějších regionů; našimi žáky jsou i cizí státní příslušníci.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

- Škola se opakovaně zapojuje do aktivit programů EU a programu JmK Do světa!. Vedle projektů spolupráce s evropskými školami se připravují individuální výjezdy žáků do těchto škol.

Spolupráce s partnerskými subjekty

- Školská rada je ustavena dle Zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon) a na základě usnesení Rady Jihomoravského kraje č. 876/05/R 19. Školská rada má devět členů.
- Studentská samospráva vyvíjí velmi aktivní činnost – Studentský senát se podílí na organizaci života školy a na přípravě a organizaci mimoškolní činnosti žáků, propagaci školy, plně organizuje provoz žákovské studovny.
- Naše škola zajišťuje ve spolupráci s vysokými školami pedagogické praxe studentů učitelství (jsme klinická škola Masarykovy univerzity Brno), naši pedagogové lektorují semináře vysokoškolských studentů, naši žáci navštěvují odborná vysokoškolská pracoviště.

- Spolupracujeme se základními školami.
- Spolupracujeme s Úřadem městské části Královo Pole.
- Na úrovni krajských kol organizujeme soutěže a olympiády v oblasti cizích jazyků.
- Vedení školy podporuje nadstandardní projekty v rámci minimálního preventivního programu (Peer program ve spolupráci s P-centrem, spolupráce se Zdravotním ústavem, Sdružením Podané ruce, Acet ČR – Nová naděje, odborem prevence MP Brno a jinými organizacemi).
- Pravidelně spolupracujeme s Rakouským institutem, Goethe Institutem a Aliance Francaise.
- Jsme zapojeni do sítě škol s ekologickou výchovou M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy).

Další možnosti nabízené žákům mimo vyučování

- Práce se žáky jiných národností v tzv. Global Education Team
- Příprava k jazykovým zkouškám
- Výchovný poradce školy pomáhá žákům zejména při výběru dalšího uplatnění, řešení individuálních problémů, shromažďování statistických údajů o uplatnění našich absolventů
- Přebory středních škol v atletice, volejbalu, basketbalu, fotbalu, aerobiku, florbalu, plavání, stolním tenisu atd.
- Kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Fakultativní sportovní akce (mj. výběrový lyžařský kurz)
- Organizace návštěv večerních představení v různých typech divadel
- Projekt Filmový cyklus (nejen) pro středoškoláky
- Soutěže v recitaci a autorském čtení žakovských prací
- Školní pěvecký sbor

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Škola poskytuje čtyřleté gymnaziální studium s výukou vybraných předmětů v anglickém jazyce s ohledem na individuální pokročilost a volbu předmětů. Žáci jsou připravováni ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek a k možnosti profesionálního využití angličtiny. Dětem cizích státních příslušníků je nabízen gymnaziální studijní program, kde jsou vybrané předměty vyučovány v anglickém jazyce a nabídka je doplněna výukou českého jazyka pro cizince.

Profil absolventa

Náš absolvent je všeobecně vzdělaný, jazykově vybavený, připravený ke studiu na vysoké škole dle svého osobního zájmu a zaměření u nás i v zahraničí, je ochoten a schopen vyjádřit a obhájit vlastní názor.

Žáci jsou připravováni na všechny typy univerzitního studia individuální profilací v soustavě volitelných předmětů.

V rámci výuky profilového jazyka jsou žákům nabízeny nadstandardní vzdělávací možnosti jako například výměnné studijní pobyty, jazykově zaměřené projekty, příprava ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek.

Požadavky na uchazeče – organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení vychází z výsledků předchozího vzdělávání. Základní prioritou sledovanou při přijímacím řízení je úroveň ovládnutí anglického jazyka.

Kritéria jsou upřesňována každý rok a zveřejňována v souladu s vyhláškou.

Ukončování studia – organizace maturitní zkoušky

Společná část maturitní zkoušky

Obsah je dán aktuální zněním Školského zákona; je organizována centrálně Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání. Naše škola připravuje své žáky na možnost výběru libovolné varianty volitelného předmětu.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky pro obor vzdělání Gymnázium se skládá ze dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitel školy určí nabídku těchto povinných zkoušek, jejichž obsah je v souladu s učebními osnovami povinných vyučovacích předmětů a volitelných vzdělávacích aktivit vymezených v tomto školním vzdělávacím programu. Ředitel školy stanoví rovněž omezení s ohledem na volbu zkoušek společné části, dále formu zkoušek a maturitní témata.

Nepovinné maturitní zkoušky

Žák může ve společné i profilové části konat nepovinné zkoušky. Jejich výběr a maximální počet je stanoven na základě platného znění zákonné úpravy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie vycházejí z následujících principů uplatňovaných v práci školy:

- Variabilita studia
- Široká nabídka volitelných předmětů
- Vysoká úroveň výuky a využití jazyků, návaznost na dosaženou úroveň v předchozím vzdělání
- Příprava českých žáků k mezinárodním jazykovým zkouškám
- Možnost účasti v zahraničních projektech
- Liberální přístup k žákům i učitelům
- Otevřenost ve vztahu k žákům
- Existence a práce Studentského senátu
- Neformální klima školy

- Kosmopolitní a multikulturní atmosféra – zahraniční žáci
- Nabídka kurzů (viz systém kurzů popsáný v kapitole Učební plán)

Náš vzdělávací program uplatňuje následující postupy:

- Vnitřní členění výuky do skupin podle náročnosti
- Týmová práce
- Projektová výuka využívající kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Účast na dlouhodobých i mezinárodních projektech
- Možnost ovlivňovat chod školy a vzdělávací nabídku prostřednictvím Studentského senátu
- Aktivizační metody
- Možnost práce se zahraničními žáky i učiteli
- Individuální přístup, který umožňuje hladké začlenění do našeho školského systému

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou v našem programu rozvíjeny následovně:

Kompetence k učení

Strategické kroky	Organizační formy
Individualizovat vyučovací metody a rozšířit jejich variabilitu	Samostudium s využitím elektronických materiálů Výstupy z kurzů
Posílit vnitřní motivaci žáků	Zapojení do projektů Organizace exkurzí
Zefektivnit přenos a získávání informací	Samostatná práce se zdroji informací – Internet Samostatná práce s literaturou Plnění úkolů v rámci kurzů
Posílit autoevaluační schopnosti žáků	Prezentace žákovských projektů v rámci školy a jiných aktivit Aktivní role žáků při tvorbě a použití klasifikačních pravidel školy

Kompetence k řešení problémů

Strategické kroky	Organizační formy
Posílit metodu problémové výuky ve všech předmětech	Využití seminárních forem výuky
Využít schopnost žáků rozpoznat problém	Zadávání projektů, individuálních a skupinových úkolů
Umožnit žákům interpretovat získané informace a návrhy řešení problémů	Školní konference Prezentace na webové stránce školy Výstupy z kurzů

Kompetence komunikativní

Strategické kroky	Organizační formy
Umožnit žákům přístup k dostupným prostředkům komunikace	Liberalizace používání digitálních prostředků (zařízení, aplikací a služeb) uvnitř školy Webové stránky školy, tříd, předmětových skupin apod.
Poskytnout žákům teoretické a praktické nástroje ke komunikaci	Posílení příslušných témat ve vhodných předmětech (Občanský a společenskovední základ, Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk) Exkurze Praktické úlohy v rámci kurzů
Umožnit žákům prezentovat komunikační schopnosti ve škole i na veřejnosti	Výstupy z kurzů Mimoškolní činnost (zájmové útvary, soutěže) Činnost Studentského senátu
Poskytnout žákům vysokou úroveň výstupních komunikačních schopností v cizích jazycích	Zahraniční studijní výměny Odborné semináře a konference na škole – možnost prezentace prací v profilovém cizím jazyce

Kompetence sociální a personální

Strategické kroky	Organizační formy
Poskytnout žákům možnosti hodnotit vlastní reálné možnosti	Skupinové metody výuky ve všech předmětech Externí formy evaluace školy – testy na národní úrovni Individuální úkoly v rámci kurzů
Vést žáky ke schopnosti přijmout zodpovědnost	Činnost Studentského senátu a třídních samospráv Přenesení organizace mimoškolních akcí na žáky
Posilovat metody k vytváření hodnotných mezilidských vztahů	Zapojení žáků do humanitárních akcí Spoluúčast žáků při tvorbě vnitřních školních norem – školní řád
Vést žáky k pozitivnímu vztahu ke zdraví a zdravému životnímu stylu	Úkoly v rámci kurzů Peer programy v rámci preventivního programu Sportovní aktivity v rámci kurzů Aktivity v rámci sportovních soutěží

Kompetence občanské

Strategické kroky	Organizační formy
Učít žáky stanovit si perspektivní cíle	Výstupy z kurzů Spolupráce s vysokými školami – semináře, praxe Nabídka profilových maturitních zkoušek
Toleranci a respektování různorodých hodnot člověka povýšit na jednu ze základních norem života školy	Nabídka studia pro žáky minoritních skupin (většinou zahraničních) Národní a mezinárodní projekty Účast na humanitárních akcích
Učít žáky uvědoměle poskytovat účinnou pomoc druhým	Individuální a skupinové úkoly na kurzech Účast žáků na organizaci mimoškolních aktivit
Umožnit žákům možnosti postupného zapojování do občanského života okolí a společnosti	Práce Studentského senátu a třídních samospráv Aktivní účast zástupců žáků ve školské radě školy Organizační pomoc žáků při občanských aktivitách v místě sídla školy

Kompetence k podnikavosti

Strategické kroky	Organizační formy
Vést žáky ke schopnosti rozhodovat o jejich dalším vzdělávání a budoucí profesi	Autoevaluace žáka s využitím dotazníků Besedy a diskusní fóra
Učít žáky vyhodnocovat informace o vzdělávání a práci	Samostatná práce s informačními zdroji Skupinové práce v rámci ročníkových kurzů Exkurze a beseda ve spolupráci s Úřadem práce
Vést žáky k pochopení podstaty a etiky podnikání a funkce trhu	Výstupy z ročníkových kurzů Workshopy vedené odborníky z oblasti ekonomie Projekt v rámci oboru Občanský a společenskovední základ

Kompetence digitální

Strategické kroky	Organizační formy
Naučit žáky, jak správně a bezpečně používat digitální zařízení, aplikace a služby a jak efektivně vytvářet a upravovat digitální obsah	Praktické úkoly Využití předmětů Informatika, Geografie aj. Využití seminárních forem výuky Samostatná a skupinová práce s digitálními zdroji informací
Umožnit žákům využívat digitální technologie	Liberalizace používání digitálních prostředků (zařízení, aplikací a služeb) uvnitř školy Samostatná a skupinová práce se zdroji informací
Vést žáky k pochopení vývoje a významu	Besedy, workshopy, diskusní fóra a motivační

digitálních technologií a současně rizik, která při jejich používání vznikají	přednášky Prezentace případových studií
Vést žáky k odpovědnosti za sdílený digitální obsah, mj. k opatrnosti při sdílení soukromého digitálního obsahu	Autoevaluace žáka s využitím dotazníku Rozbory ilustračních případů
Motivovat žáky k využití digitálních technologií pro získání efektivních řešení různých úloh	Zadávání projektů, individuálních a skupinových úkolů Samostatná a skupinová práce s digitálními zdroji informací – internet

Základní kurikulární zásady

Naši žáci zvládnou požadavky gymnaziálního vzdělávání alespoň na úrovni ŠVP (který odpovídá RVP GV). V oblasti jazykového vzdělávání, která je pro naši školu prioritní, jsou požadavky našeho ŠVP poněkud náročnější, jejich rozpracování je obsahem dalších částí ŠVP. Ve volitelných předmětech, které tvoří individuální profil absolventa, jsou naši žáci připravováni v souladu s požadavky Katalogů cílových požadavků společné části maturitní zkoušky.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazena do předmětů a činností, se kterými se setkají všichni naši žáci, dle následujícího přehledu. Konkrétní zapracování do jednotlivých vyučovacích předmětů je součástí osnov jednotlivých předmětů.

Průřezové téma	Tematický okruh	Realizace
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Kurzy 1.–4. ročník INT ČJ 1., 3., 4; CJ 1.+2.; M 1.+2.; Bi 2.+3.; Tv 1.–3.
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Kurzy 1.–4. ročník INT M 1.–4.; F 2.
	Sociální komunikace	Kurz 2. ročník INT CJ 1.–4.; M 1.–4.; NOS 1.
	Morálka všedního dne	INT Bi 2.; NOS 2.
	Spolupráce a soutěž	PROJ; Kurzy 1.–3. ročník INT ČJ 2.; CJ 3.+4.; Bi 2.; Tv 1.–4.;
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	INT CJ 1.+2.; G 1.+4.; NOS 1.; D 4.
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	INT Bi 2.; G 3. + 4.; NOS 1.
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	PROJ; Kurz 2. ročník INT CJ 3.+4.; G 2.; NOS 1.; D 4.
	Žijeme v Evropě	Kurz 4. ročník INT ČJ 1.+3.; CJ 3.+4.; G 2.; F 1.–3.; NOS 1.; D 4.; UK 1.+2.
	Vzdělávání v Evropě a ve světě	INT CJ 1.+2.; G 2.; NOS 1.
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě	INT ČJL 1.–3.; CJ 1.+2.; Bi 1.+3.; G 4.; NOS 1.+2.
	Psychosociální aspekty interkulturality	INT CJ 3.+4.; G 4.; NOS 1.+2.
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v ČR, v Evropě)	INT ČJL 3.+4.; NOS 1.+2.
Environmentální výchova	Problematika vztahů organismu a prostředí	Kurz 2. ročník INT Bi 1.–3.; F 1.+3.; G 3.+4.
	Člověk a životní prostředí	INT CJ 1.–4.; Bi 1.–3.; Ch 1.–3.; G 3.+4.; NOS 1.

	Životní prostředí ČR	PROJ INT CJ 1.+2.; Bi 1.-3.; Ch 1.-3.; G 1.+4.
Mediální výchova	Média a mediální produkce	INT ČJ 2.; CJ 3.+4.; M 4.; F 3.; NOS 1.+2.; Inf 1.
	Mediální produkty a jejich významy	INT ČJ 1.+2.; CJ 3.+4.; M 4.; Bi 1.+2.; NOS 1.+2.
	Uživatelé	PROJ INT NOS 1.+2.
	Účinky	PROJ INT NOS 1.+2.; UK 1.+2.
	Role médií v moderních dějinách	INT ČJ 1.; NOS 1.+2.; D 4.; UK 1.+2.

Poznámky:

Způsob realizace je upřesněn v učebních osnovách; součástí osnovy každého předmětu je zařazení průřezových témat.

Použité zkratky:

PROJ = projekt

INT = integrováno do předmětu; v případě integrace tématického okruhu průřezového tématu do předmětu označuje zkratka předmětu a číslice ročníků, ve kterém je uvedený okruh zařazen do osnov daného předmětu

ČJ = Český jazyk

CJ = cizí jazyky

M = Matematika

F = Fyzika

Bi = Biologie

Ch = Chemie

G = Geografie

NOS = Nauka o společnosti

D = Dějepis

Inf = Informatika

Tv = Tělesná výchova

UK = Umění a kultura

4. Vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných

Úvod

Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných upravuje především školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí **podpůrných opatření**. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření podle § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Součástí těchto opatření může být **individuální vzdělávací plán**. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha vyhlášky č. 1.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Škola při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z doporučení školských poradenských zařízení, přičemž

- uplatňuje zdravotní hlediska a respektuje individualitu a potřeby žáka,
- využívá přiznaná podpůrná opatření,
- uplatňuje princip diferenciací a individualizace při stanovování obsahu, forem a metod výuky,
- umožňuje ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností,
- zohlední přiznaná podpůrná opatření při hodnocení výsledků vzdělávání,
- spolupracuje s rodiči (zákonnými zástupci žáka), školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště,
- podporuje nadání a talent žáků vytvářením vhodných studijních podmínek,
- podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na práci se žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním.

Tvorba plánu pedagogické podpory (PLPP)

Speciální vzdělávací potřeby (SVP) žáka zjistí škola tak, že jsou uvedeny v příloze přihlášky ke studiu nebo je oznámí zákonný zástupce žáka nebo žák na začátku nebo v průběhu studia nebo budou zjištěny pedagogickými pracovníky na začátku nebo v průběhu studia. Pedagogičtí pracovníci při identifikaci projevů obtíží a nadání mohou využít orientační tabulku projevů obtíží a nadání.

Kdo zjistí obtíže nebo nadání žáka (ředitel školy, třídní učitel, pedagogičtí pracovníci vyučující žáka), informuje **poradenského pracovníka školy** (na prvním místě výchovného poradce), který podnikne další kroky (s vědomím ředitele školy), počínaje jednáním se žákem a/nebo se zákonným zástupcem žáka a zpracováním charakteristiky žáka a popisem jeho obtíží nebo nadání a speciálních vzdělávacích potřeb.

Vznikly-li obtíže pouze v jednom předmětu, může stačit režim tzv. **přímé podpory**, aniž by se vytvářel PLPP. Jinak pedagogičtí pracovníci navrhnou jednotlivé úpravy ve vzdělávání. Poradenský pracovník školy (výchovný poradce) v součinnosti s třídním učitelem tyto návrhy sloučí a stanoví cíle PLPP. Pak zformuluje obsah podpůrných opatření (prvního stupně). Tato opatření zapracuje do PLPP. Poradenský pracovník školy s PLPP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného

zástupce žáka a ředitele školy. Poradenský pracovník zajistí předání informace o PLPP pracovníkovi, který vede školní matriku.

Realizace plánu pedagogické podpory

Při realizaci PLPP postupují pedagogičtí pracovníci podle PLPP. Poradenští pracovníci školy spolupracují s pedagogickými pracovníky, třídní učitelem, žákem a zákonnými zástupci: poskytují metodickou a konzultační podporu.

Probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a průběžná vyhodnocování zvolených postupů. Na jejich základě může dojít k aktualizaci plánu pedagogické podpory (viz dále).

Ředitel školy může v jednodušších případech rozhodnout, že koordinací PLPP pověří třídního učitele. Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (obvykle z důvodu nadání), je možné pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo tohoto učitele. Školník metodik prevence je přizván ke spolupráci vždy, když jde o žáka s rizikovým chováním nebo když takové chování hrozí.

Poradenští pracovníci školy pravidelně komunikují se školským poradenským zařízením (ŠPZ). Cílem komunikace je ověřit u ŠPZ vhodnost přijatých podpůrných opatření a případně informovat o vývoji SVP žáka.

Vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Nejpozději po třech měsících (termín je součástí PLPP) dochází k vyhodnocení, zda poskytování podpůrných opatření (PO) vede ke stanoveným cílům. Vyjadřují se učitelé předmětů a třídní učitel a případně i žák a zákonný zástupce žáka. Poradenský pracovník školy z podkladů posuzuje, zda jsou přiznaná podpůrná opatření dostatečná. Svůj závěr zapisuje do PLPP.

Mohou nastat čtyři možnosti:

- **PO prvního stupně jsou nedostatečná:** Škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ. Do doby, než obdrží doporučení od ŠPZ, pokračuje v poskytování PO prvního stupně.
- **PLPP je třeba aktualizovat úpravou přiznaných opatření v rámci prvního stupně:** Školní poradenský pracovník přepracuje PLPP podle závěrů hodnocení a zvolí nový termín vyhodnocení. S aktualizovaným PLPP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy.
- **Přiznaná PO jsou správná, dostatečná a nadále potřebná:** Školní poradenský pracovník stanoví termín dalšího vyhodnocení.
- **Zanikly speciální vzdělávací potřeby žáka:** Škola ukončí poskytování podpůrných opatření.

Tvorba individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Individuální vzdělávací plán se zpracovává, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, na základě **doporučení** ŠPZ či ve zvláštních případech na základě rozhodnutí ředitele školy z jiných důvodů na základě **žádosti** zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Doporučení od ŠPZ může žák mít při zahájení studia nebo je získat v průběhu studia, když se ukáže, že PO prvního stupně jsou nedostatečná, a škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ, nebo když žák či zákonný zástupce žáka sám vyhledá pomoc ŠPZ.

Doporučení vzniká za spolupráce ŠPZ a školy. ŠPZ se školou podpůrná opatření konzultuje a případně je upraví. Doporučení ŠPZ se prostřednictvím ředitele školy dostává k určenému poradenskému pracovníkovi (standardně výchovnému poradci), který má za úkol zpracovat IVP.

Poradenský pracovník školy (jsou-li v doporučení PO vyššího stupně) podniká nezbytné kroky (s vědomím ředitele školy) počínaje jednáním se ŠPZ, s třídním učitelem, s učiteli předmětů a se žákem a/nebo se zákonným zástupcem žáka. Výsledkem jednání je konkretizace podpůrných opatření doporučených ŠPZ, stanovení priorit vzdělávání a dalšího rozvoje žáka a určení předmětů, kde bude probíhat výuka podle IVP. Poradenský pracovník školy přitom používá § 3, § 4 a přílohu 1 část A vyhlášky č. 27/2016 Sb. (v příloze 2 je vzor IVP). IVP se ve spolupráci se ŠPZ vytváří do 1 měsíce. Poradenský pracovník školy s IVP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy, což je stvrzeno podpisy. Zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka musí navíc podepsat tzv. informovaný souhlas dle § 4 a § 16 vyhlášky. – Poradenský pracovník zajistí předání IVP pracovníkovi, který vede školní matriku, a to také při změně v IVP.

Realizace individuálního vzdělávacího plánu

Při realizaci IVP pedagogičtí pracovníci postupují podle IVP. Poradenští pracovníci školy spolupracují s pedagogickými pracovníky, třídní učitelem, žákem a zákonnými zástupci: poskytují metodickou a konzultační podporu.

Probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a průběžná vyhodnocování zvolených postupů. Na jejich základě může dojít k aktualizaci individuálního vzdělávacího plánu (viz dále).

Ředitel školy může v jednodušších případech rozhodnout, že koordinací IVP pověří třídního učitele. Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (obvykle z důvodu mimořádného nadání), je možné pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo tohoto učitele. Školní metodik prevence je přizván ke spolupráci vždy, když jde o žáka s rizikovým chováním nebo když takové chování hrozí.

Poradenští pracovníci školy pravidelně komunikují se ŠPZ. Cílem komunikace je informovat o vývoji SVP žáka a získat rady.

Vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

V termínu stanoveném ŠPZ (nejméně jednou ročně) dochází k vyhodnocení IVP ze strany ŠPZ. Škola i mezitím provádí dílčí vyhodnocení. Vyjadřují se učitelé předmětů a třídní učitel a případně i žák a zákonný zástupce žáka. Závěry vyhodnocení ze strany ŠPZ mohou vést ke změnám v IVP na základě nového doporučení ŠPZ. Také dílčí vyhodnocení školou může vést ke změně v IVP, ale pouze v mezích daných doporučením ŠPZ. Školní poradenský pracovník v těchto případech přepracuje IVP, přitom spolupracuje se ŠPZ. S aktualizovaným IVP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy, což je stvrzeno podpisy. Opět je nutné, aby zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka podepsal informovaný souhlas s poskytováním podpůrných opatření.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

U nadaných žáků jsou v PLPP uplatňována podpůrná opatření 1. stupně a u mimořádně nadaných žáků na doporučení ŠPZ (obvykle podle IVP) podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně, kterými může být

- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit;
- práce s alternativními učebnicemi, speciálními pomůckami, výukovým softwarem.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

Pro systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a o nadané žáky je vedle ředitele školy důležitá role poradenských pracovníků školy. Standardně jde o výchovného poradce a školního metodika prevence.

Výchovný poradce mj.

- vyhledává žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a připravuje návrhy na další péči o tyto žáky,
- spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni,
- zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání ve školských poradenských zařízeních,
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření,
- připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinuje vzdělávací opatření,

- pomáhá (i metodicky) pedagogickým pracovníkům s přípravou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů a s naplňováním podpůrných opatření,
- metodicky pomáhá s pedagogickou diagnostikou a intervencí, integrací, prací s nadanými žáky apod.,
- předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- shromažďuje informace o žácích v poradenské péči poradenských zařízení.

Školní metodik prevence mj.

- pracuje se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání,
- koordinuje přípravu a realizaci integraci žáků-cizinců,
- spolupracuje s třídními učiteli při zachycování signálů možností rozvoje rizikového chování žáků,
- připravuje integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům.

5. Učební plán

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celková časová dotace za 4 roky
Český jazyk	4	3	3,5	4	14,5
Anglický jazyk	4	4	4	4	16
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	4	4	3	15
Fyzika	2	2	2,5	–	6,5
Chemie	2	3	2	–	7
Biologie	2	3	3	–	8
Geografie	2	4	2	2	10
Nauka o společnosti	2	2	2	2	8
Dějepis	2	2	2	2	8
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Umění a kultura	2	2	–	–	4
Informatika	3	–	–	–	3
Volitelné aktivity	–	–	4	8	12
Celkem předepsaných hodin	34	34	34	30	132

Poznámky k učebnímu plánu:

Vybrané předměty jsou vyučovány v anglickém jazyce, metodou CLIL. Může jít o využití této metody plně, tj. v každé vyučovací hodině předmětu, částečně, tj. průměrně minimálně v 25 % vyučovacích hodin předmětu nebo poskytováním slovní zásoby či zadáním domácí práce s webovým portálem, kde se nacházejí výukové materiály, a to tak, že v průběhu studia je metodou CLIL vyučováno **plně minimálně 5 ročních předmětů** a částečně minimálně tolik ročních předmětů, aby počet předmětů **plně a částečně** vyučovaných touto metodou byl **minimálně 10**. Metoda CLIL se obvykle používá v předmětech dějepis, zeměpis, biologie, chemie, fyzika, matematika, informatika, tělesná výchova a nauka o společnosti. Konkrétní určení předmětů je pro každý školní rok upřesněno dodatkem k ŠVP.

Český jazyk: Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Anglický jazyk je studován povinně a navazuje na obsah výuky RVP ZV.

Další cizí jazyk si žáci volí z nabídky: *německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, italský jazyk a ruský jazyk*. Výuka je realizována ve skupinách.

Matematika: Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Fyzika: Ve třetím ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 0,5 hodiny týdně.

Chemie: Ve druhém ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G ve 2. ročníku.

Biologie: Ve druhém ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP G v 1. až 3. ročníku.

Geografie: Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G ve 3. ročníku. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika (okruh Informační systémy). Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Nauka o společnosti: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Občanský a společensko-vědní základ. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP G (1.–4. ročník). Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP G v 1. ročníku.

Tělesná výchova: Výuka je realizována ve skupinách. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu Výchova ke zdraví RVP G v 1.–4. ročníku.

Umění a kultura: Vyučovací předmět Umění a kultura se skládá z hudebního a výtvarného oboru, přičemž si žáci na počátku studia volí jeden z nich a pokračují v něm ve 2. ročníku. Výuka je realizována ve skupinách.

Informatika: Předmět realizuje vzdělávací obsah oboru Informatika. Výuka je realizována ve skupinách. Ve 2. ročníku je vzdělávací obsah oboru Informatika integrován do předmětu Geografie (okruh Informační systémy).

Volitelné aktivity: Realizovány ve 3. a 4. ročníku formou volitelných předmětů, které rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah vzdělávacích oborů RVP G. Žáci příslušných ročníků vybírají z každoroční aktuální nabídky, která je následně uvedena v příloze ŠVP. Výuka je realizována ve skupinách.

Tělesná výchova: Výuka je realizována ve skupinách. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu Výchova ke zdraví RVP G v 1.–4. ročníku.

Kurzy:

Součástí učebního plánu školy jsou kurzy, jež jsou zařazeny ve všech ročnících studia.

Ročník	Priority	Výstupy	Náhradní výstupy
1.	„Adaptační kurz“ Podzimní kurz v přírodě se zaměřením na poznání kolektivu, své role v něm a budování týmu	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.
	„Sport a zdraví“ Zimní sportovní kurz v přírodě se zaměřením na sport a zdraví, první pomoc, řešení krizových situací	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na první pomoc a řešení krizových situací nebo kurz první pomoci organizovaný jinými institucemi.
2.	„Ekologie v regionu“ Zaměření na ekologii, využití cizího jazyka, veřejně prospěšné práce	Účast na třídní konferenci.	Práce s informacemi na internetu. Účast na třídní konferenci. Osobní příspěvek na konferenci.
3.	„Zdraví a práce“ Letní sportovní kurz se zaměřením na výchovu ke zdraví a pracovní činnosti	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na pracovních aktivitách ve škole.
4.	„Praha a Evropa“ Kulturní, historická a vlastivědná exkurze do Prahy	Vytvoření skupinového příspěvku na web školy.	Vytvoření individuálního příspěvku o Praze na školní web.

Každý kurz obsahuje:

- tematické celky z průřezových témat (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova)
- témata z oblastí Člověk a svět práce a Člověk a zdraví
- témata z ostatních vzdělávacích oblastí, která nejsou obsažena v osnovách předmětů

Každý kurz má **několik specifických priorit**, které rozhodnou o termínu (termínech) kurzu, jeho vhodném umístění, personálním obsazení a výstupech.

Každý kurz má **jednoznačný výstup**. Pro stanovení výstupu jsou užívány následující formy nebo jejich kombinace:

- Zpracovaný projekt
- Závěrečná zpráva žáka
- Výrobek, dílo, literární zpracování
- Protokol
- Závěrečný seminář s testováním

Každý kurz bude mít jasně formulované **požadavky na náhradní výstupy** pro žáky, kteří se kurzu nezúčastní, včetně předepsaných forem těchto výstupů (viz předcházející ukázky forem); je snahou, aby náhradní výstupy byly formulovány a vyžadovány tak, aby valná většina žáků byla dostatečně motivována k účasti v kurzu (sociální role kurzů je plněna tím lépe, čím kompletnější budou třídní či ročníkové kolektivy).

Kurzy jsou součástí ŠVP, a proto jsou částí závazného vzdělávání pro všechny naše žáky. V případě neúčasti žáka je nutné náhradní plnění; není-li splněna uvedená podmínka, nejsou splněny podmínky pro uzavření příslušného klasifikačního období.

6. Učební osnovy

Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Obsah předmětu český jazyk je rozdělen do tří částí – jazyk, jazyková komunikace a literatura. V oblasti jazykové prohlubuje žák své znalosti a využívá je jako východiska ke komunikaci v různých, i nejnáročnějších typech komunikace. Procvičuje logické myšlení, ovládá základní pravidla mezilidské komunikace, je veden k samostatné odborné i umělecké tvorbě, rozvíjí fantazii, na základě samostatné četby dokáže dílo posoudit z hlediska stylového, rozezná tvorbu kladně působící na jeho estetické citění.

Má všeobecný přehled o historickém, žánrovém a stylistickém vývoji literatury.

Časové a organizační vymezení:

V jazykovém studiu má český jazyk hodinovou dotaci 4 – 3 – 3,5 – 4, tedy celkem **14,5 hodin**.

Tento předmět úzce spolupracuje s výukou cizích jazyků, dějepisu, nauky o společnosti, geografie, hudební a výtvarné výchovy, občas i s přírodovědnými předměty.

Z průřezových témat je využívána Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace: pozitivní a tvořivá komunikace. Umění učit se...), Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů, vztah k multilingvní situaci a spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě: identita člověka v globálním kontextu, vzdělávání v Evropě a ve světě), Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) a Mediální výchova (Média a mediální produkce: objevovat vlastní tvůrčí potenciál, vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Frontální, skupinová výuka, samostatná četba, vlastní tvorba, diskuze, soutěže, účast na kulturním životě v místě bydliště, prezentace kulturních památek hostům z ciziny apod. vedou ke splnění základních bodů klíčových kompetencí, jako je kompetence k učení (kriticky přistupuje k různým zdrojům informací...), kompetence k řešení problémů (uplatňuje základní myšlenkové operace, ale i fantazii, intuici a představitivost...), kompetence komunikativní (rozumí sdělení různého typu v různých komunikačních situacích), kompetence sociální a personální i kompetence občanská.

Kompetence k řešení problémů:

Pro zvolení konkrétních metod a forem výuky, dalších postupů práce a činnosti, které budou učitelé používat pro rozvoj klíčových kompetencí, jsme si stanovili určité cíle. Formulovali jsme je do dílčích otázek. Co je podstatné ve vzdělávání žáků?

Cílevědomě rozvíjet schopnosti jazykové komunikace žáků všemi dostupnými způsoby tak,

- aby žáci dokázali používat mateřský jazyk jako základní nástroj komunikace mezi lidmi
- aby se pomocí mateřského jazyka žáci dokázali vyjádřit ke složitějším a mnohdy abstraktním jevům světa
- aby žáci použili znalosti jazyka jako komunikačního systému, který jim otevírá cestu k vědění a poznání
- aby si žáci uvědomovali rozdíly v úrovni písemného a ústního projevu a snažili se o kultivovanost jazykového vyjádření
- aby žáci své jazykové schopnosti dokázali přizpůsobit cíli promluvy a konkrétnímu prostředí, v němž se komunikace odehrává
- aby se žáci zamýšleli nad mateřským jazykem, který nemá jen úzce pragmatickou, účelovou funkci, ale který je výsledkem péče mnoha generací a je stále důležitým znakem národní pospolitosti, národní kultury, dějin a tradic našeho národa i v dnešní Evropě

Naše úsilí ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura má vést k tomu,

- aby žáci znali nejen pasivně bohatost slovní zásoby naší mateřštiny, ale aby byli schopni a ochotni ji využívat v běžné komunikaci a adekvátně i v různých funkčních stylech
- aby se žáci stále utvrzovali v zásadách správného psaní a ve znalosti tvarosloví a byli schopni vyhledat sporné jevy v základních kodifikačních příručkách
- aby žáci dokázali najít v množství informací fakta a argumenty, kriticky k nim přistupovali, formulovali a použili je v diskusi, obhajovali svůj názor a zároveň si uvědomovali určitá pravidla diskuse
- aby žáci vnímali krásu literárního textu, chápali jeho estetickou a emocionální úroveň a uvědomovali si, že literatura představuje originální způsob předávání zkušeností lidstva a může být i klíčem k poznání současných problémů
- aby žáci v zásadě dokázali pochopit literárně-historický vývoj naší i světové literatury, uvědomovali si propojenost tohoto vývoje i naše specifika
- aby se žáci orientovali v daných pojmech z teorie literatury, v základních uměleckých literárních směrech
- aby se žáci seznámili se stěžejními díly naší i světové literatury, uměli je zařadit do literárního kontextu, dokázali poznat a reprodukovat myšlenkový odkaz těchto zásadních děl
- aby žáci chápali jejich občanskou, výchovnou a morální roli jako poselství autora čtenářům a jako svědectví doby
- aby žáci přistupovali k literárnímu textu z různých hledisek včetně jazykového a stylistického
- aby se literatura a umění, nebo alespoň jejich určitá část, staly součástí života žáků.

Kompetence komunikativní:

- formulovat vlastní názory a myšlenky k daným tématům a vyzkoušet si na modelových ukázkách danou situaci, se kterou se mohou setkat v reálném životě
- postupné odbourávání zábran v komunikaci prostřednictvím práce ve variabilních skupinkách
- tolerovat odlišné názory a osvojovat si pravidla diskuse
- rozvíjet schopnost naslouchání a empatie
- seznamovat se s regionálními a sociálními variantami jazyka
- uvědoměle rozvíjet slovní zásobu

Kompetence sociální a personální:

- pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, ale i dostatečnou míru pokory a respektu;
- vedeme žáky k využití konkrétních poznatků při řešení konkrétních životních situací;
- učíme žáky toleranci k jiné národnosti, víře a rase;
- vedeme žáky ke kritickému myšlení k sobě, ale i k ostatním;
- vedeme žáky k sebehodnocení;
- vedeme žáky k vystupování před kolektivem;
- vedeme žáky k umění kolektivní práce, k vymezení rolí v kolektivu, k respektování názorů druhých ve skupině.

Kompetence občanská:

- rozvíjet tolerantní přístup ke svému okolí
- seznamovat se s odlišnými kulturami a etniky a učit se jim rozumět, tolerovat je a spolupracovat s nimi
- seznamovat se s odlišnými osobnostmi a osobními specifiky jednotlivců ve školním kolektivu a učit se jim rozumět
- rozvíjet silné stránky jejich osobností za přispění individuálního přístupu ze strany učitelů

Kompetence k podnikavosti:

- spolupodílet se na vytváření pravidel, učit se je dodržovat
- být zodpovědný za výsledky své práce a činnosti
- využívat svých znalostí a schopností v přípravě na budoucí povolání

Kompetence k učení:

- vytváříme žákovi vhodné podmínky (prostor, vybavení, metody) pro učení;
- klademe důraz na to, aby se žák uměl učit (uměl si stanovit časový plán a obsahové priority učiva, uměl rozpoznat, které metody učení jsou pro něj nejefektivnější) a uměl používat nabyté vědomosti v dalším vzdělávání a praxi;

- klademe důraz na to, aby žák uměl vyhledávat informace v literatuře, encyklopediích, na internetu, rozhlasových a televizních pořadech;
- klademe důraz na učení se v souvislostech s ostatními předměty (dějepis, informatika, základy společenských věd atd.);
- dáváme žákům příležitost prezentovat před kolektivem informace o přečtených knihách;
- dbáme, aby žák rozuměl používaným odborným termínům a uměl je vysvětlit;
- dbáme na to, aby žák rozpoznal vlastní pokrok v učení, stagnaci a chyby v učení a možnost tyto chyby operativně řešit

Kompetence digitální:

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb
- vyznat se v datech informací, žák je dokáže vyhledat, filtrovat a dobře interpretovat
- umět komunikovat a spolupracovat v digitálním světě
- využívat efektivní procesy ve své práci a spolupráci v digitálním světě
- přiměřeně tvořit digitální obsah prostřednictvím vhodných editorů odpovídajících jeho věku a znalostem
- dodržovat bezpečnost při pohybu v digitálním světě a při sdílení informací

Časový harmonogram:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Úvod do studia literatury	1. pololetí 1. ročníku
Orientální literatura	1. pololetí 1. ročníku
Antická literatura	1. pololetí 1. ročníku
Středověká evropská literatura	1. pololetí 1. ročníku
Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15. stol.	2. pololetí 1. ročníku
Doba husitská	2. pololetí 1. ročníku
Renesance	2. pololetí 1. ročníku
Baroko	2. pololetí 1. ročníku
Pravopis	1. ročník
Slohové útvary	1. ročník
Zvuková stránka jazyka	2. pololetí 1. ročníku
Národní jazyk, rozvrstvení, vývoj	2. pololetí 1. ročníku
Evropský klasicismus a osvícenství	1. pololetí 2. ročníku
Národní obrození	1. pololetí 2. ročníku
Romantismus	1.–2. pololetí 2. ročníku
Realismus	2. pololetí 2. ročníku
Čeští novoromantikové a realisté	2. pololetí 2. ročníku
Divadlo 19. stol.	2. pololetí 2. ročníku
Slohové útvary	2. ročník
Praktický řečnický výcvik	1. pololetí 2. ročníku
Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov	2. pololetí 2. ročníku
Tvarosloví	2. pololetí 2. ročníku
Moderní směry přelomu století	1. pololetí 3. ročníku
Světová poezie a próza 1. poloviny 20. stol.	1.–2. pololetí 3. ročníku
Česká poezie a próza 1. poloviny 20. stol.	2. pololetí 3. ročníku
Základní pojmy z poetiky	1. pololetí 3. ročníku
Publicistický styl	1. pololetí 3. ročníku
Teorie a vývoj divadla	2. pololetí 3. ročníku
Praktický řečnický výcvik	2. pololetí 3. ročníku
Slohové útvary	3. ročník
Světová literatura 2. poloviny 20. stol. a v 21. stol.	1. pololetí 4. ročníku
Česká próza 2. poloviny 20. stol. a v 21. stol.	1.–2. pololetí 4. ročníku
Česká poezie 2. poloviny 20. stol. a v 21. stol.	2. pololetí 4. ročníku
Literární kritika	1. pololetí 4. ročníku
Umělecký styl	1. pololetí 4. ročníku
Vývoj slovanských jazyků	1. pololetí 4. ročníku
Slohové útvary	4. ročník
Praktický řečnický výcvik	4. ročník
Teorie překladu	4. ročník
Média	4. ročník
Pravopis	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
1. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> využívá základní terminologii z oblasti literární vědy na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozlišuje a používá různé typy kompozice literárního textu 	Úvod do studia literatury – základy literární vědy (literární teorie, historie, kritika, poetika)	PT: Osobnostní a sociální výchova: pozitivní komunikace, tvořivá komunikace Mediální výchova: Role médií v moderních dějinách: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení.
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozšiřuje četbou své znalosti dle vlastního zájmu o určitou oblast 	Starověká literatura	Souvisí s předměty: dějepis a umění a kultura – zařazení období z hlediska historického a kulturního
Žák <ul style="list-style-type: none"> srovnává způsob dramaturgie současné a antické divadelní hry 	Antická literatura	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: kulturní okruhy v Evropě a ve světě, světová náboženství.
Žák <ul style="list-style-type: none"> sleduje popularitu středověkých eposů ve filmovém zpracování a srovnává je s originálem 	Středověká evropská literatura	Mediální výchova: Média a mediální produkce: objevovat vlastní tvůrčí potenciál. Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák <ul style="list-style-type: none"> interpretuje i část složitějšího středověkého textu 	Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15. století	
Žáci <ul style="list-style-type: none"> interpretuje filozofický nebo náboženský text vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové 	Doba husitská	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech.
Žák <ul style="list-style-type: none"> recituje nebo dramatizuje text dle vlastního výběru rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) 	Renesance	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech.
Žák <ul style="list-style-type: none"> tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	Baroko	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa. Evropské kulturní kořeny (křesťanství, umění, věda).
Žák	Vývoj kontextu	PT:

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> rozezná původní a nepůvodní tematiku vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	české a světové literatury	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu.
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti, vhodně užívá zvukové prostředky a neverbální prostředky řeči, uplatňuje znalosti tvarosloví a slohotvorných a syntaktických prostředků českého jazyka, využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků českého jazyka ovládá základní principy rétoriky a volí adekvátní komunikační strategie v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu, využívá možností grafického členění textu, využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího 	Úvod do stylistiky – mluvený a písemný projev Funkční styly, slohové postupy, slohotvorní činitele (objektivní, subjektivní)	Souvisí s předmětem: estetická výchova – v projevu uplatňuje zásady estetického vyjadřování.
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváří vypravování písemná a ústní s nejrůznějšími tématy 	Vypravování	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> se orientuje samostatně v knihovně, pracuje s internetem, efektivně a samostatně využívá další informační zdroje (slovníky, encyklopedie...) pořizuje z textu výpisky, výtahy a konspekty správně zvládá základní administrativní žánry 	Informace a jejich získávání Krátké informační útvary	PT: Mediální výchova: Média a mediální produkce: mediální produkty a hlavní žánrové typy.
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby 	Popis prostý, líčení a charakteristika	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: jazyková rozmanitost Evropy.
Žák	Obecné poučení o	Souvisí s předmětem: dějepis – vznik

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní vývojové tendence českého jazyka 	jazyku a o řeči, národní jazyk, rozvrstvení, vývoj a zařazení	komunikace mezi lidmi. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: identita člověka v globálním kontextu. Co je to Evropa. Vzdělávání v Evropě a ve světě.
Žák <ul style="list-style-type: none"> využívá zásad spisovné výslovnosti a základní principy českého pravopisu bez i s použitím Pravidel českého jazyka 	Grafická a zvuková stránka jazyka	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
2. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> diskutuje na téma: Vliv umění na vývoj dějin rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	Evropský klasicismus a osvícenství	Souvisí s předměty: dějepis, umění a kultura: vývoj historický a umělecký. Geografie: nejdůležitější země v těchto dobách.
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozliší umělecký text od neuměleckého 	Národní obrození	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě. Mediální výchova: Média a mediální produkce.
Žák <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje vývoj literárních druhů a žánrů v souvislosti s filozofií a myšlením dané doby 	Romantismus	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny
Žák <ul style="list-style-type: none"> interpretuje literární text na základě vlastní četby 	Realismus	Evropské kulturní hodnoty. Jazyková rozmanitost Evropy. Velcí Evropané.
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozebírá dílo po stránce jazykové, kompoziční a výstavbové 	Májovci, ruchovci, lumírovci	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu. Významní Evropané českého původu.
Žáci <ul style="list-style-type: none"> sehrají dialog ze samostatně vybrané hry 	Realismus v české próze a dramatu 80. a 90. let	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu. Významní Evropané českého původu.
Žák <ul style="list-style-type: none"> užívá teoreticky odborné a prakticky odborné komunikáty mluvené i psané, stylizaci návodů 	Odborný popis, popis pracovního postupu	PT: Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace. Umění poznávat a učit se. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> pracuje s odborným textem 		
Žák <ul style="list-style-type: none"> stylizuje základní odborné žánry pracuje s odbornou literaturou tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje vypracuje referát: výběr tématu dle vlastní volby 	Odborný styl – referát	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák <ul style="list-style-type: none"> využívá základních principů rétoriky (lze využít formu soutěže) 	Praktický řečnický výcvik (text, komunikát a komunikační situace a funkce komunikátu) míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti komunikační strategie	PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> stylizuje základní administrativní žánry tvoří vybrané administrativní útvary 	Administrativní funkční styl	Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák <ul style="list-style-type: none"> si rozšiřuje na základě četby knih a tisku slovní zásobu, využívá prakticky zužování významů slov a jiných změn ve slovní zásobě 	Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – srovnává a využívá svých znalostí k složitějším překladům. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
3. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozezná nejzákladnější umělecké směry začátku 20. století 	Moderní směry přelomu 19.–20. století ve světové literatuře	Souvisí s předměty: dějepis – historické události 1. poloviny 20. století. Hudební výchova: nové hudební proudy. Výtvarná výchova: směry v malířství.
Žák <ul style="list-style-type: none"> předčítá a recituje poezii dle vlastního výběru 	Světová a česká poezie 1. poloviny 20. století	Geografie: poloha zemí, o které se v daném případě jedná. Přírodovědné předměty: technika ovlivňující vývoj umění – fotografie, film...
Žák <ul style="list-style-type: none"> interpretuje text uplatňuje znalosti o struktuře literárního díla, literárních žánrech, pojmenuje základní vlastnosti textu a principy jeho výstavby 	Světová a česká próza 1. poloviny 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů.
Žák	Světové a české	Vztah k multilingvní situaci a ke

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná i žánry založené na mezitextovém navazování (koherence a intertextovost) 	divadlo 1. poloviny 20. století	spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa. Češi v evropských procesech. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům.
Žák <ul style="list-style-type: none"> využívá ve vlastním textu přímou, nepřímou řeč, monolog, dialog 	Teorie a vývoj divadla	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje tropy, figury, rytmus, rým 	Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárních děl Základní pojmy z poetiky	Souvisí s předmětem: hudební výchova – znalost základních pojmů – rytmus, melodie... PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák <ul style="list-style-type: none"> pracuje s dostupnými informačními zdroji, rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj, odlišuje fakta od domněnek, subjektivní a objektivní sdělení 	Publicistický styl	Souvisí s digitálními technologiemi a jejich využitím PT: Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák <ul style="list-style-type: none"> ovládá techniku hlasu, výslovnosti využívá základních principů rétoriky (lze využít formu soutěže) 	Rétorika – praktický řečnický výcvik (text, komunikát a komunikační situace a funkce komunikátu) míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti komunikační strategie	Souvisí s předmětem: biologie. PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje subjektivní a objektivní slohotvorné činitele 	Úvaha	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> zvládá principy větné stavby a základy textové syntaxe 	Skladba	Souvisí s předmětem cizí jazyky: praktické srovnání rozdílů v jednotlivých jazycích. Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
4. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> dokáže na základě vlastní četby interpretovat přečtené dílo rozlišuje a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) rozeznává typy promluv a vyprávěcí způsoby 	Světová literatura po roce 1945	Souvisí s předměty: dějepis – politické události 20. a 21. století.
Žák <ul style="list-style-type: none"> diskutuje o vlivu velkých autorských osobností na vývoj kultury v dobách cenzury 	Česká próza od roku 1945 do 80. let 20. století	Estetická výchova: vývoj hudby, malířství, sochařství, architektury, designu apod. geografie: poloha a přírodní podmínky zmiňovaných zemí.
Žák <ul style="list-style-type: none"> recituje, předčítá dle vlastního výběru popíše specifické prostředky básnického jazyka 	Česká poezie od roku 1945 do 80. let 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů. Psychosociální aspekty interkulturality. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák <ul style="list-style-type: none"> interpretuje díla z vlastní četby 	90. léta 20. století a 21. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: identita člověka v globálním kontextu.
Žák <ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy vývoje české i světové literatury vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a její postavení v kontextu literatury světové 	Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	Evropský integrační proces. Evropské občanství. Mediální výchova: Média a mediální produkty: významy, uživatelé, účinky. Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí.
Žák <ul style="list-style-type: none"> zaznamenává vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu 	Základy literární vědy – literární teorie, historie, kritika, poetika	Souvisí prakticky se všemi předměty. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák <ul style="list-style-type: none"> stylizuje popularizační texty a eseje upevňuje čtenářské kompetence a interpretační postupy 	Metody interpretace textu	Sociální komunikace. Spolupráce a soutěž.
Žák <ul style="list-style-type: none"> využívá tvořivě získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech 	Funkční styly a jejich realizace v textech	PT: Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

<p>rozvíjejících jeho individuální styl</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší umělecký text od neuměleckého • tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • shromažďuje materiál o vývoji jazyků i v jiných předmětech – diskuze 	<p>Vývoj slovanských jazyků a obecné výklady o jazyce</p>	
---	---	--

Vysvětlivky: PT – průřezová témata.

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Anglický jazyk je vyučován v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk a jeho pojetí je v souladu se Společným evropským referenčním rámcem. Příslušnou výstupní úroveň tohoto typu studia je úroveň C1.

Časové a organizační vymezení:

Dosažení této úrovně je zajištěno celkovou hodinovou dotací 16 hodin za čtyři roky, tj. 4 hodiny týdně v 1. až 4. ročníku (4 – 4 – 4 – 4). Těžiště výuky tvoří práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovanými vyučujícími anglického jazyka. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů osmnáct a probíhá v učebnách vybavených počítačem a dataprojektorem. Alternativně se výukové hodiny odehrávají v reálném prostředí podle tematického zaměření a možností, např. divadelní představení v anglickém jazyce, poznávací zájezdy, předepsané kurzy v rámci ŠVP. Výuka anglického jazyka obsahuje náměty všech průřezových témat předepsaných pro RVP G a tématu Výchova demokratického občana obsaženého v RVP ZV. Ve výuce jsou uplatněny mezipředmětové vztahy především s českým jazykem, občanským a společenskovědním základem, geografii a historií.

V závěrečných dvou ročnících existuje možnost dalšího rozšíření výuky ve formě volitelných předmětů, které jsou zaměřeny podle zájmu a priorit daného ročníku např. Business English, Current Affairs, překladatelský seminář, intenzivní příprava na mezinárodní zkoušky Cambridge).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučující anglického jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí.

typ kompetence	učitel	žák
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> • motivuje žáky k účasti na školních, státních i mezinárodních projektech (elektronická korespondence, modelový studentský parlament) • vede žáky k diskusi a k samostatnému hledání správné formulace (soutěže, výměnné pobyty) • pravidelným používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkuje žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů) • zadáváním úkolů z literatury a z tisku vede žáky	<ul style="list-style-type: none"> • své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; • efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení; • kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi; • kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

typ kompetence	učitel	žák
	k analytickému myšlení (vypracování referátů, besedy o přečtených dílech)	
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří podmínky a motivuje žáky k použití osvojené slovní zásoby s cílem získání informací, vyjádření stížnosti, formulaci žádosti (návčik orientace ve městě, reálný pohyb v anglických městech se zadáním orientačního úkolu, písemný projev) čtením originálních textů posílí metodu anticipace neznámé slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části; vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice; kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> vedením výuky z 90 % v anglickém jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti) posiluje u žáků vůli vyjadřovat se ve vyučovaném jazyce zpopularizuje použití dostupných médií v angličtině, vybaví žáky potřebnou slovní zásobou (zprávy BBC, CNN, internet, anglický tisk) návčikem modelových situací vede žáky ke zvládnutí komunikačních situací v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; efektivně využívá moderní informační technologie; vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> při návčiku projevu před publikem vytvoří učitel podmínky k vlastní prezentaci žáků (Public Speaking) organizuje výuku ve dvojicích či skupinách při účasti na výměnných pobytech či poznávacích zájezdech 	<ul style="list-style-type: none"> posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe; stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje; přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých

typ kompetence	učitel	žák
	učitel dbá na vytváření pozitivních lidských vztahů	<p>schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; • přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii; • projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; • rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům.
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> • při zpracování ústních i písemných projevů učitel dbá na zařazení tematiky lidských práv, tolerance, životního prostředí • učitel iniciuje diskuse, v nichž dbá na schopnost žáků vyjádřit vlastní názor, obhájit jej a polemizovat s názory ostatních • při sledování filmů a četbě v originále zprostředkuje žákům zamyšlení nad kulturou jako systémem hodnot a způsobu chování odlišného jazykového prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě; • o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu; • respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; • rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání; • promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování; • chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc; • posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhajuje informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

typ kompetence	učitel	žák
Kompetence k podnikavosti	<ul style="list-style-type: none"> • při práci s textem studenti zpracovávají z učebnic materiály o úspěšném podnikání mladých lidí a nastartování podnikatelských aktivit • studenti řeší modelové situace 	<ul style="list-style-type: none"> • cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; • rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě; • uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace; • získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit; • usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu; • posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést; • chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.
Kompetence digitální		<ul style="list-style-type: none"> • ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby; • získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; • vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; • navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy; • posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy; • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání učiva, jak je uplatňován ve výuce anglického jazyka:

Tematický celek – oblast	Časové určení
<p>Fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty Pravopis – psaná podoba jazyka, pravopisné změny při tvoření gramatických tvarů Gramatika – jmenné a verbální fráze, tvoření odvozených tvarů, morfémy, prefixy, sufixy, další použití členů, slovní pořádek – výjimky, slovesné časy – předpřítomný x minulý, podmiňovací způsob přítomný Lexikologie – ustálená větná spojení, idiomy, frazeologické obraty Komunikační situace – postoj, stanovisko (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz), popis, srovnání, oznámení, neformální rozhovor Tematické okruhy – rodina, škola, zábava, sport, vybavení pro sport a zábavu, dovolená, primární a sekundární školství, školní budovy, identita, způsob vnímání sebe sama, umělecké předměty, domácí potřeby, zdraví, životní styl, recepty Komunikační funkce jazyka – kratší písemný projev (pozdrav, přání, blahopřání, vzkaz, pozvání, odpověď, neformální dopis) Reálie – Velká Británie, Londýn Upravená četba anglických originálů</p>	1. ročník
<p>Fonetika – zvuková stránka věty Pravopis – internacionalismy, pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci Gramatika – souřadná souvětí, složitá souvětí (časové věty), čas předminulý, řeč přímá a nepřímá, samostatná přivlastňovací zájmena, odvozování, transpozice, transformace, valence Lexikologie – ustálené větné rámce, idiomy, frazeologické obraty Komunikační situace – emoce (libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach) a morální postoje (omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení), formální rozhovor Tematické okruhy – zaměstnání a profese, terciární školství, profesní instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, studentské shromáždění, studentské organizace, vybavení učeben, práce v učebnách, naučné společnosti a kluby, společenské vztahy, blízcí lidé, spolupracovníci Komunikační funkce jazyka – formální dopis, e-mail, žádost, inzerát Reálie – USA, New York Upravená četba anglických originálů</p>	2. ročník
<p>Fonetika – fonetická redukce, fonetické rysy Gramatika – složitá souvětí (podmínkové věty, vztažné věty), vazby podmětu a předmětu s infinitivem, změna stavu, vyjádření účelu, přípustky Lexikologie – frázová slovesa, ustálené kolokace Komunikační situace – diskuze, debata Tematické okruhy – zájmy, mimoškolní aktivity, příroda, krajina, životní prostředí, ekologie, internet, státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce, nehody Komunikační funkce jazyka – zpráva, esej, vypravování, úvaha, vyprávění, prezentace, reprodukce textu Reálie – Austrálie, Nový Zéland, Kanada Upravená četba anglických originálů</p>	3. ročník

<p>Gramatika – vyjádření účelu a přání, modální slovesa s minulým infinitivem, gerundium, participium, předbudoucí čas</p> <p>Lexikologie – odborná terminologie, přísloví, idiomy</p> <p>Komunikační situace – strukturovaný pohovor, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií</p> <p>Tematické okruhy – instituce, oznámení, úřady, úřední dopisy, hlavní politické strany, veřejná jednání, služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže, globální problémy, věda a technika, pokrok, světonázor, práce s médii</p> <p>Komunikační funkce jazyka – delší písemný/mluvený projev, strukturovaný i podrobný životopis, odborný i podrobný popis, shrnutí, anotace, výtah</p> <p>Reálie – Irsko, Malta, Jihoafrická republika</p> <p>Vybrané pasáže z anglické a americké literatury, četba</p> <p>Vybrané pasáže z dějin Velké Británie a USA</p>	4. ročník
---	-----------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk 1. + 2. ročník (výstupy = úroveň B1/B2 podle SEER)

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Ústní projev	<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří a obhájí svůj názor, reaguje na názor někoho jiného je schopný samostatně prezentovat klade otázky, odpovídá na ne reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text ovládá společenskou konverzaci porozumí a dokáže shrnout hlavní body textu diskutuje o globálních problémech dokáže vyjádřit své plány do budoucna sestaví delší a složitější ústní projev vyjadřuje se plynule, bez váhání aplikuje znalost gramatiky i slovní zásoby 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> gramatické časy (přítomný, předpřítomný, minulý, předminulý, budoucí, předbudoucí) trpný rod tvoření nepřímých otázek zájmena vyjádření množství (rozlišení počitatelnosti) nepřímá řeč časové věty podmiňovací způsob minulý určitý a neurčitý člen slovesné vzorce přídavná jména: komparativ a superlativ (as ... as ...) předložky frázová slovesa číslovky: řadové, násobné, desetinná čísla příslovce účelové, přípustkové, vztažné, práci a podmínkové věty slovní druhy, slova s více než jedním významem, synonyma a antonyma, přídavná jména s koncovkou „-ed / -ing“ <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p>	<p>Mezipředmětový vztah s českým jazykem se promítá průběžně</p> <p>Sociální rozvoj: komunikace, kooperace a kompetice</p> <p>Morální rozvoj, etika: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Globální problémy</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Kulturní rozdíly</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Angloamerická literatura</p> <p>Během studia doporučena účast v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích a v projektech</p>
Písemný projev	<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> sestaví formální a neformální písemný projev různých slohových stylů napíše souvislý text na téma, které zná nebo které ho zajímá ovládá členění textu na odstavce 		

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Poslech	<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí hlavní myšlenky ze srozumitelně proneseného projevu rodilého mluvčího • rozumí hlavním i vedlejším bodům zpráv v televizi a rozhlase pokud obsahují přiměřenou slovní zásobu • vnímá kladný nebo záporný postoj účastníků promluvy 	<p>jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost • pravopis • intonace • slovní a větný přízvuk <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům • práce s různými druhy slovníků 	
Čtení	<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přečte texty se známou i neznámou slovní zásobou • ovládá strategii práce s textem obsahujícím i neznámá slova • vyhledá požadované informace • identifikuje strukturu textu • je schopen číst originální verze literárních děl 	<p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • psaní velkých písmen, pravidla pro psanou podobu jazyka u neformálního i formálního sdělení • pravidla psaní popisu člověka a místa, životopis, email, formální a neformální dopis, pohlednice, vyplňování formuláře • četba literárních děl ve zjednodušené i originální podobě <p>Funkční jazyk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • telefonování • návrh, doporučení 	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk: 3. + 4. ročník (výstupy = úroveň C1/C2 podle SERR)

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Ústní projev	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> podrobně popíše lidi, životní a pracovní podmínky, aktivity denního života, záliby slovním výčtem, složitými větami s bohatou slovní zásobou podá podrobné informace o lidech, místech, zkušenostech, povolání, vzdělání samostatně prezentuje i složitější témata používá bohatou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit mluví plynule o nějaké události nebo činnosti popíše plány, zvyky, osobní zkušenosti a aktivity je schopen vést debatu na jakémkoliv současné téma popíše rodinu, vztahy, vzdělání, současnou i minulou činnost. formuluje komplikované otázky a reaguje na ně dorozumí se v jakékoli situaci rozumí rozhovoru na jakémkoliv téma vede složité rozhovory vymění si a obhájí názor 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> frázová slovesa, použití modálních sloves pro vyjádření spekulace o přítomnosti a minulosti vyjádření budoucnosti v minulosti složená slova, formování slov, počítatelná/nepočítatelná podstatná jm., homofonní slova, hláskování členy, předložky vyjádření množství účelové, přípustkové, vztahné, přací a podmínkové věty gerundium, participia komparativ a superlativ, složitější způsoby srovnávání kolokace a ustálená větná spojení, idiomy, přísloví odborné výrazy a fráze nepřímá řeč inverze <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům 	<p>Mezipředmětový vztah s českým jazykem se promítá průběžně</p> <p>Sociální rozvoj: komunikace, kooperace a kompetice</p> <p>Morální rozvoj, etika: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Kulturní rozdíly</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Globální problémy</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Ověřování informací</p> <p>Angloamerická literatura</p> <p>Ve 3. ročníku se doporučuje složit jazykovou zkoušku Cambridge CAE nebo CPE</p> <p>Geografie</p> <p>Dějepis</p> <p>Nauka o společnosti</p>
Písemný projev	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří a obhájí své názory a stanoviska vhodnou písemnou formou o sobě, své rodině, činnostech napíše souvislý text podrobně popíše události, osobní zkušenosti je obeznámen s typickými rysy různých slohových útvarů (recenze, článek, zpráva, formální a neformální dopis, úvaha, návrh) 	<p>Komunikace, funkční jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> životní příběhy, vyprávění, přání a gratulace, zdvořilá žádost a nabídka, pohovor vyjádření názorů, složitější argumentace <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> strukturovaný i podrobný životopis, anotace <p>Tematické okruhy</p>	

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Poslech	žák <ul style="list-style-type: none"> • porozumí hlavním i vedlejším tématům rozhovoru • odposlechne údaje z hlášení, záznamníku atd 	<ul style="list-style-type: none"> • veřejné instituce, politické strany Reálie <ul style="list-style-type: none"> • politické a ekonomické postavení anglicky mluvících zemí ve světě 	
Čtení	žák <ul style="list-style-type: none"> • rozumí komplikovaným a odborným textům • vybere z písemných materiálů požadované informace • odhadne neznámá slova z kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury • literatura v anglicky mluvících zemích (významná díla a autoři) • geografie a historie anglicky mluvících zemí • vztahy s ČR • věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy • život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti • jazykové zvláštnosti a odlišnosti • média a jejich účinky na jednotlivce a společnost • aktuální události a dění většího významu • autentické materiály (tisk, rozhlas, film) • četba literárních děl ve zjednodušené i originální podobě 	

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je součástí vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**.

Předpokládaná vstupní úroveň podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky je A1, výuka na našem gymnáziu směřuje k dosažení úrovně **B1**. V závěru studia žákům doporučujeme složení některé z mezinárodně uznávaných zkoušek.

Při výuce německého jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova), průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým obsahem učiva německého jazyka.

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk, navazujeme též na znalosti z dalších studovaných cizích jazyků.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Německý jazyk je ve čtyřletém studiu vyučován ve všech ročnících s časovou dotací **3 – 3 – 3 – 3**. V případě zájmu mají žáci 3. a 4. ročníku možnost vybrat si v rámci volitelných předmětů další předměty zaměřené na konverzaci a reálie německy mluvících zemí nebo na přípravu k mezinárodní jazykové zkoušce

Předmět je vyučován aprobovanými vyučujícími, některé hodiny navíc rodilým mluvčím, výuka probíhá ve skupinách, v učebnách vybavených potřebnými materiály a digitálními technologiemi. Důraz klademe na motivaci žáků. Výukové hodiny alternativně probíhají v reálném prostředí, žáci se zúčastňují exkurzí, nabízíme jim možnost účasti na mezinárodních projektech a výměnných pobytech, vedeme je k účasti v různých typech jazykových soutěží. Během celého studia usilujeme o to, aby si žáci uvědomili důležitost vzdělávání v německém jazyce a dosáhli takové úrovně jazykových znalostí a dovedností, aby byli schopni je uplatnit v dalším studiu na VŠ i v profesním a soukromém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé německého jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček v online i tištěné podobě, dá žákům prostor pro využívání internetu a dalších informačních zdrojů
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z autentických textů; žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích, soutěžích, popř. při výměnných pobytech a projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviku správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací a využitím interaktivních her/platforem vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi a k toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před třídou, ohodnotit práci spolužáků, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.
- Účastí na projektech a soutěžích se žák učí schopnosti rozdělit si úkoly, dohodnout se na společném postupu a řešení, přijmout názor druhého, obhájit své stanovisko.

Kompetence občanské:

- Zadáváním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů v německém jazyce učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Kompetence digitální:

- Učitel využívá během výuky různé digitální technologie, platformy a zdroje a vede žáky k jejich aktivnímu používání.
- Žák posuzuje relevantnost digitálních prostředků k obohacení jeho učebního procesu.
- Učitel vede žáky k uvědomění si nutnosti etického chování a dodržování bezpečnosti v digitálním světě.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Uvádíme proto přehled učiva v jednotlivých ročnících.

Učivo	Časové určení
Jazykové prostředky: Fonetika: Zvuková stránka slova a věty, přízvuk, rytmus, intonace Pravopis složitějších výrazů Lexikologie: Slovo tvorné prostředky v němčině, typy slovníků, užívané konvence Gramatika: Podstatná jména /skloňování/, přídavná jména v přísudku Zájmena osobní, tázací a přivlastňovací Číslovky základní, řadové Časování sloves v přítomném čase, modální slovesa Předložky s 3., 4. pádem Tvoření záporu Rozkazovací způsob Slovosled, větný rámec Spojky souřadící (und, aber, oder) Komunikativní funkce: kratší písemný projev – vypravování, osobní dopis, pozvánka, pozdrav; samostatný krátký ústní projev k probíraným tématům; prezentace, rozhovor (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících); reprodukce textu (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících) Tematické okruhy: rodina a přátelé, život mimo domov, škola a volný čas, zájmy, jídlo a recepty Reálie: Základní informace o německy mluvících zemích, Rakousko, jednoduché texty něm. literatury – průběžně dle náročnosti ve všech ročnících	1. ročník
Jazykové prostředky: Lexikologie: synonyma, antonyma Gramatika: Zeměpisné názvy Přídavná jména – skloňování, stupňování v přísudku Perfektum, préteritum Předložky s 3. a 4. pádem	2. ročník

<p>Souvětí souřadné, podřadicí spojky dass, weil, wenn, als, obwohl Komunikační situace a funkce: pís. projev – zpráva, přání, neformální dopis, odpověď Tematické okruhy: můj domov, cestování, dovolená, oblečení, sport, zdraví a nemoci Reálie: Německo, kratší ukázky něm. literatury</p>	
<p>Jazykové prostředky: Lexikologie: Synonyma, jednoduché idiomy, frazeologie Gramatika: Slabé skloňování 2. pád, předložky s druhým pádem Neurčitá zájmena Budoucí čas, konjunktiv préterita, würde + infinitiv Závislý infinitiv Trpný rod Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Další typy vedlejších vět Komunikační situace a funkce: písemný projev – popis, inzerát, příběh; ústní projev – srovnání, krátké oznámení, jednoduchá diskuse Tematické okruhy: příroda, život ve městě a na venkově, média, vzdělávání a studium, profesní život, kultura Reálie: Česká republika, Švýcarsko ukázky z německy psané literatury</p>	3. ročník
<p>Jazykové prostředky: Lexikologie: synonymní výrazy, idiomy, frazeologie Gramatika: Skloňování přídavných jmen bez členu Plusquamperfektum, Další vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Směrová příslovce Párové spojky Příčestí přítomné a minulé Infinitivy, infinitivní konstrukce Komunikační situace. písemný projev – žádost, formální dopis, životopis; ústní projev – diskuse Tematické okruhy: životní prostředí, doprava, cestování, služby, profesní orientace, plány do budoucna Reálie: současná Evropa, ukázky z německy psané literatury a jejich autoři</p>	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
1. a 2. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o německé výslovnosti; v mluveném projevu rozliší jednotlivé mluvčí, identifikuje styl a citové zabarvení promluvy. 	Fonetika: Zvuková stránka slova a věty, přízvuk, rytmus a intonace	
Žák <ul style="list-style-type: none"> při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu. 	Pravidla pravopisu složitějších výrazů	Mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk se promítá průběžně v celém učivu. PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem NJ.
Žák <ul style="list-style-type: none"> chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; logicky určí strukturu textu; srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků. 	Gramatika: Podstatná jména /skloňování/, přídavná jména /skloňování, stupňování/ Zájmena osobní, tázací, přivlastňovací Číslovky základní, řadové Předložky s 3. a 4., 3., 4. pádem Přítomný čas, préteritum a perfektum Tvoření záporu Větný rámec, typy vedlejších vět Spojky souřadící, podřadící	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykovou zkoušku. Během studia doporučena účast v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.
Žák <ul style="list-style-type: none"> odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku. 	Lexikologie: Slootovorné prostředky, způsoby obohacování slovní zásoby, synonyma, antonyma, typy slovníků, užívané konvence	
Žák <ul style="list-style-type: none"> při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích; vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci. 	Komunikativní situace a funkce: Písemný projev – vypravování, zpráva, neformální a osobní dopis, pozvánka, pozdrav, odpověď Ústní projev – samostatný krátký ústní projev k probíraným tématům prezentace, rozhovor (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících) reprodukce textu (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	ročnících)	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; využívá rozvinuté slovní zásoby. 	<p>Tematické okruhy:</p> <p>Zdraví a nemoci, zájmy, rodina a přátelé, život mimo domov, škola a volný čas, jídlo a recepty, můj domov, cestování, dovolená, oblečení, sport</p>	<p>Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> získává a zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Německa, využívá různé informační zdroje; pracuje s ukázkami z německy psané literatury; používá různé techniky čtení dle typu a účelu čtení. 	<p>Reálie:</p> <p>Rakousko, Německo Vybrané ukázky z německy psané literatury</p>	<p>Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě Mediální výchova – vlogy z německy mluvících zemí</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
3. a 4. ročník		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> logicky člení text; souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; gramaticky správně vyjádří svůj názor. 	<p>Gramatika:</p> <p>Zájmena neurčitá Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Příslovce směrová Budoucí čas, plusquamperfektum Konjunktiv préterita Trpný rod Závislý infinitiv, infinitivy, infinitivní vazby Další typy vedlejších vět 2. pád, předložky s 2. pádem</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovo tvorných procesů; vnímá nejtypičtější lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích; při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků. 	<p>Lexikologie:</p> <p>Synonymní výrazy, jednoduché idiomy, frazeologie, lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých německy mluvících zemích</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> přijímá, utřídí a písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; 	<p>Komunikativní situace a funkce:</p> <p>Písemný projev – popis, inzerát, příběh</p>	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; • stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, dokáže argumentovat. 	<p>žádost, formální dopis, životopis Ústní projev – srovnání, krátké oznámení, jednoduchá diskuse, diskuse prezentace, rozhovor (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících) reprodukce textu (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících)</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma; • zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma. 	<p>Tematické okruhy: Život ve městě a na venkově, příroda a životní prostředí, profesní orientace, plány do budoucna, média, vzdělávání a studium, profesní život, kultura, služby</p>	<p>Biologie – ekologie; Environmentální výchova člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti,</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o německy mluvících zemích; • vhodně využívá informací z médií a z internetu • seznámil se s nejznámějšími díly německy psané literatury; • čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury. 	<p>Reálie: Česká republika, Švýcarsko (geografie, minulost a současnost), současná Evropa, ukázky z německy psané literatury a jejich autoři</p>	<p>Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci</p>

Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Předmět Další cizí jazyk – francouzský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a ze vzdělávacího oboru další cizí jazyk. Cílem vzdělávání ve francouzském jazyce je dosažení úrovně **B1** dle Evropského referenčního rámce pro jazyky a mezinárodně uznávaných zkoušek Delf.

Při výuce francouzského jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova) a prolínají se celým obsahem učiva francouzského jazyka.

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk a literatura, navazujeme též na znalosti z dalších studovaných cizích jazyků.

Časové a organizační vymezení

Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovaným vyučujícím francouzského jazyka s časovou dotací **3 – 3 – 3 – 3**, případně rodilým mluvčím. V případě zájmu mají žáci 3. a 4. ročníku možnost vybrat si v rámci volitelných předmětů další předmět – Francouzskou konverzaci (a reálie). Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané podoby francouzštiny na pokročilé úrovni. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavené učebně (mapy, internet, dataprojektor). Alternativně se výukové hodiny odehrávají v rámci volitelných seminářů a taktéž v reálném prostředí dle možností, např. návštěva místní Alliance française, poznávací zájezdy, mezinárodní projekty, filmová či divadelní přestavení. Žáci jsou v průběhu studia zapojováni do různých soutěží jako např. soutěž ve francouzské konverzaci, internetová soutěž ke Dnům frankofonie, návštěvy Francouzského filmového festivalu aj.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Organizuje a řídí vlastní učení

Nácvik osvojování slovní zásoby

- vyslechnutá nová slova okamžitě použije v řeči
- vyhledává nová slova v textu a anticipuje jejich význam
- využívá mechanickou paměť (nová slova opakuje a zapíše)
- použije dabovaný film s titulky

Nácvik osvojování gramatického učiva

- vyslechne/přečte v cizím jazyce nové gramatické učivo a použije v řeči
- vyslechne/přečte v rodném jazyce nové gramatické učivo a použije v cizím jazyce
- vyrozumí z cizojazyčného textu a tvoří obdobné gramatické konstrukce

Motivuje se pro další učení

- přímý styk s rodilým mluvčím
- účast na poznávacích zájezdech, mezinárodních akcích a soutěžích
- četba autentických materiálů (prospekty, letáky, časopisy aj.)

Kompetence k řešení problémů

Nácvik v rámci tematických okruhů

- sociální komunikace (reagování v neočekávané situaci – dotaz, ověření informace, vysvětlení, omluva)
- písemný projev (dotaz, žádost, stížnost)
- v rámci projektů, exkurzí – orientace ve městě, na nádraží, v metru

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky ke komunikaci v cizím jazyce

- systematicky ve všech vyučovaných hodinách
- v rámci cvičení v učebnici, poslechem nahrávek s rodilými mluvčími vede učitel žáky, aby porozuměli obsahu a reprodukovali
- vlastními slovy
- pravidelným čtením nahlas učitel podporuje žáky, aby dbali na kvalitu výslovnosti, zřetelnost artikulace a plynulost
- v soutěžích
- v rámci besed s rodilými mluvčími, zájezdů, projektů

Kompetence sociální a personální

Nácvik v rámci tematických okruhů

- učitel vytváří podmínky pro práci ve dvojicích či v týmu, a tím vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci a zhodnocení své práce pro skupinu
- učitel podporuje u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta, vybízí žáky k aktivní diskusi a konstruktivní kritice a hájení si svého stanoviska
- žák dostává příležitost vystupovat a prezentovat svou práci před spolužáky

Kompetence občanské

Nácvik v rámci tematických okruhů

- ústní projev
- učitel vybízí žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, aby tolerovali postupy jiných
- při zahraničních zájezdech, besedách, projektech atd. učitel vybízí žáky k zamyšlení se, k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, etických a duševních hodnot lidí z odlišného jazykového prostředí
- písemný projev
- učitel v rámci probírané látky zadává žákům témata pro písemné práce, ve kterých žáci vyjadřují svůj názor a stanoviska k problémům společenským, kulturním a ekologickým

Kompetence digitální

- učitel vede žáky, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- učitel vede žáky k tomu, aby vytvářeli a upravovali digitální obsah, kombinovali různé formáty, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků
- učitel žáky vede, aby aktivně vyhledávali informace k přípravě prezentací a referátů z různých internetových zdrojů, aby byli schopni posoudit jejich relevantnost
- učitel vede žáky k aktivnímu užití Google Clasroom, aplikací jako Kahoot, Quizzizz atd.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Proto uvádíme přehled učiva v jednotlivých ročnících.

Učivo	Časové určení
<p>Fonetika: Základní fonetické a pravopisné odlišnosti francouzštiny od mateřského jazyka</p> <p>Lexikologie: jednoduché frazeologismy</p> <p>Gramatika: rozlišení čísla a rodu, základní nepravidelná slovesa, slovesa 1. a 3. třídy</p> <p>Otázka, zápor, časy – přítomný, blízký budoucí, minulý – passé composé</p> <p>Číslovky základní</p> <p>Členy (určitý, neurčitý, dělivý)</p> <p>Stavba jednoduché věty, spojky souřadící, jednoduché podřadící</p> <p>Komunikativní funkce: písemný projev – dotazník, jednoduchý dopis, popis</p> <p>Tematické okruhy: rodina a přátelé, život mimo domov, volný čas, zájmy, umění, sport</p> <p>Reálie: Francie – základní znalosti geografické, kulturní a sociální, známé osobnosti a jejich úspěchy</p>	1. ročník
<p>Fonetika: slovní přízvuk, intonace, tónový průběh slova</p> <p>Lexikologie: synonyma, antonyma</p> <p>Gramatika: nepravidelná slovesa II, slovesa 2. třídy, předmětná zájmena 3. a 4. pádu</p> <p>Časy – budoucí – futur simple, průběhový minulý, použití</p> <p>Otázka kdo, co?, zájmena vztažná qui, que</p> <p>Číslovky řadové</p> <p>Syntax – souvětí</p> <p>Komunikační situace a funkce: pís. projev – zpráva, dopis a popis</p> <p>Tematické okruhy: škola a vzdělávání, na návštěvě, roční období, počasí</p> <p>Reálie: Francie – rozšíření znalostí, Paříž</p> <p>Četba: zjednodušená četba úrovně A2</p>	2. ročník
<p>Fonetika: struktura slabiky, rytmus a intonace</p> <p>Lexikologie: internacionalismy, odvozování a přejímání, přirovnání</p> <p>Gramatika: slovesa 3. třídy a další nepravidelná slovesa</p> <p>Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen</p> <p>Stupňování přídavných jmen a příslovcí, nepravidelné množné číslo podstatných a přídavných jmen</p> <p>Časy: minulý – imperfektum – použití, nedávná minulost</p> <p>Číslovky hromadné, nepřímá otázka, typy vedlejších vět</p> <p>Komunikativní situace a funkce: pís. projev – složitější popis, referát</p> <p>Tematické okruhy: příroda, zdraví, nákupy, oblékání, média, svátky</p> <p>Reálie: velká francouzská města, školství ve Francii, tradice</p>	3. ročník
<p>Fonetika: slabé a silné formy výslovnosti</p> <p>Lexikologie: složitější souvětí, frazeologie, ustálená slovní spojení</p> <p>Gramatika: podmiňovací způsob, podmínkové věty</p> <p>Časy: předminulý, předbudoucí</p> <p>Samostatná zájmena, zájmena vztažná qui, que, zájmena přívlast.</p> <p>Infinitivy, infinitivní konstrukce</p> <p>Trpný rod</p> <p>Spojky souřadící a podřadící – rozšíření</p> <p>Komunikativní situace: pís. projev – referát, úvaha, dopis, životopis</p> <p>Tematické okruhy: cestování, služby, profesní orientace, plány do budoucna, humor, sport</p> <p>Reálie: frankofonní země, výběr z literatury a historie, francouzské regiony (formou prezentací nebo práce s texty)</p>	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Francouzský jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
1. a 2. ročník		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o francouzské výslovnosti. 	<p>Jazykové prostředky a funkce</p> <p>Fonetika (zvuková stránka slova, věty)</p> <ul style="list-style-type: none"> typické francouzské hlásky intonace, přízvuk, hranice slov ve větě vázání a navazování 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu. 	<p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> typické skupiny hlásek ve francouzském jazyce a jejich výslovnost 	<p>Mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk se promítá průběžně v celém učivu.</p> <p>Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem.</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; logicky určí strukturu textu; srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků; gramaticky správně formuluje otázky a zápor. 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> členy – určitý, neurčitý číslo, rod podstatných a přídavných jmen stahování členu s předložkou a, de slovesa 1. třídy, zvrtná slovesa nepravidelná slovesa – základní zájmena nesamostatná – přivlastňovací, ukazovací, tázací, neurčitá, vztažná – qui, que, ou 3 typy otázek číslovky základní a řadové vazby il y a zápor a omezení časy: présent, futur proche, futur simple, passé composé předmětná zájmena 3. a 4. pádu vyjádření účelu, podmínky – 1. část slovotvorba: tvoření příslovcí, přídavných jmen slovesných stupňování přídavných jmen a příslovcí osobní zájmeno „on“ vyjádření místa pomocí „y“ infinitivní vazby 	<p>Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykové zkoušku Delf příslušné úrovně</p> <p>Během studia doporučena účast v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.</p>
<p>Žák</p>	<p>Lexikologie</p>	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; • při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku. 	<ul style="list-style-type: none"> • nutnost vyjádření podmětu • pořádek slov ve francouzštině • hlavní způsoby obohacování slovní zásoby • ustálená slovní spojení 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; • srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; • jedná komunikativně v běžných situacích; • vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci. 	<p>Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • představení se, představení někoho, pozdrav, poděkování, rozloučení se • jednoduchý dotaz – na cestu • souhlas, nesouhlas • prosba, žádost, • vyjádření příčiny I • rada, pozvání • popis – jaký • písemný projev – vypravování, zpráva, dopis 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; • souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; • využívá rozvinuté slovní zásoby. 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina, přátelé • povolání, škola • zájmy, volný čas • svátky • denní a týdenní program • na návštěvě • roční období, počasí 	<p>Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • získává a zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Francie, využívá různé informační zdroje; • pracuje s ukázkami z francouzsky psané literatury 	<p>Reálie</p> <p>Francie – základní znalosti – geografické, kulturní</p> <ul style="list-style-type: none"> • administrativní dělení Francie • Paříž a velká francouzská města • život a zvyky francouzské rodiny • způsob trávení volného času ve Francii 	<p>Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
3. a 4. ročník		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá různé techniky čtení, • čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé zvukové podoby francouzštiny – francouzština hovorová (zkracování slov, užití jen druhé části záporu, anglicismy, jazyk mladých) • francouzské dialekty 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • logicky člení text; • souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; • gramaticky správně vyjádří svůj názor 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovesa 2. třídy, nepravidelná slovesa II • podmínkové věty II • kombinace zájmen 3. a 4. pád • dělivý člen • časy: blízký minulý, podmiňovací způsob, IMPF, PLQP • konjunktiv minulý • číslovky hromadné • trpný rod • nepravidelné množné číslo podstatných a přídavných jmen • zájmenné příslovce y, en • časové vyjádření – typu depuis, il y a • samostatná zájmena. ukazovací, tázací, přivlastňovací, neurčitá, vztažná II • nepřímá otázka • slovtvorba: odvozování slov • vyjádření příčiny, účelu, opozice, přípustky, důsledku 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů; • při práci s jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků. 	<p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba složitějšího souvětí a druhy vedlejších vět • používání mezinárodních slov, přejímání slov • základy odborné terminologie • ustálená slovní spojení II • synonyma, antonyma, idiomy 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • přijímá, utřídí a předá písemnou i ústní formou obsahově jednodušší informace; • logicky člení písemný projev na různá 	<p>Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • umístění v prostoru a čase 	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>témata, vypracuje osnovu a anotaci textu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, argumentuje 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření citu, pocitu, nejistoty a pochybnosti • vyjádření libosti a nelibosti • žádost o povolení • vyjádření vůle a přání • vyprávění v minulosti • vyjádření podmínky, pravděpodobnosti, opozice, příčiny II • omluva, výmluva • písemný projev – zpráva, neformální dopis, úvaha, referát 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma. 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • bydlení, rezervace • počasí • lidské tělo, zdraví • životní prostředí • cestování, doprava • média, reklama • volný čas II • nákupy, oblékání, kuchyně • studentský život • kultura; chování a povaha Francouzů 	<p>Biologie – ekologie, Environmentální výchova – člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne Mediální výchova – média a mediální produkce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o francouzsky mluvících zemích; • vhodně využívá informací z médií a z internetu • seznámil se s nejznámějšími díly francouzsky psané literatury; • čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury. 	<p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • frankofonní země • francouzské regiony • zámořská území a departmány • historie a literatura Francie • Paříž – muzea, doprava • sport ve Francii 	<p>Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – role médií v moderních dějinách Multikulturní výchova – základní problémy sociokulturních rozdílů</p>

Španělský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Španělský jazyk uskutečňuje vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk obsažený v Rámcovém vzdělávacím programu gymnaziálního vzdělávání.

Časové a organizační vymezení:

Španělský jazyk má hodinovou dotaci 3 hodiny týdně po celou dobu studia, tedy 3 – 3 – 3 – 3. Předmět je vyučován formou výuky podle Evropského referenčního rámce – práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut), předmět Španělský jazyk je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavených učebnách (internet, dataprojektor), v jazykových knihovnách či v multimediální učebně. Cílem je výuky španělštiny na naší škole je, aby se studenti naučili plynně hovořit a gramaticky správně psát v španělštině, jejíž význam v současném globalizovaném světě stále roste.

Studentům s hlubším zájmem o studium španělského jazyka je ve 3. a 4. ročníku nabízena rozšířená výuka v rámci volitelných předmětů. Ty jsou koncipovány jako zvláštní příprava k doporučeným či nadstandardním druhům zkoušek a jako rozšířená výuka dějin a literatury země studovaného jazyka. Výuka španělského jazyka je zajišťována aprobovanými vyučujícími daných jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček, dá žákům prostor pro využívání internetu.
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z tisku; žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích a soutěžích projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviku správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi, toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před spolužáky, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.

Kompetence občanské:

- Zadávaním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Kompetence digitální:

- učitel vede žáky, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- učitel vede žáky k tomu, aby vytvářeli a upravovali digitální obsah, kombinovali různé formáty, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků
- učitel žáky vede, aby aktivně vyhledávali informace k přípravě prezentací a referátů z různých internetových zdrojů, aby byli schopni posoudit jejich relevantnost
- učitel vede žáky k aktivnímu užití Google Classroom, aplikací jako Kahoot, Quizzizz atd.

Časový harmonogram:

Tematický celek, učivo	Časové určení
Gramatika: Singulár a plurál substantiv a adjektiv; Člen určitý a neurčitý (tvary a použití); stupňování adjektiv; indikativ přítomny pravidelných a základních nepravidelných sloves; slovesa ser, estar, hay – použití a rozdíly; osobní a přivlastňovací zájmena; základní předložky; vazba ir + inf Reálie: základní geografie, historie a literatura hispanofonních zemí formou prezentací a referátů Tematické okruhy: seznámení, pozdravy, představení se; rodina, bydlení, koníčky; určení času; popis člověka	1. ročník
Gramatika: ukazovací a osobní zájmena nepřízvučná, základní zájmena neurčitá; stupňování adverbii; složený minulý čas, přičestí minulé; imperativ kladný a záporný; vazby acabar de, tardar en; vytyčovací konstrukce Reálie: rozšíření témat 1. ročníku; svátky a tradice Tematické okruhy: svátky a tradice; v obchodě, v restauraci; vysvětlení cesty; počasí; u lékaře, zdraví, lidské tělo	2. ročník
Gramatika: složená substantiva; rozšíření použití předložek; minulý čas jednoduchý; rozšíření nepravidelných sloves; futurum; rozšíření zájmen; slovesná modalita; pasivum Reálie: školství a vzdělávání Tematické okruhy: životopis; plány do budoucna; kultura – kino, divadlo; cestování	3. ročník
Gramatika: zdrobňování a zveličování substantiv, použití prefixů a sufixů; kondicionály; 4 subjuntivy – tvoření a použití; vedlejší věty podřadné, typy souvětí; gerundium – tvoření a použití; imperfektum – tvoření, použití; časová souslednost indikativní a subjuntivní Reálie: literatura a historie hisp. zemí; hudba formou prezentací a referátů Tematické okruhy: životní prostředí; život ve městě a na venkově; jídlo	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Španělský jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
1. a 2. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> chápe autentický projev z hlediska obsahu i komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma 	Jazykové prostředky a funkce Fonetika (zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty) <ul style="list-style-type: none"> distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti, slabé a silné formy výslovnosti základní fonetické odlišnosti latinskoamerické španělštiny 	V závěru studia se doporučuje složit mezinárodní jazykové zkoušky odpovídající úrovni B 1 (Český jazyk) Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> logicky určí strukturu textu, určí počet mluvčích v mluveném projevu 	Pravopis (psaná podoba jazyka) <ul style="list-style-type: none"> interpunkce, pravidla u běžných slov, grafické označení přízvuku, běžně používané litografické znaky, konvence používané k prezentaci výslovnosti ve slovníku 	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, mezilidské vztahy
Žák <ul style="list-style-type: none"> odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov 	Gramatika (větné a verbální fráze) <ul style="list-style-type: none"> jednoduché slovní tvary, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, souřadné souvětí, řízenost, shoda, supletivnost, synonyma, antonyma, nepravidelné tvary slovních 	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, kreativita
Žák <ul style="list-style-type: none"> foneticky správně čte, užívá různé techniky (orientační, informativní, studijní) podle charakteru textu a účelu čtení, neznámé výrazy vyhledá v překladovém slovníku 	Lexikologie <ul style="list-style-type: none"> ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky, základní slovtvorné prostředky, hlavní způsoby obohacování 	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, rozvoj schopností sebepoznání
Žák ústně i písemně <ul style="list-style-type: none"> reprodukuje přečtený i vyslechnutý text stručně shrne obsah jednoduše komentuje text 	Syntax <ul style="list-style-type: none"> stavba věty hlavní, postavení větných členů Komunikativní funkce jazyka a typy textů <ul style="list-style-type: none"> postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení morální postoje – omluva, pochvala, lítost kratší písemný projev – pozdrav, 	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět Mluvnické učivo se promítá ve všech výstupech, upevňuje se, postupně se prohlubuje a rozvíjí Reálie a tem. okruhy jsou

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	vzkaz, pozvání, odpověď, osobní dopis, přání <ul style="list-style-type: none"> • čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné • samostatný ústní projev – popis, srovnání, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu • interakce – formální i neformální rozhovor • informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon 	postupně prohlubovány, rozšiřovány dle pokročilosti
Žák <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma 	Tematické okruhy <ul style="list-style-type: none"> • oblast veřejná – obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, jízdní řády, lístky, restaurace, jídelníčky • oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, domácí úkoly, texty na obrazovce počítače, slovníky, výuka, video-texty • oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy • oblast osobnostní – koníčky a zájmy • oblast společenská – kultura, sport, média 	Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> • sestaví kratší souvislý písemný text na zvolené či zadané běžné téma, vhodně používá jednodušší slohové žánry 	Slohové žánry – vypravování, osobní dopis	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák <ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně sdělí základní, běžné informace 	Tematické okruhy – žák v mikrosvětě (rodina, přátelé, bydlení, domácnost, volný čas)	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, morálka všedního dne, kreativita
Žák <ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně sdělí základní, běžné informace 	Návčik kratšího ústního a písemného projevu (pozdrav, přání, pozvání)	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, sebepoznání a sebepojetí
Žák <ul style="list-style-type: none"> • při práci s textem vhodně využívá překladového slovníku, 	Nejčastější typy slovníků, konvence používané při uvádění výslovnosti a gramatických kategorií	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace,

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
chápe rozdíly v použití jednoduchých synonymních výrazů		seberegulace a sebeorganizace
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko, poskytne jednoduché argumenty 	Komunikační situace – vyjádření souhlasu, nesouhlasu, svolení, prosby, příkazu, zákazu	<p>Biologie Environmentální výchova člověk a životní prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, spolupráce a soutěž, mezilidské vztahy</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích, vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci 	Komunikační situace – vyjádření emocí a morálních postojů Jednodušší frazeologie Tematické okruhy – oblast veřejná (služby, obchody, restaurace)	<p>Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, poznávání lidí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikuje foneticky správně, aktivně využívá osvojených gramatických prostředků, slovní zásoby a jednoduché frazeologie 	Tematické okruhy– stručný životopis, zájmy, plány do budoucna	<p>Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, spolupráce a soutěž, poznávání lidí</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
3. a 4. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu: 1. na běžné známé téma, 2. na aktuální téma 	Jazykové prostředky a funkce Fonetika <ul style="list-style-type: none"> nepravidelnosti španělského přízvuku, rozlišení latinskoamerických variant výslovnosti 	Osobnostní a soc. výchova Sociální komunikace, kreativita
Žák <ul style="list-style-type: none"> logicky člení text, rozliší zásadní a méně podstatné informace i v dílčích částech textu 	Pravopis <ul style="list-style-type: none"> grafické označení nepravidelného přízvuku 	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák <ul style="list-style-type: none"> identifikuje jednotlivé mluvčí, styl promluvy, komentuje jejich stanoviska 	Gramatika <ul style="list-style-type: none"> alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, slova složená a sousloví, věty vedlejší, podřadná souvětí, supletivnost, rozšířené vyjádření minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný 	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů 	Lexikologie <ul style="list-style-type: none"> ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky základní slovní zásoba u běžnějších odborných témat (životní prostředí, historie a geografie) internacionalismy 	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, mezilidské vztahy
Žák <ul style="list-style-type: none"> užívá různé techniky čtení, čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu, jednodušší texty populárně naučné literatury, odborné texty související se zájmy žáka, používá různé typy slovníků, pracuje s médii a encyklopediemi 	Komunikativní funkce jazyka a typy textů <ul style="list-style-type: none"> postoj, názor, stanovisko – zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba emoce – údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach morální postoje – odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání kratší písemný projev – blahopřání jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis 	Informatika Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, stavba mediálních sdělení

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké • samostatný ústní projev – vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce delšího textu • interakce – diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor • informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audio a videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý text, shrne jeho obsah, přitom využívá vhodné slovní zásoby a osvojených gramatických prostředků 	<p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblast veřejná – služby, zboží, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky • oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty • oblast vzdělávací – pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, diskuse, slovníky a příručky • oblast osobní – život mimo domov – kolej, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení pro sport a zábavu • oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí • oblast společenská – příroda a životní prostředí, tradice, kultura, sport, média 	<p>Dějepis Osobnostní a soc. výchova – soc. komunikace, komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně, plynule, gramaticky a stylisticky správně vyjádří svůj názor 	<p>Reálie zemí studovaného jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • stručný popis hispanofonních zemí • významné události z historie, významné osobnosti • životní styl a tradice 	<p>Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace, kreativita Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	v porovnání s Českou republikou <ul style="list-style-type: none"> • ukázky významných literárních děl • dějiny literatury • politický systém a aktuální dění 	a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák <ul style="list-style-type: none"> • sestaví souvislý text na zadané téma, vhodně využívá jednotlivých slohových žánrů, přednese kratší ústní projev na zvolené či předem zadané téma 		Nauka o společnosti Historie Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák <ul style="list-style-type: none"> • souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá rozvinuté slovní zásoby 		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
Žák <ul style="list-style-type: none"> • logicky člení písemný formální i neformální projev na různá témata, vypracuje osnovu, resumé, anotaci textu 		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> • přijímá, utřídí a dále předá obsahově jednodušší informace 		Nauka o společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák <ul style="list-style-type: none"> • při zpracování náročnějšího projevu vhodně využívá slovníků 		Nauka o společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák <ul style="list-style-type: none"> • písemně i ústně pravopisně, foneticky a gramaticky správně, stylově vhodně vysvětlí své názory, dokáže argumentovat 		Biologie, Nauka o společnosti Multikulturní výchova – zákl. problémy sociokulturních rozdílů, kulturní diference Environmentální výchova

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		– člověk a živ. prostředí, základní podmínky života Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální problémy objevujeme Evropu a svět
Žák <ul style="list-style-type: none"> • vhodnou formou, gramaticky správně reaguje v každodenních i méně běžných situacích 		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> • hovoří plynule a foneticky správně, aktivně využívá gramatických prostředků a bohaté všeobecné slovní zásoby • zahájí, ukončí a vede dialog na běžné téma s rodilým mluvčím 		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace Multikulturní výchova vztah k multilingvní situaci Soc. komunikace, mezilidské vztahy

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět matematika realizuje obsah vzdělávací oblasti i oboru Matematika a její aplikace RVP G. Matematika nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovy osobnosti rozpracováním průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), Sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (systematičnost) a průřezového tématu **Mediální výchova** zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu.

Matematika úzce souvisí s digitálními technologiemi, proto jich využíváme i při výuce zejména v oblasti práce s daty.

Časové a organizační vymezení:

Celková časová dotace matematiky je 15 hod. týdně, rozepsáno dle učebního plánu je **4 – 4 – 4 – 3**. V prvním a druhém ročníku se třída v jedné hodině týdně dělí na skupiny. Učivo finanční matematiky je vyučováno v 3. ročníku, ale je i součástí Ekonomického kurzu. Maturitní zkoušku lze skládat v podobě didaktického testu ve společné části a v podobě ústní zkoušky v profilové části. Nepovinně lze také zvolit didaktický test matematika rozšiřující.

Výuka se realizuje v učebně vybavené didaktickou technikou, ve vhodných partiích lze vyučovat i v počítačové učebně. Část výuky se uskutečňuje formou projektů a dalšími formami samostatné práce.

Individuální přístup k profilu matematického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů od 3. ročníku a to deskriptivní geometrie, seminář z matematiky 1 (prohloubení výkladu základního učiva a poskytnutí většího prostoru pro cvičení matematických dovedností), seminář z matematiky 2 (obsahuje rozšiřující učivo), seminář ke státní maturitě z matematiky. Dále nabízíme možnost účasti v soutěžích (Matematická olympiáda, Matematický klokan, SOČ), seminářích pořádaných vysokými školami a na matematiku zaměřenými školami.

Základním záměrem výuky matematiky na našem gymnáziu je vybavit naše žáky povědomím o možnostech uplatnění matematiky a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a schopnostmi jich v přiměřené míře využít a připravit žáky ke vysokoškolskému i dalšímu studiu. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení. Důraz klademe na logické úsudky, srozumitelnou a věcnou argumentaci a na schopnost správné interpretace informací šířených různými informačními zdroji (zejména masmédií). Uvedené cíle jsou dlouhodobé, a proto je i rozpracování vzdělávacího obsahu a jeho časové určení pojato obecně. Bližší rozpracování obsahují tematické plány.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce matematiky zejména následující strategie:

Kompetence k učení: Žák své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředek pro seberealizaci a osobní rozvoj. Efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení.

Kompetence k řešení problémů: Při problémové výuce žák rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části. Vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému. Uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti.

Kompetence komunikativní: Žák s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá digitální technologie a dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu. Prezентuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem

Kompetence sociální a personální: Žák posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe. Aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů.

Občanské kompetence: Žák kriticky hodnotí informace.

Digitální kompetence: Žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zpracovávání projektů či ročníkových prací. Digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby. Získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; Navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce matematiky:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Číselné obory a elementární teorie čísel	1. ročník
Pravoúhlý trojúhelník	1. ročník
Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny	1. ročník
Rovnice a nerovnice	1. ročník
Teorie množin a výroková logika	1. ročník
Funkce	2. ročník
Exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice	2. ročník
Goniometrie	2. ročník
Trigonometrie	2. ročník
Planimetrie	2. ročník
Shodná a podobná zobrazení	2. ročník
Posloupnosti a řady	3. ročník
Kombinatorika a pravděpodobnost, práce s daty	3. ročník
Stereometrie	3. ročník
Vektorová algebra	3. ročník
Geometrie v rovině	4. ročník
Geometrie v prostoru	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
1.	Číselné obory a elementární teorie čísel <ul style="list-style-type: none"> číselné obory a jejich vlastnosti – přirozená, celá, racionální a reálná čísla, vztahy mezi nimi operace s čísly dělitelnost, největší společný dělitel, nejmenší společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná, prvočíslo a složené číslo, základní věta aritmetiky mocniny s přirozeným, celým, racionálním exponentem odmocniny s přirozeným, celým, racionálním mocnitelem absolutní hodnota a její geometrický význam 	Žák <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje číselné obory, vztahy mezi nimi a zařadí do nich čísla; užívá vlastnosti dělitelnost přirozených čísel; interpretuje vhodně absolutní hodnotu; provádí operace s mocninami a odmocninami s celým a racionálním exponentem používá efektivně různé tvary zápisu čísla; odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulačtor 	PT Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Pravoúhlý trojúhelník <ul style="list-style-type: none"> Pythagorova věta goniometrické funkce ostrého úhlu 	Žák <ul style="list-style-type: none"> řeší pravoúhlý trojúhelník s využitím Pythagorovy věty a goniometrických úhlů 	
	Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny <ul style="list-style-type: none"> výraz, proměnný, konstanta mnohočleny a operace s nimi lomené výrazy výrazy s mocninami a odmocninami 	Žák <ul style="list-style-type: none"> stanovuje definiční obor výrazu; rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců upravuje číselné výrazy; upravuje efektivně výrazy s proměnnými upravuje výrazy s mocninami a odmocninami 	PT Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Rovnice a nerovnice <ul style="list-style-type: none"> lineární rovnice a nerovnice soustavy lineárních rovnic a nerovnic rovnice a nerovnice v součinnovém tvaru rovnice a nerovnice v podílovém tvaru rovnice a nerovnice 	Žák <ul style="list-style-type: none"> určí obor rovnice, stanoví podmínky a užívá správně symboliku; vyjadřuje neznámou ze vzorce; rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic a nerovnic; zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení; 	PT Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	<p>s absolutní hodnotou</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvadratická rovnice a nerovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty, rozklad kvadratického trojčlenu) • rovnice s neznámou ve jmenovateli • rovnice s neznámou pod odmocninou 	<ul style="list-style-type: none"> • řeší rovnice a nerovnice i graficky a efektivně toho využívá; • užívá rozkladů polynomů pro řešení rovnic a nerovnic; • řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice a jejich soustavy; • diskutuje řešitelnost a počet řešení; • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • aplikuje získané dovednosti při řešení praktických úloh; • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší rovnice iracionální 	
	<p>Teorie množin a výroková logika</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrok, negace, pravdivost výroku, kvantifikátory, logické spojky, obměna a obrácená implikace • množiny a operace s nimi (sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk) • intervaly • množinové vztahy (rovnost, podmnožina) • definice, věta, důkaz • typy důkazů 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky • používá konstanty a proměnné k zápisu slovního textu; • užívá správně logické spojky a kvantifikátory; • určuje pravdivostní hodnotu jednoduchých i složených výroků a výroků o množství; • tvoří správně negace výroků, výroků o množství, negace konjunkce a disjunkce; • rozlišuje definice, věty a důkazy; • rozliší správný a nesprávný úsudek • vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení • zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému • určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi; • provádí správně operace s intervaly 	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace: důraz na přesné vyjadřování vede k argumentační přesnosti a umožňuje vnímat manipulativní vyjadřování</p>
2.	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecné poznatky – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, rovnost funkce, inverzní funkce, vlastnosti funkcí (monotónnost, parita, omezenost, extrém, periodičnost) • lineární a konstantní funkce, přímá úměrnost 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtne grafy funkcí zadaných funkčním předpisem a určí její vlastnosti; • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí • přiřazuje vzájemně argument a funkční hodnotu zadané funkce i funkce k ní inverzní; • vysvětlí vliv parametru ve funkčním předpisu na graf funkce; • užívá vlastností funkcí a jejich 	<p>Úzká souvislost s tematickým celkem rovnice a nerovnice</p>

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	funkce, přímá úměrnost <ul style="list-style-type: none"> • kvadratická funkce • funkce absolutní hodnota, lineární lomená funkce, nepřímá úměrnost • mocninné funkce, inverzní funkce • funkce druhá odmocnina • exponenciální a logaritmické funkce 	symetrií při konstrukci jejího grafu; <ul style="list-style-type: none"> • řeší reálné úlohy s pomocí známých funkcí; • aplikuje poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi • modeluje závislost reálných dějů pomocí známých funkcí 	
	Exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice <ul style="list-style-type: none"> • logaritmy a věty o logaritmech • výrazy s logaritmy • exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • užívá definici logaritmu a pravidla pro logaritmování • aplikuje pravidla pro logaritmování při úpravách výrazů; • řeší rovnice a nerovnice exponenciální a logaritmické 	
	Goniometrie <ul style="list-style-type: none"> • oblouková a stupňová míra, orientovaný úhel • goniometrické funkce a jejich vlastnosti • vztahy mezi goniometrickými funkcemi • goniometrické rovnice a nerovnice • úpravy goniometrických výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> • převádí stupňovou míru na obloukovou a naopak; • definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku i pro obecný argument; • načrtne graf goniometrické funkce zadané předpisem; • užívá vztahů mezi goniometrickými funkcemi • zná významné hodnoty goniometrických funkcí a základní vztahy mezi nimi; • řeší goniometrické rovnice a nerovnice • efektivně upravuje goniometrické výrazy 	Učivo je nutným matematickým aparátem fyziky – vhodná motivace zavádění obecného argumentu (kmitání a vlnění)
	Trigonometrie <ul style="list-style-type: none"> • obecný trojúhelník – sinová a kosinová věta • trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • užívá sinovou a kosinovou větu při řešení úloh; • řeší pravoúhlý i obecný trojúhelník; • v početních úlohách aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravu výrazů • užívá náčrt při řešení praktické trigonometrické úlohy 	
	Planimetrie <ul style="list-style-type: none"> • rovinné útvary a jejich klasifikace – polohové 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • používá geometrické pojmy 	Možnost využití matematických programů (např.

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	klasifikace – polohové vlastnosti rovinných útvarů <ul style="list-style-type: none"> • metrické vlastnosti rovinných útvarů • dvojice úhlů • trojúhelníky, shodnost a podobnost trojúhelníků • Pythagorova věta a věty Euklidovy čtyřúhelníky • kružnice, kruh • úhly v kružnici • obvody a obsahy rovinných útvarů; množiny bodů dané vlastnosti; konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů 	<ul style="list-style-type: none"> • definuje geometrické útvary pomocí množinových pojmů; • zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary • diskutuje vzájemné polohy geometrických útvarů, vzdálenosti a odchylky • využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému • charakterizuje vlastnosti útvarů a využívá je při řešení početních i konstrukčních úloh; • formuluje a užívá věty o shodnosti a podobnosti, větu Pythagorovu a Euklidovy věty; • určuje obsahy a obvody útvarů; • popíše schéma řešení konstrukční úlohy; • charakterizuje a sestrojí základní množiny všech bodů dané vlastnosti; • rozlišuje polohové a nepolohové úlohy; • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti • aplikuje množiny bodů a zobrazení v konstrukčních úlohách; • konstruuje úsečky, jejichž délka je vyjádřena jednoduchým algebraickým výrazem. • řeší planimetrické problémy motivované praxí 	geogebra)
	Shodná a podobná zobrazení <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení • shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení) • podobná zobrazení (stejnolehlost) • konstrukční úlohy řešené pomocí shodných a podobných zobrazení 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazí geometrické útvary v středové i osové souměrnosti, otočení, posunutí a stejnolehlosti; • popíše schéma řešení konstrukční úlohy; • využívá náčrt při řešení úlohy • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu 	
3.	Posloupnosti a řady <ul style="list-style-type: none"> • určení rekurentně a vzorcem • vlastnosti posloupností • aritmetická a geometrická posloupnost 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • definuje pojem posloupnosti (včetně různých způsobů určení), aritmetické a geometrické posloupnosti; • rozhodne o vlastnostech zadané posloupnosti; 	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	<p>posloupnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • finanční matematika • nekonečná geometrická řada a její součet 	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností • používá základní vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost; • využívá poznatků o posloupnostech v praktických úlohách – zejména v situacích, kdy dochází k pravidelnému růstu či poklesu veličin; • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech. • užívá základní pojmy z oblasti finanční matematiky při řešení úloh. • interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice • vysvětlí pojmy nekonečná řada a součet nekonečné řady, pro nekonečnou geometrickou řadu zná podmínku její konvergence a umí určit její součet 	
	<p>Kombinatorika, pravděpodobnost, práce s daty kombinatorika</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní kombinatorická pravidla, variace, permutace a kombinace bez opakování, faktoriál a kombinační číslo, výrazy a rovnice s faktoriály a kombinačními čísly, • Pascalův trojúhelník, binomická věta. <p>pravděpodobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost doplňkového jevu, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů <p>práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje kombinatorická pravidla v praktických úlohách; • řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem • rozlišuje variace, kombinace a permutace bez opakování a s opakováním; • upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností faktoriálů a kombinačních čísel; • užívá binomickou větu; • užívá kombinatorické postupy při výpočtech pravděpodobnosti; • interpretuje správně výsledky pravděpodobnostních výpočtů. • užívá různé způsoby prezentace dat • diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení • volí a užívá vhodná statistické metody a zpracování dat – využívá digitální výpočetní nástroje • reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů 	<p>PT Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy</p> <p>Informatika – žáci se učí práci s daty i v tomto předmětu; matematika navazuje a rozvíjí kompetence získané v tomto předmětu Praktické užití ve fyzice, chemii a biologii – zpracování laboratorních a praktických cvičení Samostatná práce s digitálními technologiemi Projekt</p> <p>PT Mediální výchova Mediální produkty</p>

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	a jeho charakteristiky (četnost a relativní četnost, rozdělení četností a jejich grafické znázornění, vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, rozptyl, mezikvartilová odchylka)	vzhledem k jejich odlišným charakteristikám <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje výsledky statistického zpracování dat; • kriticky hodnotí statistické informace (a je schopen vysvětlit jak s nimi lze manipulovat); • na základě statistických dat vytváří hypotézy dalšího vývoje. 	a jejich významy
	Stereometrie <ul style="list-style-type: none"> • polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin • rovnoběžnost přímek a rovin • volné rovnoběžné promítání • konstrukce rovinných řezů • metrické vlastnosti (kolmost, odchylky a vzdálenosti) • základní tělesa – hranol, jehlan, čtyřstěn, válec, kužel, koule • povrchy a objemy mnohostěnů a rotačních těles, koule a jejich částí 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí ve volném rovnoběžném promítání jednoduchá tělesa (zejména hranoly a jehlany), sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles • diskutuje vzájemné polohy bodů, přímek a rovin; • konstruuje rovinný řez hranolu, průsečík přímky a hranolu, průsečnici rovin; • využívá náčrt při řešení prostorového problému; • definuje pojem odchylka a vzdálenost a umí je určit; • charakterizuje základní mnohostěny, rotační tělesa, části koule a kulové plochy; • určí objemy a povrchy základních mnohostěnů, rotačních těles, koule a jejich částí; • užívá intuitivně pojem zobrazení a souměrnosti v prostoru. • řeší stereometrické problémy motivované praxí 	Možnost využití matematických programů (např. geogebra) Úzká souvislost s deskriptivní geometrií
	Vektorová algebra <ul style="list-style-type: none"> • kartézská soustava souřadnic • orientovaná úsečka, vektor a • operace s nimi (součet, rozdíl, násobek) • souřadnice bodu a vektoru • velikost vektoru • lineární kombinace vektorů • skalární, vektorový a smíšený součin • odchylka dvou vektorů 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíly mezi různými soustavami souřadnic a uvede příklady jejich využití; • operuje s vektory a určí jejich úhel 	PT Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
4.	Geometrie v rovině <ul style="list-style-type: none"> • analytická vyjádření přímky v rovině (parametrické, obecné 	<ul style="list-style-type: none"> • užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) • řeší analyticky polohové a metrické 	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	<p>(parametrické, obecné, směrnicové)</p> <ul style="list-style-type: none"> • polohové vztahy dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin • metrické vztahy – odchylka dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodů, bodu od roviny, dvou přímk • kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola) • vzájemná poloha přímky a kuželosečky • tečna kuželosečky. 	<p>úlohy o lineárních útvech v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje parabolu, kružnici, elipsu a hyperbolu; • zapíše z daných prvků rovnici kuželosečky a určí její charakteristické prvky a kuželosečku načrtne; • určí kuželosečku z rovnice (využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření) • diskutuje polohu přímky a kuželosečky 	
	<p>Geometrie v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • parametrické vyjádření přímky a roviny • obecná rovnice roviny • vzájemná polohy bodů, přímk a rovin • vzdálenosti a odchylky 	<ul style="list-style-type: none"> • užívá analytické vyjádření přímky v prostoru a roviny v prostoru • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvech v prostoru; 	

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět fyzika je vytvořen ze stejnojmenného vzdělávacího oboru a podílí se na realizaci obsahu přírodovědného vzdělávání ŠVP našeho gymnázia.

Časové a organizační vymezení:

Fyzika je vyučována celkem **6,5** (týdenních) hodin, které jsou rozděleny následovně: v prvních třech ročnících jsou dvě hodiny týdně frontální výuky; v třetím ročníku je zařazena půlhodina, která je (i organizačně rozvrhem hodin) vyčleněna pro laboratorní cvičení (2 hodiny jednou za 4 týdny). Symbolicky: **2 – 2 – 2,5 – 0**. Výstupem praktických fyzikálních cvičení jsou protokoly (součást portfolia žáka).

Cílem výuky fyziky na našem gymnáziu je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím empirických i teoretických prostředků, které absolventi využijí jak při svém dalším vzdělávání tak i v praktickém životě.

Nedílnou součástí výuky je využívání matematických dovedností, digitálních technologií a součinnosti s ostatními přírodovědnými předměty (biologie, chemie, geografie).

Individuální přístup k profilaci žáka je umožněn účastí na odborných exkurzích, nabídkou možnosti zapojení se do fyzikálních soutěží, v předmaturitním a maturitním ročníku nabídkou fyzikálního semináře a možností účasti na seminářích pořádaných vysokými školami.

K rozvoji osobností našich žáků přispívá včlenění průřezových témat:

- Environmentální výchova (okruh Člověk a životní prostředí: témata Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost; Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; Které základní principy se pojí s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje; Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního chování lidstva, okruh Životní prostředí České republiky – téma S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR nejvíce potýká),
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (okruh Žijeme v Evropě – témata Významní Evropané; Významní Evropané z českého prostředí),
- Mediální výchova (okruh Média a mediální produkce – téma Vývoj médií od knihtisku po internet),,
- Osobnostní a sociální výchova (okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce fyzika zejména následující strategie:

- Empirické (v první řadě laboratorní) i teoretické metody přírodovědného poznání – vytváření jednoduchých fyzikálních hypotéz, diskuse o jejich platnosti (kompetence komunikativní)
- Předvídání výsledků experimentů a jejich verifikace (kompetence k řešení problémů)
- Týmová práce (zejména při praktických cvičeních) – organizace a rozdělení rolí ve skupině, návrh strategie práce skupiny, diskuse o výsledcích (kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní)
- Samostatná práce (zpracování protokolů z laboratorních prací i s využitím digitálních prostředků, výstupy z exkurzí a kurzů, vytváření digitálního obsahu) (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence digitální)
- Problémová výuka – problémy z praktického života, jejich fyzikální výklad a řešení (kompetence k řešení problémů)
- Užívání specifických výrazových prostředků (schémata, náčrty, grafy, ideální modely) k zjednodušení řešení problémů (kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence digitální)

- Individuální přístup (konzultace, sebereflexe, stanovení priority, zájmová orientace) (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální)
- Dodržování zásad bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentálních činnostech a při laboratorních úlohách (kompetence občanské)
- Práce s digitálními zařízeními, včetně využití metody BYOD – „bring your own device“ (kompetence digitální)

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků.

Tematický celek – oblast	Časové určení
Fyzikální veličiny a jednotky	1. ročník
Mechanika hmotného bodu, gravitační pole	1. ročník
Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů	1. ročník
Molekulová fyzika a termika	1. ročník
Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů a změny skupenství	2. ročník
Mechanické kmitání a vlnění	2. ročník
Elektřina I (elektrické pole, elektrický proud v kovech)	2. ročník
Elektřina II (elektrický proud v nekov. látkách, střídavý proud), magnetismus a elmag. kmity a vlnění	3. ročník
Měření fyzikálních veličin	3. ročník
Světlo a elektromagnetické záření	3. ročník
Úvod do moderní fyziky – speciální teorie relativity; kvanta a vlny; atomy	3. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
1.	Fyzikální veličiny a jednotky soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI), její struktura a účel, skalární a vektorové veličiny, operace s nimi	Žák <ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní a odvozené jednotky; • převádí jednotky; • rozliší skalární a vektorové veličiny a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh. 	PT Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech okruh Žijeme v Evropě – Významní Evropané Matematika – jednotky, vektorový počet
	Mechanika hmotného bodu kinematika pohybu vztahná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení dynamika pohybu	Žák <ul style="list-style-type: none"> • využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů; • užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených; 	Geografie – závislost tíhy na zeměpisné šířce Laboratorní práce – 3. ročník

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	<p>hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti</p> <p>práce a výkon souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie</p> <p>gravitační pole gravitační a tíhová síla</p>	<ul style="list-style-type: none"> využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles <i>rozlišuje inerciální a neinerciální soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů;</i> využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh; určí v konkrétních situacích síly a jejich výslednici. 	
	<p>Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů moment síly; <i>hydrostatický a atmosférický tlak; Archimedův zákon pro tekutiny; rovnice kontinuity; Bernoulliho rovnice</i></p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>užívá modely tuhého tělesa a ideální tekutiny při řešení úloh;</i> určí v konkrétních situacích síly a momenty sil působících na těleso a jejich výslednici; <i>využívá Archimedův a Pascalův zákon v praktických úlohách;</i> aplikuje zákony zachování hmotnosti a energie pro proudící tekutiny. 	
	<p>Molekulová fyzika a termika kinetická teorie látek charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství</p> <p>termodynamika termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících; uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh; <i>formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje.</i> 	<p>PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismu a prostředí – toky energie a látek Chemie – modely struktury látek Laboratorní práce</p>
2.	<p>Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů a změny skupenství <i>ideální plyn, stavové veličiny, stavová rovnice ideálního plynu, tepelné děje v plynech, druhý termodynamický zákon</i></p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí stavové změny plynu užitím stavové rovnice ideálního plynu; <i>rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalostí jejich stavby, řeší praktické problémy;</i> objasní příčiny a průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona; porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických 	<p>Chemie – modely struktury látek</p>

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin <i>změny skupenství, skupenské a měrné skupenské teplo</i>	problémů <ul style="list-style-type: none"> <i>vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin;</i> <i>objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek;</i> <i>předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu.</i> 	
	Mechanické kmitání a vlnění kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	Žák <ul style="list-style-type: none"> <i>řeší s porozuměním úlohy související s mechanickými oscilátory;</i> <i>objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění</i> <i>klasifikuje druhy mechanického vlnění;</i> <i>uvede různé charakteristiky mechanického vlnění;</i> <i>užívá Huygensův princip k výkladu dějů;</i> <i>charakterizuje zvuk jako mechanické vlnění;</i> <i>uvede různé druhy zvuku a jeho účinky a užití.</i> 	Matematika – goniometrické funkce obecného argumentu Biologie – zvuk z pohledu fyziky Geografie – katastrofy Laboratorní práce – 3. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Elektrické pole elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor	Žák <ul style="list-style-type: none"> <i>popíše elektrické pole, řeší úlohy se znalostí jeho vlastností;</i> <i>objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli;</i> <i>porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant.</i> 	
	Vedení elektrického proudu v kovech proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu	Žák <ul style="list-style-type: none"> <i>rozlišuje vodič, izolant a polovodič;</i> <i>objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči;</i> <i>využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů.</i> 	PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí Laboratorní práce – 3. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
3.	Vedení elektrického proudu v nekovových	Žák <ul style="list-style-type: none"> <i>objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích;</i> 	Chemie – elektrolýza a disociace

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	látkách polovodiče, polovodičová dioda; elektrolyty, elektrolyza, Faradayův zákon; plyny, výboj, vakuum	<ul style="list-style-type: none"> aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech. 	
	Magnetické pole pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše magnetické pole; popíše magnetické vlastnosti látek; vyloží základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona; využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení. 	
	Střídavý proud harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vyloží vznik střídavého proudu a jeho charakteristiky; ovládá základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi. 	
	Elektromagnetické kmitání a vlnění oscilační obvod; elektromagnetická vlna	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá analogii mezi mechanickým a elektromagnetickým kmitáním a vlněním; vysvětlí funkci oscilačního obvodu v závislosti na jeho parametrech; porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích; uvede příklady využití elektromagnetického kmitání a vlnění v praxi. 	<p>PT Mediální výchova – Média a mediální produkce – vývoj a typy masových médií</p> <p>Digitální technologie</p>
	Měření fyzikálních veličin absolutní a relativní odchylka měření	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech; měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření. 	<p>PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
	Světlo a elektromagnetické záření vlnové vlastnosti světla šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu;	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede různé teorie podstaty světla; předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí; využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy (ovládá základy 	<p>Biologie – fyziologie vidění a jeho poruch</p>

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	optické spektrum; interference světla optické zobrazování zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa spektrum elektromagnet. záření	<i>paprskové optiky a vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů</i>); <ul style="list-style-type: none"> • <i>popíše podstatu spektrální analýzy;</i> • <i>klasifikuje druhy elektromagnetického záření a uvede obecné i specifické vlastnosti a oblasti jejich využití.</i> 	
	Úvod do moderní fyziky speciální teorie relativity stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti kvanta a vlny foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic atomy kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	Žák <ul style="list-style-type: none"> • <i>popíše fotoelektrický jev a vysvětlí jeho podstatu;</i> • <i>vymezí pojem foton a jeho vlnová délka;</i> • <i>vysvětlí duální povahu částic;</i> • <i>využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů;</i> • <i>objasní princip laseru a příklady jeho využití;</i> • <i>uvede příklady uplatnění zákonů zachování u mikročástic;</i> • <i>rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu a zná zákonitosti jaderných přeměn;</i> • <i>posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance;</i> • <i>uvede principy využití jaderné energie;</i> • <i>využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek;</i> • <i>navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezp. druhy záření.</i> 	PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí Chemie – model atomu, radioaktivita

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět chemie uskutečňuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda obor **Chemie**, částečně obor **Geologie** a částečně obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví obor **Výchova ke zdraví RVP GV**.

Časové a organizační vymezení:

Předmět chemie je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 7 (týdenními) hodinami. Celková časová dotace je rozvržena tak, že je chemie vyučována v prvním a třetím ročníku 2 hodiny týdně, ve druhém ročníku 3 hodiny týdně – rozepsáno dle učebního plánu je tedy dotace chemie **2 – 3 – 2 – 0**. Součástí výuky chemie jsou pravidelná laboratorní cvičení z chemie ve druhém ročníku (žáci se dělí do skupin). V prvním a třetím ročníku se realizují nepravidelná praktická cvičení ve vztahu k probíranému učivu. Individuální přístup k profilu chemického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Chemická olympiáda, KSICHT, SOČ).

Výuka chemie se uskutečňuje v odborné učebně (dataprojektor) a chemické laboratoři. Výuka je doplňována odbornými exkurzemi.

Základním záměrem výuky chemie na našem gymnáziu je vybavit žáky povědomím o možnostech uplatnění chemie a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a připravit žáky k vysokoškolskému i dalšímu studiu. Důraz klademe na vyvozování logických vztahů, srozumitelnou a věcnou argumentaci, správnou interpretaci informací, zprostředkování poznání, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, důležitost objektivity a pravdivosti v získávání chemických poznatků, vztah chemie k životnímu prostředí a zdraví člověka a v neposlední řadě na praktickou a experimentální činnost žáků. Chemie podstatnou měrou participuje na vztahu žáka k životnímu prostředí rozpracováním průřezového tématu Environmentální výchova v tematických okruzích Člověk a životní prostředí, Životní prostředí České republiky. Podílí se rovněž na upevňování vztahu žáků k lidskému zdraví zařazením částí, zejména z okruhů Návykové látky, osobní nebezpečí, ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve výuce chemie učitel uplatňuje postupy, které žáka vedou k utváření a k osvojení si klíčových kompetencí těmito metodami:

Kompetence k učení:

Učitel

- pravidelně na konci vyučovací hodiny shrne a utřídí probrané učivo;
- klade žákům jasně formulované a otevřené otázky a vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zařazuje do výuky předem připravené problémové úkoly a úlohy, které rozvíjejí tvořivost žáka a řešení která vyžadují práci s odbornou literaturou, internetem apod.;
- pravidelně zadává úkoly, při kterých žáci uplatňují znalosti a dovednosti nabyté v jiných předmětech a tímto způsobem je pak dále prohlubují a systematizují (zejména z oblasti fyziky, biologie, geologie a člověka a zdraví);
- používá ve výuce všechny dostupné studijní materiály a zdroje informací a umožňuje žákům vybírat pomůcky a postupy, které jim pomáhají při řešení zadaných úkolů;
- samostudiem ve svém oboru vede a motivuje žáky k dalšímu sebevzdělávání v souladu s jejich dalším rozvojem a uplatněním ve společnosti;
- motivuje žáky k učení především pozitivním hodnocením jejich výkonů.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- navozuje problémové situace, jejichž řešením žáky motivuje k hledání vhodných postupů řešení a podporuje alternativní řešení daných situací;
- zařazuje do výuky demonstrační pokusy, které žáci pozorují, popisují a sami tak dospějí k pojmenování problému, návrhu jeho řešení a k formulaci závěru;
- zařazuje do výuky myšlenkové pokusy, které rozvíjí abstraktní myšlení žáků;
- vede žáky k používání logicky správných postupů myšlení a u žáků tak vytváří dovednost správně vyhodnotit pozorované skutečnosti.

Kompetence komunikativní:

Učitel

- vyžaduje po žácích věcnou argumentaci;
- vyžaduje používání přesné terminologie;
- vede žáky ke schopnosti interpretace dat z tabulek, schémat a grafů;
- podporuje vhodný zásah žáků do výkladu (dotaz, rozšiřující informace) a adekvátně na něj reaguje;
- podporuje samostatný projev žáků např. při prezentaci referátu nebo seminární práce.

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- využívá skupinovou práci a také podporuje řešení úloh v malých skupinách (zejména v laboratorních cvičeních);
- využívá informace o chemicky nebezpečných látkách k vypěstování odpovědnosti žáků k vlastnímu zdraví a k vytváření návyků podporujících zdravý životní styl;
- vyžaduje dodržování stanovených pravidel.

Kompetence občanské:

Učitel

- upozorňuje na vlastnosti látek a průběh chemických dějů a vede žáky k dovednosti posoudit jejich dopad na životní prostředí a zdraví člověka;
- vytváří a upevňuje u žáků návyky související s poskytováním první pomoci;
- upozorňuje na nebezpečí při nedodržení pravidel bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami;
- zprostředkovává informace o možnostech zneužití poznatků chemie;
- bezprostředně využívá v teoretických hodinách i v laboratorním cvičení možnosti aktuálně žáky informovat o vlastnostech a účincích návykových látek a tím vede žáky k vypěstování odmítavého postoje k drogám a ke zneužívání léků.

Kompetence pracovní:

Učitel

- požaduje pravidelné zpracování laboratorních protokolů a tím vede žáky k soustavnému pozorování chemických dějů, k správnému popisu dějů, zpracování a vyhodnocení výsledku experimentů;
- výběrem vhodných laboratorních cvičení vytváří u žáků správné pracovní návyky při práci s laboratorními pomůckami a s chemickými látkami podle zásad bezpečnosti práce;
- soustavně vede žáka při laboratorních cvičeních k udržování pořádku na pracovišti a k používání předepsaných ochranných pomůcek;
- důsledně vyžaduje dodržování laboratorního řádu.

Digitální kompetence

Učitel

- navozuje problémové situace, k jejichž řešení žáky motivuje k získávání dat za využití různých digitálních zařízení a aplikací
- požaduje po žácích zpracovávání protokolů, projektů, referátů nebo ročníkových prací za využití digitálních technologií

- vyžaduje po žácích získávání dat, které žák dokáže správně posoudit, spravovat a sdílet v různých formátech

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce chemie:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Látky a soustavy látek, směsi látek, roztoky a rozpustnost látek	1. ročník
Veličiny a výpočty v chemii	1. ročník
Stavba atomu, chemické prvky a periodická soustava prvků	1. ročník
Stavba molekul a chemický děj	1. ročník
Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin	1. ročník
Systematická anorganická chemie a její surovinová základna, minerály	2. ročník
Voda	2. ročník
Obecná organická chemie	2. ročník
Uhlovodíky a surovinová základna organické chemie	2. ročník
Deriváty uhlovodíků – halogenderiváty, pesticidy, dusíkaté deriváty	2. ročník
Deriváty uhlovodíků – kyslíkaté deriváty, detergenty, heterocyklické sloučeniny	3. ročník
Chemické sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech	3. ročník
Biochemie a metabolismus biologicky významných sloučenin	3. ročník
Látky s fyziologickým účinkem – léčiva, návykové látky	3. ročník
Potravinářská chemie	3. ročník
Syntetické makromolekulární látky	3. ročník
Chemie životního prostředí	3. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje chemickou terminologii při popisu základních chemických pojmů. 	Klasifikace a struktura látek	Učivo 1. ročníku
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje směsi a chemické látky; • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; • vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek; • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, • uvede příklady oddělování složek v praxi. 	Disperzní soustavy a jejich složení	Učivo 1. ročníku
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje jednotlivé veličiny a jejich jednotky; • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů; • provádí stechiometrické výpočty; • vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách; • porovná správně hodnoty chemických veličin z grafu nebo schématu; • aplikuje prostředky výpočetní techniky pro výpočty a prezentaci dat. 	Veličiny a výpočty v chemii <ul style="list-style-type: none"> • nejužívanější veličiny v chemii a jejich jednotky, stechiometrické výpočty 	Učivo 1. ročníku Mezipředmětové vztahy: matematika a její aplikace, fyzika, informační a komunikační technologie
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezi atom jako základní stavební částici hmoty; • vysvětlí rozdíl mezi jadernými a chemickými reakcemi; • rozlišuje mezi přirozenou a umělou radioaktivitou; • porovná vliv radioaktivity na lidské zdraví a životní prostředí; • vysvětlí zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka před škodlivými účinky jaderného záření; • zařazuje jaderné reakce mezi zdroje energie; • aplikuje znalosti o stavbě elektronového obalu k předvídání vlastností prvků a jejich chování v chemických procesech; • používá znalostí periodického 	Chemické prvky a periodická soustava prvků (PSP) <ul style="list-style-type: none"> • stavba atomu, umístění prvků v PSP, obecně platné zákonitosti PSP 	Učivo 1. ročníku Mezipředmětové vztahy: fyzika, výchova ke zdraví, ekologie PT – Environmentální výchova. TO: <ul style="list-style-type: none"> • člověk a životní prostředí; • životní prostředí České republiky.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>zákona a PSP k určení vlastností prvků vyplývajících z polohy v PSP.</p>		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá názvy a značky s-, p-, d- a f-prvků; • definuje popíše vzorec stechiometrický, molekulový, funkční, strukturní a geometrický; • vysvětlí pojem oxidační číslo; • ovládá postup při sestavování vzorce a názvu • dvouprvkových a tříprvkových sloučenin. 	<p>Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin</p>	<p>Učivo 1. ročníku</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá chemickou terminologii při popisu, vysvětlování a klasifikaci chemických dějů z pohledu termochemie, chemické rovnováhy a reakční kinetiky; • využívá znalostí o chemických vazbách (kovalentní, koordinačně kovalentní, kovové) a slabých vazebných interakcích (vodíkových vazbách a van der Waalsových sil) k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností sloučenin a jejich chování v chemických reakcích; • předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o stavbě atomů a molekul a o zákonitostech chemických dějů; • ověří experimentem vliv jednotlivých faktorů na rychlost reakce. 	<p>Stavba molekul a chemický děj</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik a typy chemické vazby, klasifikace chemických reakcí, základy termochemie, základy chemické rovnováhy, základy reakční kinetiky 	<p>Učivo 1. ročníku</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí nejvýznamnější zástupce prvků ve skupinách a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich využití v praxi; • předvídá na základě analýzy stavby anorganických sloučenin průběh jejich typických reakcí; • uvede příklady znečištění vzduchu a navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění; • popíše biogenní vlastnosti vybraných prvků a toxicitu tzv. těžkých kovů; • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu; • se orientuje na stupnici pH 	<p>Vodík, kyslík, dusík, složení vzduchu Voda Povrchové vody</p> <ul style="list-style-type: none"> • jejich rozložení na Zemi, chemické složení, pH, <p>Podzemní vody</p> <ul style="list-style-type: none"> • propustnost hornin, chemické složení podzemních vod, ochrana podzemních vod <p>s-prvky p-prvky d- a f-prvky Surovinová základna anorganické chemie a technologie Minerály</p>	<p>Učivo 2. ročníku Mezipředmětové vztahy: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie PT – Environmentální výchova. TO: člověk a životní prostředí; životní prostředí České republiky. Integrace tematického okruhu Voda a části tematického okruhu Složení a struktura Země – minerály vzdělávacího oboru Geologie (RVP GV).</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> a vypočítá jednoduché příklady; zhodnotí na příkladech způsoby využití základních anorganických látek a surovin v chemické technologii; využívá vybrané metody identifikace minerálů; ověří v praxi princip krystalizace; vysvětlí a experimentem ověří přípravu a důkaz vodíku a kyslíku; provádí acidobazickou titraci. 	<ul style="list-style-type: none"> krystaly a jejich vnitřní stavba, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí výjimečné postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků z hlediska počtu a vlastností jeho sloučenin; odvodí vaznost atomu uhlíku a vysvětlí vznik jednotlivých typů vazeb mezi atomy uhlíku v organických sloučeninách; zapiše organické sloučeniny různými typy vzorců; ovládá a aplikuje názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků; vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku; aplikuje poznatky o prostorovém uspořádání organických sloučenin na některé jejich fyzikální a chemické vlastnosti; popíše a aplikuje principy jednotlivých mechanismů a typů reakcí organických sloučenin pro jednotlivé skupiny organických sloučenin; popíše nejvýznamnější zástupce uhlovodíků a jejich derivátů a zhodnotí jejich využití v praxi; zhodnotí postavení ropy, zemního plynu a uhlí v surovinové základně organické chemie a chemické technologie; využívá znalosti o mechanismu účinku pesticidů ve své praktické činnosti; posoudí fyziologické účinky uhlovodíků a derivátů uhlovodíků. 	<p>Atom uhlíku v organických sloučeninách</p> <p>Názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků</p> <p>Prostorové uspořádání organických sloučenin</p> <p>Reakce v organické chemii</p> <p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> nasyčené, nenasycené, aromatické <p>Halogenderiváty uhlovodíků, pesticidy</p> <p>Dusíkaté deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> nitrosloučeniny, aminy 	<p>Učivo 2. ročníku</p> <p>Mezipředmětové vztahy: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie</p> <p>PT – Environmentální výchova. TO:</p> <ul style="list-style-type: none"> člověk a životní prostředí; životní prostředí České republiky.
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ovládá a aplikuje názvosloví derivátů uhlovodíků; vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku a heterocyklická sloučenina využívá znalosti o mechanismu účinku detergentů ve své praktické činnosti; 	<p>Kyslíkaté deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> hydroxyderiváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, substituční a funkční deriváty karboxylových kyselin 	<p>Učivo 3. ročníku</p> <p>Mezipředmětové vztahy: ekologie, výchova ke zdraví, biologie</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> posoudí fyziologické účinky derivátů uhlovodíků a heterocyklických sloučenin. 	<p>Heterocyklické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> základní složení a struktura, význam pro organismy <p>Detergenty</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> klasifikuje do jednotlivých tříd sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech; objasní strukturu a funkci chemických sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v živých organismech; využívá poznatky o stavbě sacharidů, lipidů, aminokyselin a bílkovin k analýze chemických přeměn, kterým mohou tyto látky podléhat; dává do souvislosti metabolismus s biologickou podstatou života analyzuje s využitím znalostí o stavbě nukleových kyselin principy molekulárních mechanismů dědičnosti; zdůvodní vztah mezi poruchami metabolismu a vznikem některých chorob; dokáže důkazovou reakcí přítomnost bílkoviny a sacharidu ve vzorku. 	<p>Enzymy a vitaminy</p> <ul style="list-style-type: none"> základní rozdělení, funkce, působení nedostatku/nadbytku enzymu/vitaminu na lidský organismus <p>Sacharidy</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba, funkce, metabolismus <p>Lipidy</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba, funkce, metabolismus <p>Hormony</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba, funkce <p>Nukleové kyseliny</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba, funkce <p>Bílkoviny</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba, funkce, metabolismus 	<p>Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdělí mezi přírodní a syntetickou makromolekulární látkou; klasifikuje jednotlivé makromolekulární látky na základě způsobu vzniku a struktury do jednotlivých skupin; zhodnotí využití syntetických makromolekulárních sloučenin v praxi; posuzuje vliv praktického používání syntetických makromolekulárních látek na člověka a životní prostředí; aplikuje poznatky o škodlivém vlivu syntetických makromolekulárních látek na životní prostředí ve své praktické činnosti; vymezí pojem látky s fyziologickým účinkem; rozdělí mezi léčivými a návykovými látkami; klasifikuje běžná léčiva do 	<p>Syntetické makromolekulární látky</p> <p>Léčiva</p> <ul style="list-style-type: none"> analgetika, anestetika, antipyretika, hypnotika a sedativa, chemoterapeutika, psychofarmaka <p>Návykové látky</p> <ul style="list-style-type: none"> alkohol, nikotin, halucinogeny, cannabinoidy, stimulanty, těkavé látky <p>Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> návykové látky a bezpečnost v dopravě <p>Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> zdravotní a psychosociální rizika 	<p>Učivo 3. ročníku</p> <p>Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví, geografie, geologie, ekologie</p> <p>Integrace tematických okruhů Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek a Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví</p> <p>PT – Environmentální výchova. TO:</p> <ul style="list-style-type: none"> člověk a životní prostředí; životní prostředí

<p>jednotlivých skupin dle účinku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje terminologii běžně uváděnou na příbalových letáčích léčiv; • rozdělí návykové látky do skupin dle účinku a rizika užívání; • posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování; • posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování; • projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu; • uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, vyvozuje z nich osobní odpovědnost; • klasifikuje složky potravy do jednotlivých skupin živin; • zhodnotí na příkladech způsoby využití základních chemických surovin v potravinářské technologii; • posoudí účinky používání potravinových doplňků na lidské zdraví; • interpretuje údaje uvedené o potravině z etikety; • posoudí vliv složení potravy na lidské zdraví; • posuzuje problematiku výživy jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu; • posoudí vliv sloučenin nebezpečných životnímu prostředí na biosféru, hydrosféru, pedosféru, atmosféru a lidské zdraví; • porovná různé způsoby ochrany životního prostředí před škodlivými sloučeninami; • porovná různé způsoby chemického čištění a úpravy vod; • posuzuje problematiku životního prostředí jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udrž. růstu. 	<p>Potravinářská chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • aditiva zlepšující chuť, vůni, vzhled, tužidla a emulgátory, konzervační a antioxidační činidla, umělá sladidla, potravinové doplňky <p>Chemie a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • znečištění ovzduší, vody, půdy chemickými látkami, možnosti jeho minimalizace 	<p>České republiky.</p>
---	--	-------------------------

Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět **biologie** realizuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, obor biologie. Součástí předmětu v průběhu celého studia je také část obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP G a některé tematické okruhy průřezových témat – **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální, Multikulturní a Mediální výchova** (viz tabulka Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu biologie).

Časové a organizační vymezení:

V jazykovém studiu je předmět dotován **8** hodinami. Rozepsáno dle učebního plánu je dotace biologie **2 – 3 – 3 – 0**, pravidelná praktická cvičení s půlením tříd jsou zařazena v druhém ročníku, v prvním a třetím ročníku jsou praktická cvičení zařazována průběžně. Žáci s hlubším zájmem o biologii a její aplikované obory mají ve vyšších ročnících možnost rozšířit si základní učivo ve volitelných předmětech. Talentovaní žáci jsou školou podporováni pro účast v soutěžích Biologická olympiáda, SOČ a další.

Předmět biologie je realizován formou klasické výuky (výklad, přednášky), samostatné práce s literaturou aj. zdroji informací, materiály nebo přírodninami, formou využití krátkých referátů žáků, projektů krátkodobých i dlouhodobých, praktických cvičení, práce v terénu, exkursí i kurzů. Výsledky osvojování kompetencí jsou ověřovány nejen klasickými testy a prověrkami, ale také průběžným vyhodnocováním skupinové i samostatné práce. Pro výuku je možno využít dvou učeben vybavených dataprojektorem a mikroskopem s možností projekce CCD kamerou na velkoplošné plátno. Pro praktická cvičení využíváme laboratoře biologie plně vybavené mikroskopy, počítačem i dataprojektorem.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitelé zprostředkovávají žákům různé zdroje informací (výklad, besedy s odborníky, vlastní pozorování žáků, práce s multimediálními programy, odbornými publikacemi, časopisy, internetem). V diskusi učitel–žák se rozvíjí dovednost kriticky hodnotit kvalitu informací, žáci se také učí oddělit podstatné údaje od vedlejších, třídit je do tabulek, grafů, hierarchických systémů aj. logických souvislostí. Součástí hodnocení práce žáků je i sebehodnocení. Zájem o předmět posiluje zařazení exkursí a návštěv výstav a muzeí s plněním úkolů (**kompetence k učení**).
- V praktických cvičeních a při řešení projektů žáci postupují samostatně podle návodu, ale také sami navrhnou nejvhodnější postup řešení problémů. V diskusích řeší problémy spojené s problematikou zdravého životního stylu, ale i zdravotních a sociálních rizik, které z jeho nedodržování vyplývají. Tyto problémy řeší i při plnění úkolů v rámci kurzů (**kompetence k řešení problémů**).
- Projekty a praktická cvičení nebo práce ve skupinách umožňují žákům rozvíjet komunikativní a sociální dovednosti, protože je nutí dohodnout se na rozdělení úkolů. Komunikativní kompetence jsou rozvíjeny i tím, že žáci vypracovávají z projektů a referátů písemné záznamy, které prezentují před třídou nebo širším fórem, z praktických cvičení vedou protokoly, nejlépe v elektronické podobě. Vytváření mezipředmětových souvislostí je posíleno například vypracováním abstraktu projektů v anglickém (nebo jiném cizím) jazyce nebo zpracováním určitého odborného tématu formou eseje (**kompetence komunikativní a sociální**).
- **Občanské kompetence** se rozvíjejí u žáků při práci na projektech, které mají charakter několikaměsíční nebo i ročníkové práce, případně jsou výsledkem praktických činností v rámci kurzů (např. kurz Ekologie v regionu 2. ročníku). Tyto činnosti vedou především k pochopení práv a povinností spojených s ochranou životního prostředí a ochranou lidského zdraví.
- **Digitální kompetence** – žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při zpracovávání projektů, referátů a ročníkových prací. Digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby. Získaná data žák posoudí, spravuje, sdílí a sděluje v různých formátech.

Časový harmonogram

Tematický celek – oblast	Časové určení
Vznik a evoluce živých soustav	1. ročník
Obecné znaky života, podmínky života, hierarchické uspořádání	
Buňka, fyziologie buňky	
Taxonomie, přehled systému živé přírody	
Funkce a význam mikroorganismů	
Anatomie, morfologie, fyziologie a význam rostlin	
Anatomie, morfologie, funkce a význam hub a lišejníků	
Anatomie, morfologie, fyziologie, systém, evoluce a význam živočichů	2. ročník
Ekologie a ochrana životního prostředí	
Evoluce člověka	3. ročník
Anatomie a fyziologie člověka	
Choroby člověka a jejich prevence, sexuální výchova	
Molekulární základy dědičnosti	
Dědičnost a proměnlivost	
Genetika populací	
Genetika člověka	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Biologie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> srovná názory na vznik života na Zemi; objasní postup při vytváření a ověřování vědecké hypotézy; posoudí současné názory na evoluci. 	Vznik a vývoj živých soustav; evoluce	1. ročník Nauka o společnosti (dále NOS) – vědecké poznání – jazyk a metody vědy, meze vědecké objektivity NOS – teorie argumentace
Žák <ul style="list-style-type: none"> využívá znalostí z pozorování přírody k zobecnění o základních znacích života; srovná za použití grafu prvkové složení živé a neživé přírody; vyjmenuje základní sloučeniny, z nichž jsou utvářeny živé soustavy; odvodí základní podmínky nutné pro život. 	Charakteristické znaky živých soustav Podmínky života	PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí Chemie – chemické složení živých soustav
Žák <ul style="list-style-type: none"> přiřadí konkrétní příklady k úrovním hierarchického uspořádání živé přírody; vysvětlí na příkladech, co je to hierarchické uspořádání živé přírody. 	Hierarchické uspořádání živé přírody	
Žák <ul style="list-style-type: none"> porovná uspořádání prokaryotické 	Buňka – stavba a funkce, buněčná	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • a eukaryotické buňky; • porovná rostlinnou, živočišnou a houbovou buňku; • vysvětlí význam buněčných organel a jejich vzájemné vztahy; • objasní základní životní projevy buněk. 	teorie Stavba rostlinné, živočišné a houbové buňky Fyziologie buněk – růst, metabolismus, komunikace, rozmnožování buněk	
Žák <ul style="list-style-type: none"> • odvodí význam diferenciaci na základě pochopení vzniku mnohobuněčnosti; • vysvětlí průběh diferenciaci a specializace buněk rostlin a živočichů; • posoudí význam kmenových buněk na základě informací z médií. 	Vznik a význam mnohobuněčnosti Diferenciaci a dediferenciaci buněk, kmenové buňky	PT Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, práce s různými zdroji informací
Žák <ul style="list-style-type: none"> • objasní význam a metody tvorby systémů živých organismů; • vysvětlí, proč nejsou tyto systémy jednotné a proč jsou stále upravovány; • seřadí sestupně (nebo vzestupně) základní taxonomické jednotky; • roztrídí živou přírodu na základní taxony. 	Taxonomie jako věda základní taxonomické jednotky – říše, kmen – oddělení, třída, řád, čeleď, rod, druh Systém živé přírody	
Žák <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní, proč jsou viry označovány jako nebuněčné organismy; • využívá znalostí o virech jako původcích chorob k posouzení jejich negativního významu; • navrhne metody ochrany před virovými chorobami a vysvětlí možnosti jejich léčby; • zhodnotí na základě informací z médií, jaký je pozitivní význam virů; • vyjmenuje významné zástupce virů; • vysvětlí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam bakterií a sinic; • objasní způsoby přenosu bakteriálních chorob a navrhne metody prevence; • srovná způsoby léčení virových a bakteriálních chorob; • vyjmenuje významné zástupce bakterií a sinic; • charakterizuje mikroorganismy jako modelové organismy pro výzkum životních dějů (tok látek, energií a informací). 	Stavba a funkce virů, bakterií a sinic Viry, bakterie, sinice a jejich význam Přehled významných zástupců virů, bakterií a sinic	Integrováno z Výchova ke zdraví (VKZ) – část tématu péče o zdraví (vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví, hygiena pohlavního styku) Cizí jazyky – péče o zdraví Chemie – léčiva PT Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy – práce s různými zdroji informací
Žák <ul style="list-style-type: none"> • pozná rostlinná pletiva, jejich stavbu 	Morfologie a anatomie rostlin	PT Environmentální výchova – problematika vztahu

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>a funkci;</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů porovná společné a rozdílné vlastnosti nižších a vyšších rostlin; na základě pozorování odvodí ekologické nároky rostlin, na konkrétních příkladech popíše změny rostlinných orgánů v závislosti na prostředí; shrne význam rostlin pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných rostlin, které pozná a pojmenuje; vysvětlí význam rostlin pro výživu člověka; vnímá estetickou funkci rostlin, zaujme stanovisko k ochraně rostlin. 	<p>Fyziologie rostlin Systém a evoluce rostlin Rostliny a prostředí Význam rostlin Zdravá výživa</p>	<p>organizmů a prostředí, člověk a životní prostředí Geografie – hospodářský význam rostlin a jejich pěstování Umění a kultura – vnímání krásy rostlin Integrováno z VKZ – výživa člověka a rostliny</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná stavbu hub a ostatních organizmů; uvede příklady významných zástupců hub a lišejníků a posoudí jejich negativní nebo pozitivní význam; zobecní poznatky o druzích a odvodí význam hub a lišejníků v přírodě i pro člověka. 	<p>Stavba a funkce huba lišejníků Přehled významných zástupců hub a lišejníků</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná tělní organizaci jednobuněčných a mnohobuněčných; odvodí ekologické nároky živočichů a na konkrétních příkladech vysvětlí, jak různá prostředí ovlivňují stavbu těl živočichů; odvodí ze znalosti o evoluci živočichů vývoj jednotlivých orgánových soustav; vysvětlí na konkrétních příkladech rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním živočichů; charakterizuje základní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce; shrne význam jednobuněčných i mnohobuněčných živočichů pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných živočichů, které pozná a pojmenuje; vysvětlí význam živočichů pro výživu člověka; zaujme stanovisko k ochraně živočichů; vysvětlí základní typy chování živočichů. 	<p>Morfologie a anatomie živočichů Fyziologie živočichů Systém a evoluce živočichů Živočichové a prostředí Význam živočichů Etologie živočichů Zdravá výživa</p>	<p>2. ročník PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí Chemie – přírodní látky (vitamíny, enzymy, hormony...) Geografie – hospodářský význam živočichů a jejich chov Umění a kultura – vnímání krásy živočichů, živočichové v umění Integrováno z VKZ – výživa člověka a živočichové</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí odbornému textu, který se týká ekologické a ochranné tematiky, ekologické pojmy správně používá a vysvětlí; diskutuje o informacích z médií, týkajících se problematiky životního prostředí. 	<p>Základní ekologické pojmy Biosféra a její členění Problematika vztahu organismu a prostředí Člověk a životní prostředí (ochrana a tvorba ŽP) Životní prostředí ČR</p>	<p>Kurz 2. ročník (Ekologie v regionu) PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí České republiky PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce organizace na ochranu přírody – republikové, evropské, světové PT Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy týmová práce žáků PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž Dějepis, NOS, geografie – globální problémy moderní společnosti Práce v terénu, projekt, prezentace výsledků na ekologické konferenci</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná podobné a rozdílné znaky člověka a lidoopů a posoudí jejich příbuznost; seřadí podle anatomických znaků a kulturních charakteristik předchůdce člověka. 	<p>Evoluce člověka</p>	<p>3. ročník</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní typy tkání živočichů (obratlovců) a člověka; využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle charakterizuje individuální vývoj člověka i faktory, které jej ovlivňují; rozumí vzniku zátěžových situací a ví, jak předcházet vzniku depresí a psychosomatických chorob uplatňuje metody zdravého životního stylu; vysvětlí možné důsledky sebepoškozujícího chování a rizikového životního stylu 	<p>Anatomie a fyziologie člověka (opěrná a pohybová soustava, soustavy látkové přeměny, soustavy rozmnožovací, soustavy regulační) Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné</p>	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: vztah k vlastnímu tělu i ke svým psychickým charakteristikám, společenská podstata člověka Integrované z Výchovy ke zdraví: biosociologie; zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí Integrované z Výchovy ke zdraví: civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod.; rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; péče o reprodukční zdraví; hygiena</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí principy prevence civilizačních chorob; • uvědomuje si rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; • uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků; • vysvětlí princip metod antikoncepce; • charakterizuje základní pohlavní choroby; • popíše fyziologické a sociální změny v období adolescence; • uplatňuje zásady správného chování v oblasti vztahů mezi partnery i péči o vlastní zdraví; • vysvětlí princip metody asistované reprodukce. 	<p>pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod.</p> <p>Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví</p> <p>Péče o reprodukční zdraví</p> <p>Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství</p> <p>Změny v období adolescence</p> <p>Modely vzájemného chování</p> <p>Metody asistované reprodukce</p>	<p>pohlavního styku, hygiena v těhotenství; změny v období adolescence; modely vzájemného chování; metody asistované reprodukce</p> <p>Integrováno z Výchovy ke zdraví: změny v období adolescence, modely vzájemného chování, metody asistované reprodukce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí souvislosti mezi molekulárním základem dědičnosti a vlastnostmi organismu; • vyřeší příklady, týkající se přenosu genetické informace mezi molekulami; • používá teoretické znalosti o Mendelových zákonech k vysvětlení principu mono – i dihybridismu a řešení genetických příkladů; • řeší příklady, týkající se přenosu pohlavně vázaných znaků; • vysvětlí čím je podmíněna proměnlivost dědičná i nedědičná; • zobecňuje znalosti z genetiky populací k vysvětlení mechanismů evoluce; • vysvětlí specifika genetiky člověka a příčiny genetických chorob člověka; • popíše metody prevence a možnosti léčby genetických chorob. 	<p>Molekulární základy dědičnosti</p> <p>Dědičnost a proměnlivost</p> <p>Genetika populací</p> <p>Genetika člověka</p>	<p>PT Multikulturní výchova – základní problémy sociokulturních rozdílů – jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní – lidské rasy a etnika, biologický základ variability populací, genetické rozdíly mezi jednotlivci a mezi skupinami</p>

Geografie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět zahrnuje vzdělávací obor **geografie**, většinu oboru **geologie** a **téma informační systémy z RVP G**.

Předmět integruje tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Bližší specifikace (jednotlivé části průřezových témat) je uvedena u každého tematického celku v tabulce (Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Geografie) ve sloupci Přesahy a vazby, poznámky. K průběžnému utváření a upevňování klíčových kompetencí, jež jsou přehledně uvedeny za celou školu v tabulce v úvodní části tohoto ŠVP, u našich studentů přispívá i souhrn a v tomto předmětu široká škála mezipředmětových vztahů, které jsou rovněž u jednotlivých témat uvedeny v tabulce /Přesahy a vazby, poznámky/. Důraz je kladen na takové postupy a používané metody, které v maximální míře naplní náš záměr poskytnout našim absolventům kvalitní vědomosti, praktické dovednosti a schopnosti orientovat se v současném složitém světě i ve svém bližším životním prostředí a okolí v souladu s moderními požadavky globální výchovy. Jde zejména o znalosti o sobě, systémech, rozvoji, životním prostředí, digitálních technologiích, míru a konfliktech, právech a odpovědnosti, alternativních vizích, schopnosti práce s informacemi, mezilidských vztahů, tvořivosti, oceňování druhých, respektu k právu, pozitivního sebepojetí, postoji ke světu a jeho nejednoznačnosti.

Podrobněji je vše uvedeno v tematických plánech.

Časové a organizační vymezení:

Celková dotace je **10** hodin, v 1. až 4. ročníku, tedy **2 –4 –2 –2**. Výuka probíhá v učebně standardně vybavené audiovizuální technikou, výuka geoinformatiky v počítačové učebně vždy pro polovinu třídy (ve formě cvičení).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací strategie (formy), které používáme zvláště: jejich přehled je uveden níže a rozvíjí školní výchovné a vzdělávací strategie uvedené přehledně spolu s kompetencemi v tabulkách v úvodu tohoto dokumentu.

- individuální přístup ke geografickému vzdělávání naplňuje možnost výběru volitelného předmětu v předmaturitním a maturitním ročníku, možnost účastnit se zeměpisné olympiády, SOČ, soutěže EUROREBUS, nabízených seminářů ze strany vysokých škol a jiných subjektů
- časté využívání skupinové a týmové práce při praktických úkolech ve výuce průběžně a ve všech ročnících /na přiměřené úrovni/
- projekty a projektová výuka /při vhodných tématech a ve spolupráci s ostatními vyučujícími/, pořádání konferencí /např. ekologických/
- participace na zadávání úkolů v rámci systému kurzů v jednotlivých ročnících
- zadávání úkolů žákům, k nimž oni vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných zdrojích – internet, rozhlas, televize, odborné publikace, encyklopedie a časopisy /texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky/ a následně získané poznatky propojují se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí a tím si vytváří ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím
- práce s informačními systémy

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických celků tak, jak je uplatňován ve výuce:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Geografie České republiky	1. ročník
Geografie Evropy	2. ročník
Česká republika v Evropě a v EU	2. ročník
Kartografie, topografie, geoinformatika a zdroje dat	2.–3. ročník
Země jako vesmírné těleso	2.–3. ročník
Regionální geografie světa	2.–3. ročník
Fyzickogeografická sféra	3.–4. ročník
Socioekonomická sféra	4. ročník
Historická a politická geografie	průběžně v jednotlivých ročnících
Ekologie a životní prostředí	průběžně v jednotlivých ročnících
Terénní geografická a geologická výuka, exkurze, aplikace, praxe	průběžně v jednotlivých ročnících

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Geografie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná na konkrétních územních příkladech místně regionální, oblastní a celostátní geografickou dimenzi; vymezí brněnský region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry tohoto území a jeho vazby na Jihomoravský kraj, region Moravy a jeho možnosti dalšího rozvoje; zhodnotí polohu, přírodní poměry, zdroje a lidský a hospodářský potenciál ČR; lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, jednotlivé kraje z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. 	<p>Česká republika</p> <p>místní region – poloha, kritéria pro vymezení regionu, vztahy k okolním regionům, přírodní a socioekonomické charakteristiky, specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj /potenciál vs. bariéry/, strategické a územní plánování, ČR: poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo: geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační, společenské a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, regiony ČR: územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, Jihomoravský kraj</p>	<p>1. ročník</p> <p>vztahy k: částečně cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti</p> <p>PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy</p> <p>Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>Environmentální výchova – Životní prostředí ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> (jaká jsou nejvýznamnější legislativní opatření v oblasti životního prostředí a jak tato opatření ovlivňuje Evropská unie) skupinová i individuální samostatná práce (projektová výuka), workshop
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje konkrétní regiony na mapě Evropy podle zvolených kritérií a uvede jejich 	<p>Evropa</p> <p>určující a porovnávací kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních</p>	<p>2. ročník</p> <p>vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> geografickou charakteristiku; zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry evropských regionů a jejich vazby k regionu vyššímu; analyzuje podstatné politické a socioekonomické procesy probíhající v Evropě. 	<p>a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti), modelové regiony Evropy – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, jádra a periferie Evropy</p>	<p>Přesahy a vazby Poznámky a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě Multikulturní výchova – Psychosociální aspekt interkulturality Environmentální výchova – individuální samostatná práce s ohledem na konkrétní jazykovou profilaci</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotí a porovnává geografický a geopolitický profil ČR a Evropy, evropské kulturní kořeny, hodnoty, jazykovou rozmanitost, spolupráci ČR a sousedních zemí; vyhodnotí účast a působení ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích, zejména integrační procesy ve 2. polovině 20. století a další perspektivy vývoje ve 21. století uvádí evropské instituce a jejich fungování, zejména EU; analyzuje důsledky členství ČR v EU 	<p>Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě, EU, ve světě</p> <p>zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech, EU – organizační struktura, kompetence a fungování, Rada Evropy, Visegrádská skupina, NATO, OECD, OBSE, OSN.</p>	<p>2. ročník vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Projektové vyučování (spolupráce s Eurocentrem, pracoviště KJM Brno), samostatná a skupinová práce, seminární výuka včetně prezentace Terénní výuka (část) – jednodenní zahraniční geografická exkurze</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdlišuje aspekty polohy, přírodních poměrů a zdrojů, lidský a hospodářský potenciál jednotlivých makroregionů světa, lokalizuje na mapách jejich hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti; posoudí postavení světových makroregionů podle různých srovnávacích kritérií. 	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa</p> <p>určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika (přírodní a socioekonomické poměry ve vazbách a souvislostech), modelové regiony světa – přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy – možnosti jejich řešení, makroregiony světa – jádra, periferie, modelový region – modelové problémy</p>	<p>2. ročník/ 3. ročník vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		interkulturalita Individuální samostatná práce se statistickým materiálem na bázi učebnicového atlasu ADS, částečně i využití témat k ročníkové práci
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje složení blízkého vesmíru, Galaxie, Sluneční soustavy; • zhodnotí vlastnosti naší planety a důsledky její rotace a revoluce; • prokáže na příkladech základní vlastnosti Měsíce. 	<p>Země</p> <p>tvar a pohyby Země, důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů (střídání dne a noci, střídání ročních období), časová pásma na Zemi, kalendář</p>	<p>2. ročník</p> <p>vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika</p> <p>Možná návštěva Hvězdárny a planetária Mikuláše Kopernika v Brně</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje a vzájemně porovnává objekty (systémy) a procesy v geografickém prostředí; • rozlišuje v něm znaky společné a znaky odlišné za pomoci kartografických produktů a informací v tištěné i digitální podobě; • aktivně užívá a aplikuje vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii; • prokáže základní orientaci a práce v rámci geografických informačních systémů a při interpretaci geografických údajů. • rozpozná informační toky v systémech; analyzuje a hodnotí informační systémy z různých hledisek; zvažuje i nepřímé a nezamýšlené dopady informačního systému na různé skupiny • nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu • určí cílovou skupinu, formuluje problém, validuje potřeby, určí a prioritizuje požadavky na řešení • určí jednotlivé uživatelské role, specifikuje jejich činnosti, navrhne, otestuje a přizpůsobí rozhraní uživatelům • navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy 	<p>Kartografie, topografie, geoinformatika a zdroje dat</p> <p>praktické aplikace s kartografickými produkty, geografický a kartografický vyjadřovací jazyk – obecně používané pojmy, symboly, zkratky, smluvené značky, vysvětlivky</p> <p>statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii, geografické – informační systémy (GIS), práce s daty a jejich zpracování a interpretace, dálkový průzkum Země (DPZ), praktické využití programu QGIS</p>	<p>2. ročník</p> <p>vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika</p> <p>část vzdělávacího obsahu informačních systémů</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>zpracování dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší složky a prvky fyzikogeografické sféry, objasní principy deskové tektoniky; • porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér • analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických dějů • posoudí na příkladech krajiny z hlediska jejich prvků a struktury, pestrosti přírody; • krajinnotvorných činitelů a procesů v nich včetně změn, energetickou bilanci Země a příčiny endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na georeliéf a život lidí; • analyzuje různé druhy poruch v litosféře • analyzuje princip všeobecné cirkulace atmosféry a její důsledky pro ráz klimatu na Zemi; • vysvětlí velký a malý hydrologický cyklus; • určí složky hydrosféry a jejich význam v krajinné sféře včetně využití a hospodaření s vodními zdroji; • vyhodnotí základní vlastnosti půdního krytu a určí vhodné využití včetně ochrany půdního fondu; • rozpozná hlavní biogeografické formace světa, jejich složky a prvky. 	<p>Fyzikogeografická sféra (FGS)</p> <p>vzájemné vazby a souvislosti, důsledky pro životní prostředí, systém FGS na planetární a regionální úrovni – zonalita, azonální jevy, zemské sféry, magmatický proces, zvětrávání a sedimentační proces, vznik a vývoj půd, metamorfní procesy, deformace litosféry, vývoj stavby pevnin a oceánů, povrchové a podzemní vody, hydrologické systémy</p>	<p>3. ročník/ 4. ročník</p> <p>vztahy k: částečně biologie, chemie, fyzika</p> <p>část vzdělávacího obsahu Geologie – složení a struktura Země, geologické procesy v litosféře, voda</p> <p>PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí</p> <p>Možnost ročníkové práce</p> <p>Terénní výuka – kursy</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva; 	<p>Socioekonomická sféra</p> <p>obyvatelstvo – základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídla a osídlení – sídelní struktura, světové hospodářství – lokalizační faktory a struktura, primér, sekundér,</p>	<p>4. ročník</p> <p>vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, informatika</p> <p>PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační rozvoiové procesy</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> určí a lokalizuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení; vyhodnotí na konkrétních příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa, posoudí a analyzuje bilanci světových surovinových a energetických zdrojů; lokalizuje na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál. 	<p>terciér, sociálněgeografické systémy, dílčí disciplíny: geografie obyvatelstva a sídel, zemědělství, lesního a vodního hospodářství, průmyslu, dopravy, spojů, služeb a cestovního ruchu.</p>	<p>rozvojové procesy</p> <p>Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Částečně výstupy formou ročníkové práce, projektu</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> analyzuje geografické, demografické a ekonomické aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva z historického hlediska; posoudí faktory rozmístění hospodářských aktivit; lokalizuje na politické mapě světa hlavní geopolitické změny (s důrazem na Evropu); identifikuje a srovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti. 	<p>Historická a politická geografie</p> <p>kulturní a politické prostředí – struktura obyvatelstva dle různých kritérií, státní zřízení a formy vlády, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace</p>	<p>1.–4. ročník</p> <p>vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura</p> <p>PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <p>Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí, Psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>Seminární práce, projekt, následná prezentace</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech krajiny z hlediska jejich funkce, role a interakce s okolím; posoudí obecně i s pomocí konkrétních příkladů působení přírodních i antropogenních činitelů v krajinách; analyzuje proměny krajin 	<p>Ekologie a životní prostředí</p> <p>funkce a role krajiny, krajinná sféra, krajina jako část krajinné sféry, místní krajina, přírodní a kulturní složky krajiny, životní prostředí, typy krajiny, krajinná ekologie, trvale udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, nástroje ochrany přírody a životního</p>	<p>1.–4. ročník</p> <p>vztahy k: biologie, chemie, dějepis, nauka o společnosti, částečně implementován obsah Geologie (Člověk a anorganická příroda)</p> <p>PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí,</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>v konkrétním území, přírodní limity pro rozvoj společnosti, hlavní rizika sociálních aktivit v krajině na přírodu a na životní prostředí; hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší typy přírodních krajin, určí jejich složení, strukturu a typy kulturních krajin z hlediska způsobu jejich využívání; • posoudí stupeň přeměny kulturních krajin lidskou činností a jeho vliv na životní prostředí měst a venkova; • vyhodnotí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí; vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu • osvětlí faktory trvale udržitelného života (rozvoje) lidské společnosti a hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí platné pro každého člověka; • posoudí systémy ochrany životního prostředí; • objasní na konkrétních příkladech funkce velkoplošných chráněných území přírody v ČR, Evropě i v mimoevropských regionech včetně lokalizace na mapách, • objasní funkce a role maloplošných chráněných území přírody. 	<p>prostředí – instituce a organizace, interakce mezi přírodou a společností, rekultivace a revitalizace krajiny, sociální prostředí a jeho vztah k přírodnímu prostředí, využívání přírodních zdrojů a energií, globální civilizační, environmentální a ekologické problémy lidstva – mezinárodní program a politika.</p>	<p>Životní prostředí České republiky</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž</p> <p>Součást projektu, ekologická konference, terénní výuka</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • účinně využívá praktickou topografii a orientaci v terénu; • aplikuje v terénu praktické postupy při rozhodování a hodnocení krajiny; • uplatňuje zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě; • identifikuje běžné typy vyvřelých, usazených a přeměněných hornin s využitím petrografického klíče, pozná složení a strukturu sedimentů a metamorfitů. 	<p>Terénní geografická a geologická výuka</p> <p>praxe, aplikace – geografické a geologické exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p>	<p>1.–4. ročník</p> <p>vztahy k: částečně biologie, dějepis, nauka o společnosti, matematika, informatika, začlenění</p> <p>Geologie – geologické procesy v litosféře, Člověk a anorganická příroda</p> <p>PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí, Životní prostředí ČR</p> <p>Mediální výchova –</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		<p>uživatelé: vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům,</p> <p>účinky: aktivní přístup k utváření vlastního prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Morálka všedního dne</p> <p>Součást kurzů – skupinová i individuální forma praktická cvičení v terénu – projektová výuka</p>

Nauka o společnosti

Používané zkratky:

RVP GV – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

NOS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT RVP GV– průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti realizuje **kompletní** část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost (**vzdělávací obor RVP GV Člověk a společnost**), čímž naplňuje požadavky gymnaziálního vzdělávání.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vyučovací předmět seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Vyučovací předmět podpoří u žáků formování dovedností a postojů důležitých pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se naučí rozpoznávat a formulovat společenské problémy současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vyučovací předmět rozvíjí schopnost kritického, analytického a dialektického myšlení, praktického využití získaných poznatků, schopnost argumentace i úspěšného vedení dialogu či diskuse a v neposlední řadě umožňuje uvědomění si vlastní identity a podstaty osobnosti. Využívané metody práce zajistí možnost autonomního přístupu žáků k vzdělávacímu obsahu předmětu a ve výuce budou upřednostňovány metody podporující kolektivní i individuální samostatnou práci žáků. V neposlední řadě budou žáci vedeni k samostatné práci se zadanou literaturou, zpravodajskými informacemi a jinými studijními texty. Přesahy vyučovacího předmětu Nauka o společnosti se promítají i do jiných vyučovacích předmětů a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vyučovacího předmětu Geografie.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti integruje do svého obsahu kompletní vzdělávací oblast Člověk a svět práce z RVP GV a její obsah a očekávané výstupy budou naplňovány v rámci programu letních či zimních výcvikových kurzů a projektových týdnů v 1.–4. ročníku. Zařazení náplně oblasti Člověk a svět práce (RVP GV) v rámci vyučovacího předmětu Nauka o společnosti do jednotlivých kurzů a projektových týdnů poskytne vyučovací předmět žákovi základní znalosti tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie. Žák se naučí znát své pracovní povinnosti i svá práva, zhodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce. Vyučovací předmět klade velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat digitální technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 2 – 2 – 2 – 2

Vyučovací předmět Nauka o společnosti je v ŠVP našeho gymnázia dotován celkově 8 hodinami, přičemž v každém ročníku jsou zařazeny 2 hodiny týdně. Na realizaci vzdělávacích oblastí RVP GV Člověk a společnost a Člověk a svět práce jsou vždy zařazeny 2 hodiny týdně. Ve vyšších ročnících

(3. a 4.) je hodinová dotace předmětu Nauka o společnosti posílána o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (informační centrum EU, orgány státní správy a místní samosprávy, soudy, finanční úřad, pracovní úřad, ČNB, privátní banka...)
- práce s autentickými materiály (daňové přiznání, žádost o sociální dávky, formuláře pracovního úřadu...)
- praktický nácvik práce s digitálními technologiemi při využívání bezhotovostního platebního styku

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty či obory:

- přesah do předmětů Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie – metody a předmět jednotlivých přírodních věd
- přesah do předmětu Historie – Evropa a svět po druhé světové válce
- přesah do předmětu Geografie – Země EU

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti RVP GV:

- Člověk a svět práce (integrován obsah celé vzdělávací oblasti)

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrována tato průřezová témata:

průřezové téma z RVP ZV:

- Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

průřezová témata z RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova (morálka všedního dne)
- Mediální výchova (médiální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách)
- Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)
- Environmentální výchova (člověk a životní prostředí)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy; globální problémy, jejich příčiny a důsledky; humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; žijeme v Evropě; vzdělávání v Evropě a ve světě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti plní dané cíle RVP GV tím, že vede žáky k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a orientaci ve společenských jevech a procesech
- chápání současnosti v kontextu minulosti i budoucnosti
- posuzování provázaných společenských jevů
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou
- uplatňování tolerantních postojů vůči společenským menšinám
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí, respektování různých systémů hodnot, rozpoznávání negativních sociálních stereotypů
- upevňování pocitu zodpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena společenství
- ochotě podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu

- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci i vztazích, rozvíjení schopnosti diskutovat, věcně argumentovat, rozpoznávat manipulativní strategie
- k rozvíjení vědomí osobní, lokální, evropské i globální identity
- základní orientaci v problematice jednotlivých společenských věd

Integrací obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (RVP GV) plní vyučovací předmět dané cíle RVP GV tím, že vede žáky k:

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání
- zodpovědnému využití možností sociálního státu
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky prostřednictvím forem bezpečného investování
- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuálních mediálních informací při analýze české i světové ekonomiky
- pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky
- uplatnění profesních předpokladů zodpovědným výběrem povolání
- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat
- efektivnímu předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti a využití digitálních technologií a nabídek státních i nestátních institucí – hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy
- dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit
- volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí

V rámci vyučovacího předmětu Nauka o společnosti vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- volí vhodné problémové úlohy (individuální, skupinové) se společenskovedním tématem, k jejichž řešení bude žák volit účinné postupy, vyhledávat informace (literatura, internet, jiná média), vyhodnocovat jejich pravdivost a důležitost
- na vhodně zvolených ukázkách umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti, provádět syntézu, zobecňovat, vyvozovat a formulovat závěry
- zadávání samostatných úkolů směřuje žáky k vyhledávání dat a informací z různých zdrojů
- zadáváním vhodných úloh motivuje žáky k posuzování a vyhodnocování pravdivosti a důležitosti získaných informací, ke kritickému srovnávání informací
- pravidelně zadává žákům individuální či skupinové úkoly, které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací
- vlastním příkladem vede žáky k pochopení nezbytnosti vlastního sebezdokonalování a stálého vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje problémové situace, které žák analyzuje a navrhuje různé způsoby jejich řešení
- připravuje úkoly, spolupracuje s jinými předměty a oblastmi na přípravě a realizaci společných akcí a projektů, při jejichž řešení bude žák využívat poznatků jiných vědních oborů
- pomocí diskusí a jiných metod vytváří pro žáky dostatečný prostor ke zjišťování pravdivosti teorií a hypotéz
- přípravou ukázek z audio a video nahrávek směřuje žáky k systematickému pozorování reakcí, chování lidí v různých situacích v reálném životě, literatuře či filmu
- vede žáky k zaznamenávání jejich pozorování, pomáhá s vytvořením hypotéz o možných příčinách a následcích lidského chování a jednání
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli a analyzovali různé životní scénáře k určité modelové situaci

Kompetence komunikativní

učitel

- skrze cílené systematické vedení žáků k slovním projevům vytváří prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek
- navozuje problémové situace, při nichž žák ve spolupráci s ostatními vyhledává potřebné informace, třídí je a zpracovává
- vhodnými příklady a úkoly učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a protiargumenty
- připravuje úkoly, při jejichž řešení žák využívá moderní komunikační prostředky
- vytváří příležitosti pro písemnou, ústní a digitální formu prezentace vlastních zjištění, názorů, postojů
- vytváří modelové situace, kterými žáci získají dovednost vzájemně si naslouchat (diskuse, hodnocení projevu, týmová práce)
- připravuje dostatečné množství příležitostí ke skupinovým diskusím
- připravuje modelové situace, pomocí nichž seznamuje žáky s různými procedurami v mezilidském styku
- na základě diskusí či zadávaných úloh motivuje k úvahám o různých způsobech mezilidské a společenské komunikace

Kompetence sociální a personální

učitel

- prostřednictvím společných rozborů prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
- vytváří situace a úkoly, které umožňují žákům využít jejich individuální potenciál
- na příkladech, jako je osobní dotazník, životní scénář seznamuje žáky s různými způsoby sebepoznávání
- pomocí socioprůzkumu vyjadřujících vztahy ve skupině vede žáky k interpretaci sociálních vazeb mezi jednotlivými členy skupiny
- navozuje aktivity (dramatizace, hraní rolí, skupinová práce), během kterých žák konstruktivně řeší problémy s ostatními
- rozбором zdravotně patologických jevů motivuje žáka k odpovědnosti za své zdraví
- prostřednictvím dramatizací, skupinové práce, krátkodobých i dlouhodobých projektů vede žáky k prevenci sociálně patologických jevů
- připravuje aktivity, pomocí nichž účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti a příslušnosti ke škole

Kompetence občanské

učitel

- kontrolou zadaných prací navozuje situace k získání vědomí odpovědnosti za včasné plnění zadaných úkolů a odpovědnosti za vlastní práci
- pomocí textů s příslušnou tematikou vede žáky k uvědomění si hodnoty lidského života, směřuje žáky k obhajobě svých lidských práv
- soustavným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami vede žáky ke sledování a analýze aktuální společenské, ekonomické, sociální a politické situace v ČR i ve světě
- vytváří dostatek příležitostí (výlety, exkurze, odborné besedy, podíl na humanitárních a charitativních akcích) k získání praktických zkušeností a zejména postojů v oblasti ochrany kulturních a duchovních hodnot a lidských práv
- směřuje žáka k osvojení si nepředpojaté komunikace s druhými lidmi, s příslušníky jiných zemí, kultur a etnik

Kompetence k podnikavosti

učitel

- směřuje žáka, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě

- prostřednictvím praktických aktivit, dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskuzí vytváří příležitosti k tomu, aby žák uplatňoval proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- systematickým a důsledným působením vede žáka k tomu, aby usiloval o dosažení stanovených cílů, průběžně revidoval a kriticky hodnotil dosažené výsledky, korigoval další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončoval zahájené aktivity a motivoval se k dosahování úspěchu
- volbou modelových situací a nácvikem jejich řešení napomáhá k tomu, že žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- díky teoretickým i praktickým aktivitám v rámci ekonomických kurzů vede žáka k tomu, že chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

Kompetence digitální

učitel

- směřuje žáka, aby získával, posuzoval, spravoval, sdílel a sděloval data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volil efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;
- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků; navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázat si poradit s technickými problémy;
- vede žáka, aby se vyrovnával s proměnlivostí digitálních technologií a posuzoval, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- aktivně podněcuje žáka k tomu, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Časový harmonogram:

Tematický celek	Časové určení	
Úvod do problematiky sociálních věd	úvod prvního pololetí 1. ročníku	2 hodiny týdně
Člověk jako jedinec (psychologie)	1. ročník	2 hodiny týdně
Člověk ve společnosti (sociologie)	1. ročník a 2. ročník	2 hodiny týdně
Občan ve státě (politologie)	2. ročník	2 hodiny týdně
Mezinárodní vztahy (politologie)	3. ročník	2 hodiny týdně
Globální svět	3. ročník	2 hodiny týdně
Občan a právo (právo)	3. ročník	2 hodiny týdně
Lidská práva (právo)	3. ročník	2 hodiny týdně
Úvod do filozofie a religionistiky	4. ročník	2 hodiny týdně
Trh práce a profesní volba – oblast Člověk a svět práce	3. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Pracovněprávní vztahy – oblast Člověk a svět práce	3. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Tržní ekonomika – oblast Člověk a svět práce	3. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Národní hospodářství a ekonomická úloha státu – oblast Člověk a svět práce	3. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Finance – oblast Člověk a svět práce	3. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Nauka o společnosti

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí důvody vzniku sociálních věd a srovná jejich předmět a metodologii s přírodovědnými obory porovná sociální a přírodní vědy a objasní jejich shody a rozdíly 	<p>Úvod do problematiky sociálních věd</p> <ul style="list-style-type: none"> Úvod do vědy obecně (shody a rozdíly sociálních a přírodních věd, jejich metody, předmět...) 	<p>úvod prvního ročníku</p> <p>Mezipředmětová vazba na vyučovací předměty: Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie (metodika přírodních věd)</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní důvody mezilidských odlišností v projevech chování a popíše faktory ovlivňující prožívání, chování a činnost člověka porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, charakterizuje každou životní etapu a základní životní cíle a úkoly člověka v nich orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách 	<p>Člověk jako jedinec (psychologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> Podstata lidské psychiky Osobnost člověka Způsoby sebereflexe a kontroly emocí Psychologické disciplíny Psychologie v každodenním životě Dějiny psychologických věd 	<p>1. ročník</p> <p>Integrované součásti vzdělávacího oboru</p> <p>Výchova ke zdraví z RVP GV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Změny v životě člověka a jejich reflexe (v rámci psychologie osobnosti)

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce • na příkladech ilustruje způsoby vnímání, prožívání a poznávání skutečnosti, sebe i druhých jedinců a popíše činitele ovlivňující proces poznání a vnímání • porovná různé metody učení a aplikuje je pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady • využije získané poznatky v procesu sebepoznání, poznání druhých jedinců, při volbě budoucí profese • konstruktivně se vyrovnává s náročnými životními situacemi • popíše předmět a obsah jednotlivých psychologických disciplín a psychologických teorií v historickém kontextu 	<p>teorií</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatní společensky přijatelné způsoby komunikace ve formálních i neformálních sociálních vztazích • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevech příslušníků různých sociálních skupin a doloží důsledky předsudků k nim • objasní podstatu skupinového prostředí a význam sociální kontroly jednotlivce ve skupině a ve větších sociálních celcích • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji a rozliší konstruktivní a destruktivní změny <p>objasní podstatu současných sociálních problémů a popíše vlivy a dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích • posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění, projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování • uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činnostmi pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými 	<p>Člověk ve společnosti (sociologie) 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Společenská podstata člověka (proces socializace) • Sociální a skupinová struktura společnosti • Sociální fenomény a procesy • Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem; • Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče; • Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině; • Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů; • Modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost; sebepoznání, sebeúcta 	<p>1. ročník</p> <p>Integrované součásti vzdělávacího oboru</p> <p>Výchova ke zdraví z RVP GV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vztahy mezi lidmi a formy soužití • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji a rozliší konstruktivní a destruktivní změny objasní podstatu současných sociálních problémů a popíše vlivy a dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami; • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti • Sociálně patologické jevy (autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika; výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek; návykové látky a bezpečnost v dopravě) • Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích – duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vývoj sociologických teorií světových i českých sociologů • vytvoří a zanalyzuje jednoduchý (základní) sociologický výzkum 	<p>Člověk ve společnosti (sociologie) 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dějiny sociologických teorií • Metody a techniky sociologického výzkumu 	<p>2. ročník</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní a porovná historické i současné typy států a forem vlády • vyloží obsah ústavy a vymezí její funkce ve státě i které oblasti života upravuje • popíše podstatu a důvod dělby státní moci v ČR na tři autonomní složky a vysvětlí funkce a úkoly orgánů státní moci v ČR • popíše podstatu demokracie a odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v obou systémech • objasní podstatu a význam politického pluralismu, uvede příklady politického extremismu a charakterizuje jeho projevy a uvede v čem spočívá nebezpečí ideologií 	<p>Občan ve státě (politologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stát (znaky a funkce, formy státu, právní stát včetně Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod) • Demokracie (principy a podoby, občanská společnost, politické subjekty, volby, volební systémy) • Politologická charakteristika ČR • Ideologie • Základy politologie • Dějiny politologických teorií 	<p>2. ročník</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> popíše složky politického spektra, porovná přístupy vybraných politických seskupení k řešení základních otázek a problémů každodenního života občanů uvede příklady občanské angažovanosti v obci a ve státě; vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb projevuje orientaci v politologické terminologii a ve vývoji politologického myšlení v českém i celosvětovém historickém kontextu 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí důvody, průběh a význam procesu evropské integrace ve dvacátém století popíše a vysvětlí rozdíly integračního procesu obou politických bloků států v Evropě (demokratické versus socialistické státy v Evropě) popíše a rozliší funkce orgánů Evropské unie (EU), uvede příklady jejich činnosti posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů a uvede příklady, jak mohou v rámci EU uplatňovat svá práva vymezí činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod „světového společenství“, posoudí význam zapojení ČR uvede instituce, na něž se může obrátit v případě potíží při pobytu v zahraničí 	<p>Mezinárodní vztahy (politologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropská integrace (podstata a význam, historický průběh) Evropská unie (význam, orgány EU, jednotná evropská měna, ČR a EU...) Mezinárodní spolupráce (důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství, jejich účel a náplň činnosti, členství ČR v nich) 	<p>3. ročník</p> <p>Integrovaná průřezová témata RVP GV:</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> Žijeme v Evropě (viz učivo: Evropská unie) Vzdělávání v Evropě a ve světě (viz učivo: Evropská unie a mezinárodní spolupráce) <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Historie – Evropa a svět po druhé světové válce Geografie – Země EU
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky popíše svůj životní styl a posoudí, zda odpovídá (případně proč) znakům „konzumního způsobu života“ 	<p>Globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> Proces globalizace (příčiny, projevy, důsledky) Podstata „spotřebního“ způsobu života Globální problémy současné civilizace Problémy zemí „třetího světa“ 	<p>3. ročník</p> <p>Integrovaná průřezová témata RVP GV:</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> Globalizační a rozvojové procesy (viz učivo: proces globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (viz učivo: podstata zpotřebního způsobu života, globální problémy současné

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		civilizace) <ul style="list-style-type: none"> Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (viz učivo: problémy zemí „třetího světa“) Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> Člověk a životní prostředí (viz učivo: globální problémy současné civilizace)
Žák <ul style="list-style-type: none"> objasní odlišnosti mezi morálními a právními normami, popíše a odůvodní účel sankcí při porušení právní normy uvede, které státní a samosprávné orgány se účastní procesu legislativy a jak a kde jsou výsledky procesu zveřejňovány vysvětlí rozdíly mezi fyzickou a právní osobou a uvede jejich příklady uvede a popíše podstatu důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti jejich účastníků rozezná a popíše podstatu a rozdíl občanskoprávního a trestněprávního soudního řízení rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podstatu skutkových podstat trestných činů a uvede příklady trestněprávních sankcí rozliší náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet respektuje ve svém jednání platné právní normy objasní jednotlivá právní odvětví a na příkladech vysvětlí jejich obsah vyloží obsah Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod objasní důvody vzniku a základní vývojové etapy práva (i našeho) 	Občan a právo (právo) <ul style="list-style-type: none"> Právo a spravedlnost (smysl a účel práva, morálka a právo) Právo v každodenním životě (subjekty a objekty práva, způsobilost k právním úkonům, druhy právních norem, právní řád v ČR – jeho uspořádání) Orgány právní ochrany Historický vývoj práva Právní odvětví 	3. ročník
Žák <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vznik a vývoj lidských a občanských práv v historickém kontextu (přerod novověkých přirozenoprávních teorií v současné aplikované dokumenty, v nichž je obsažena základní charakteristika lidských a občanských práv) 	Lidská práva (právo) <ul style="list-style-type: none"> Lidská práva (původ a vývoj lidských práv) Lidská práva v dokumentech Porušování a ochrana lidských práv 	3. ročník Integrovaná průřezová témata RVP GV: Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> Základní problémy

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> popíše a obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva ostatních lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování objasní problematiku interkulturních vztahů v ČR i v Evropě a jejich případné negativní jevy zkonfrontuje s Listinou základních práv a svobod uvede nejzávažnější porušování lidských práv a problémy interkulturních vztahů v domácím i celosvětovém měřítku vymezení okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady 	<ul style="list-style-type: none"> Právní stát Funkce ombudsmana 	<p>sociokulturních rozdílů (viz učivo: lidská práva, porušování a ochrana lidských práv)</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, věd a umění k uchopení skutečnosti a člověka popíše hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci oceňuje význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možných rizik jejich zneužití charakterizuje podstatu, shody a rozdíly světových náboženství rozliší významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení vysvětlí vzájemné propojení mezi součástmi normativní kultury (právo – morálka) posoudí lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem zaujme stanovisko k základním projevům amorálního jednání ve společnosti (v primárním i sekundárním prostředí, v němž se pohybuje i v celosvětovém kontextu) vysvětlí rozdíl mezi objektivní a subjektivní morálkou 	<p>Úvod do filozofie a religionistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> Podstata filozofie Filozofie v dějinách (antická, středověká, renesanční, novověká, osvícenská filozofie a filozofie 19. a 20. století) Víra v lidském životě Etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií 	<p>4. ročník</p> <p>Integrovaná průřezová témata RVP GV:</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> Morálka všedního dne (viz učivo: etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií)

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> popíše podstatu základních etických teorií v dějinném kontextu a zhodnotí jejich význam 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> reálně zhodnotí své předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace popíše a zhodnotí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním zpracuje potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu či zvolené profesi vytvoří vlastní strukturovaný životopis, potřebný pro konkurzní řízení či přijímací řízení na VŠ prezentuje sebe i svoji práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru či konkurzu vytvoří vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na svoji osobní situaci a osobní vztahy se cílevědomě, zodpovědně a realisticky rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření rozvíjí svůj osobní a profesní potenciál rozpoznává využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit usiluje o dosažení stanovených cílů a koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl dokončuje zahájené aktivity se motivuje k dosahování úspěchu průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky 	<p>Trh práce a profesní volba</p> <ul style="list-style-type: none"> Profesní volba Mezinárodní trh práce Osobní management 	<p>3. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> uzavře fiktivní pracovní smlouvu a ukončí fiktivní pracovní poměr objasní problematiku pracovně-právních vztazích popíše a svá pracovní práva, uplatňuje je i u druhých a respektuje své pracovní povinnosti vysvětlí funkce odborů volí bezpečné pracovní postupy a adekvátní pracovní pomůcky, projevuje úctu k ochraně přírodního 	<p>Pracovněprávní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> Pracovní právo Bezpečnost práce 	<p>3. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování –</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>prostředí v procesu práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje zásady chování při pracovním úrazu 		<p>žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí mechanismy fungování ekonomického trhu a podstatu vztahu nabídky a poptávky, kolísání cen zboží i pracovní síly... • popíše a porovná jednotlivé formy podnikání • porovná výhody a rizika podnikání a porovná je s výhodami a nevýhodami pracovního poměru • volí správný postup při založení vlastního podnikání a žádosti o živnostenské oprávnění • chápe podstatu a principy podnikání • zvažuje možná rizika podnikání • vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru (s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory) • posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a je připraven tato rizika nést • uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost • objasní význam reklamy (včetně jejích skrytých obsahů) a posoudí podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu • objasní podstatu transformace české ekonomiky po roce 1989 a vysvětlí rozdíl mezi centrálně řízenou a tržní ekonomikou • objasní úlohu Úřadu pro hosp. soutěž 	<p>Tržní ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní ekonomické pojmy • Ekonomické subjekty • Marketing • Transformace české ekonomiky po roce 1989 	<p>3. ročník</p> <p>Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV</p> <p>Průřezová témata nezařazena</p> <p>výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní principy státního rozpočtu (systém příjmů a výdajů státu) • objasní daňovou politiku státu a popíše, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • popíše problematiku daňového přiznání, základních výpočtů daní (hlavně příjmu) a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • z dostupných zdrojů zhodnotí vliv důležitých ekonomických ukazatelů (inflace, HDP, nezaměstnanost...) na životní úroveň občanů 	<p>Národní hospodářství a ekonomická úloha státu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fiskální politika • Monetární politika ČNB • Sociální politika 	<p>3. ročník</p> <p>Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV</p> <p>Průřezová témata nezařazena</p> <p>výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • stanoví životní minimum domácnosti a zažádá o sociální dávky, na něž vznikl nárok • vysvětlí funkci podpory v nezaměstnanosti, úřadů práce a personálních agentur • posoudí a srovná nabídku zaměstnání a rekvalifikace v různých typech médií 		a projektového týdne)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní funkce ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • popíše problematiku akciového trhu a forem investic do cenných papírů • využívá moderní formy bankovních služeb (digitální technologie při využívání bezhotovostního platebního styku) • vybere optimální způsob financování svých osobních potřeb 	<p>Finance</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peníze • Bankovní soustava 	<p>3. ročník</p> <p>Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV</p> <p>Průřezová témata nezařazena</p> <p>výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)</p>

Dějepis

Používané zkratky:

UP – učební plán

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

RVP GV – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

OSZ – vyučovací předmět Občanský a společenskovědní základ

PT RVP ZV – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

PT RVP GV – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Dějepis realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost a její aplikace RVP pro gymnaziální vzdělávání.

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vyučovací předmět významně uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Ve svém vzdělávacím obsahu předmět propojuje a využívá obsah tematických celků vzdělávacích oblastí Občanský a společenskovědní základ, Umění a kultura a přesahy vyučovacího předmětu se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí. Tematické celky vyučovacího předmětu Dějepis mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vyučovacího předmětu Geografie, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 2 – 2 – 2 – 2

Vyučovací předmět Dějepis je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 8 hodinami, přičemž ve všech ročnících jsou zařazeny 2 vyučovací hodiny. Ve vyšších ročnících (3. a 4.) bude hodinová dotace předmětu Dějepis posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (archiv, muzeum, galerie, architektonické památky...)

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty:

Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a v Evropě

Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu

OSZ – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv

OSZ – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou integrována tato průřezová témata RVP GV:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, Žijeme v Evropě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět plní dané cíle RVP ZV i GV tím, že vede žáky k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty historického charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických faktů
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům

V rámci vyučovacího předmětu Dějepis vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- zadáváním domácích úkolů a jejich důslednou kontrolou vede žáky k tomu, aby samostatně vyhledávali, shromažďovali, třídili informace rozšiřující nebo upřesňující dané probírané téma
- rozbořením jednoduchých historických textů motivuje žáky, aby získané informace dokázali podrobit jednoduché historické analýze, čímž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování některých témat
- v rámci zpracování těchto produktů vede žáky k seznámení se nenásilným způsobem s odbornou historickou literaturou, odbornými studiemi a časopisovými články.
- pravidelným zařazováním ukázek, zadáváním úkolů vede žáky ve vyšších ročnících k vytváření esejí a samostatných projektů spojených s prezentací své práce před spolužáky, čímž je současně rozvíjena i kompetence komunikativní
- pomáhá žákům vybrat určité historické téma, které bezprostředně souvisí s probíraným historickým jevem, které následně žáci v menších pracovních skupinách zpracovávají a ve skupinách konzultují získané poznatky
- pravidelnou prací s odbornou literaturou, odbornými časopisy a jinými zdroji motivuje žáky k tomu, aby využívali různé zdroje informací a společně pak vytváří kompletní informaci, kterou pak prezentují svým spolužákům
- vede žáky k zaujímání stanovisek z různých zdrojů informací – odborná literatura, články v odborných historických časopisech, ale i v časopisech laických či v denním tisku, internetové odkazy atd., následně porovnávají jejich informační přínos
- prací s učebnicí i jinými zdroji vede žáky k získávání poznatků, historických jevů a událostí a k jejich správnému zařazování v čase a prostoru, čímž dosáhne toho, že se žáci orientují v základních historických pojmech, které jsou schopni uplatnit a aplikovat i v rámci mezipředmětových vztahů

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pravidelně zařazuje do hodin samostatnou práci žáků, která vede k samostatnosti při řešení problematických úloh
- připravuje otázky, které bezprostředně souvisí s daným úkolem a žáci na základě informací, které vyhledávají v textu např. původního historického pramene, případně části textu z odborné historické literatury či odborného článku na ně následně odpovídají písemnou či ústní formou
- pravidelným zadáváním referátů, domácích úkolů, řízeným dialogem povzbuzuje žáky k tomu, aby samostatně řešili problémové otázky a byli schopni navrhnout způsoby jejich řešení
- pravidelně zařazuje do hodin práci s dějepisnými mapami a atlasy a tím vede žáky k získání historicko-geografických souvislostí a prostorové orientace

Kompetence komunikativní

učitel

- předává rozšiřující poznatky formou výkladu i pomocí upřesňujících otázek a motivuje žáky tak, že sami dokáží vyhledat potřebné historické informace
- vybírá aktuální témata, k nimž žáci vyhledávají podklady k vysvětlení určitých historických souvislostí
- pomáhá žákům v hodinách zpracovat získaná fakta a odlišit informace podstatné od nepodstatných v souvislosti se zpracovávaným úkolem
- radí žákům, jak získané poznatky srozumitelně, spisovně a odborně prezentovat, argumentovat a obhajovat své závěry v řízené diskuzi
- umožňuje žákům při prezentaci jejich prací používat názorné pomůcky a výpočetní techniku
- učitel navozuje v hodinách přátelskou atmosféru, čímž podporuje podnětnou komunikaci a tvořivost žáků

Kompetence občanské

učitel

- pravidelným hodnocením, rozbořem a kontrolou domácích úkolů motivuje žáky, aby dle stanovených termínů tyto úkoly vypracovávali
- zadáváním projektů a termínovaných úkolů vede žáky k rozvoji autonomního učení
- porovnáváním historických událostí, filozofií jednotlivých etap a osudů jedinců vede žáky k pochopení a uvědomění si lidské důstojnosti jedince
- frontálním rozbořem, formální či neformální diskusí vede žáky k tomu, aby dokázali zaujmout samostatný postoj k některým závažným otázkám ekonomickým, sociálním, kulturním a historickým a aby si uvědomili etické, kulturní a duchovní hodnoty zanechané předchozími generacemi

Kompetence sociální a personální

učitel

- při skupinové práci definuje zcela jasně úkol verbální či písemnou formou
- rozděluje žáky do pracovních skupin, v nichž se žáci učí spolupracovat na zadaném úkolu ve skupinách, čímž rozvíjí týmovou práci a principy spolupráce
- pravidelnou debatou se žáky a jejich soustavným vybízením k vyjádření vlastního názoru či stanoviska stimuluje žáky k tomu, aby dokázali reagovat na vnější diskusní podněty
- vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede žáky k tomu, že jsou schopni nejen sdílet či přetvářet názory ostatních i respektovat odlišné názory

Kompetence digitální

učitel

- směřuje žáka, aby získával, posuzoval, spravoval, sdílel a sděloval data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volil efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;

- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků; navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázat si poradit s technickými problémy;
- vede žáka, aby se vyrovnával s proměnlivostí digitálních technologií a posuzoval, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- aktivně podněcuje žáka k tomu, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Časový harmonogram:

Tematický celek	Časové určení	
Úvod do dějepisu	úvod 1. ročníku	2 hodiny týdně
Pravěk	1. ročník	2 hodiny týdně
Staroorientální státy a starověk	1. ročník	2 hodiny týdně
Středověk	1. a 2. ročník	2 hodiny týdně
Počátky novověku (16.–17. století)	2. ročník	2 hodiny týdně
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18.–19. stol.	2. a 3. ročník	2 hodiny týdně
Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914 až 1945)	3. ročník	2 hodiny týdně
Soudobé dějiny (Evropa a svět po druhé světové válce)	4. ročník	2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého • vysvětlí rozdíly mezi pojmy – dějiny, dějepis, historie, historiografie a rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace • se orientuje v institucích provádějících a doplňujících historický výzkum a vysvětlí podstatu jejich činnosti • objasní předmět jednotlivých pomocných věd historických 	Úvod do dějepisu (podstata a úloha historie, význam historického poznání pro současnost; práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití; instituce, zabývající se historickým výzkumem a uložením historických pramenů; pomocné vědy historické)	úvod 1. ročníku Průřezová témata nezařazena
Žák <ul style="list-style-type: none"> • se orientuje v základních výzkumných metodách archeologie, umí objasnit význam archeologické práce • objasní vývoj života na Zemi a vývoj živočišných předchůdců člověka i člověka dnešního typu v jednotlivých vývojových etapách pravěku (hominizační 	Pravěk (doba kamenná, bronzová, železná; podstata a metody archeologického výzkumu)	1. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>a socializační proces)</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vývoj pravěké duchovní i materiální kultury člověka (náboženství, pohřební rituály, umění, vývoj industrie) • vysvětlí význam neolitické revoluce – vzniku výrobního způsobu života – pro socializační změny v životě pravěkého člověka • objasní význam „kovových“ dob, tj. používání kovů při materiální výrobě i způsobu obživy • charakterizuje pojem archeologická kultura a zařadí časově i prostorově hlavní archeologické kultury pravěku • 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí přínos starověkých kultur a umí pojmenovat, co mají tyto kultury společné • objasní a porovná jednotlivé náboženské systémy starověku (hlavně židovství a jeho odraz v křesťanství) a popíše okolnosti jejich vzniku • vysvětlí vznik a vývoj jednotlivých staroorientálních států a vysvětlí odraz jejich kultury v kultuře „klasických“ antických států (Řecko, Řím) • objasní jednotlivé etapy vývoje starověkého Řecka a Říma, zhodnotí kulturní a společenský přínos antických států a vyzdvihne, co odkázaly budoucím generacím (řecká demokracie a vzdělanost; římské právo; křesťanství) 	<p>Staroorientální státy a starověk (staroorientální despotie; antické Řecko, Řím; ostatní Evropa a naše země v době římské)</p>	<p>1. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí návaznost středověkých států na antické kulturní tradice • objasní proces christianizace a jeho vliv na vývoj raně středověké Evropy • vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí západních i východních křesťanů, vliv církve a náboženství na středověkou společnost • popíše poměry hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.–15. století a vše doloží na vybraných státních celcích • charakterizuje středověký vývoj slovanského obyvatelstva ve východní Evropě i na našem území • objasní středověký vývoj jednotlivých (vybraných) evropských států • objasní původ slovanského etnika, orientuje se v problematice prvních slovanských států s přihlédnutím k domácímu vývoji • objasní islám a vývoj islámské oblasti 	<p>Středověk (utváření středověké Evropy, vývoj islámu, vývoj křesťanství, hospodářský a zemědělský vývoj středověké společnosti, vzdělanost a umění ve středověké společnosti, dějiny jednotlivých (vybraných) středověkých států v Evropě a muslimském světě)</p>	<p>1. a 2. ročník 1. ročník – cca do roku 1000 n.l. 2. ročník – zbytek středověkých událostí Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a Evropě</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí průběh a důsledky tatarských a tureckých nájezdů hlavně do jižní a jihovýchodní Evropy popíše, jak fungovala společnost v raném středověku, jak vznikaly první hospodářské a politické instituce vysvětlí podstatu lenního systému a vznik šlechty objasní význam evropské vzdělanosti v duchu křesťanských tradic (význam univerzit, křesťanských řádů) 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní význam nových myšlenkových systémů a vědeckých poznatků pro další vývoj společnosti, především, co lidstvu umožnily zhodnotí význam a důsledky (hospodářské i politické) velkých zeměpisných objevů a cest se orientuje v církevní otázce, charakterizuje vznik reformačních hnutí, objasní, jaká protipatření učinila katolická církev vymezí a chápe vznik nových státních systémů a institucí (stavovský stát, absolutistická vláda). Umí je doložit na vývoji konkr. evropských států zhodnotí situaci našeho státu uvnitř habsburského soustátí, jeho sociální, politickou a kulturní sféru a změny, které stát prodělal po třicetileté válce zná a vysvětlí podstatu prvních novověkých revolucí (Nizozemí, Anglie) a zhodnotí jejich příčiny a důsledky 	<p>Počátky novověku – 16.–17. století (renesance a humanismus, evropská reformace; zámořské plavby a objevy; vývoj vybraných Evropských a mimoevropských novověkých států; mezinárodní vztahy v raném novověku; absolutismus a stavovství; raně novověké revoluce v Nizozemí a Anglii; české země v počátcích novověku v rámci habsburského soustátí; baroko)</p>	<p>2. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury OSZ – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní význam osvícenských myšlenek a názorů a vysvětlí jaký měly konkrétní dopad na vývoj ve světě se orientuje v proměnách v jednotlivých státech, kde byly osvícenské myšlenky postupně naplňovány, sleduje vývoj nových přístupů k politickému životu, úloze občana ve státě a jeho právům vyzdvihne význam ústavy a orientuje se v základních typech parlamentních systémů vysvětlí proces utváření novodobých národů a občanských společností objasní, jak a za jakých podmínek se utvářel český národ zhodnotí proces modernizace a industrializace v Evropě a také jeho negativní důsledky – ekologické, ekonomické a sociální důsledky charakterizuje odlišný vývoj Evropy (v 	<p>Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18.–19. století (osvícenství – kultura, politika a náboženství, charakteristika osvícenského absolutismu; velké revoluce – vznik USA, francouzská revoluce 1789–1799, revoluční hnutí v Evropě do, v i po roce 1848; napoleonské a Vídeňský kongres; hospodářské vztahy v 18. až 19. století; národnostní a emancipační hnutí; vzájemné střetávání velmocí; životní styl, vzdělanost a umění na</p>	<p>2. a 3. ročník 2. ročník – Osvícenství, Velká francouzská revoluce a napoleonské války 3. ročník – události od Vídeňského kongresu Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>důsledku rozdílného tempa modernizace) a ostatních kontinentů vyjma severní Ameriky a vysvětlí důvody tohoto procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní následky velmocenské politiky evropských států • popíše vývoj české společnosti a zhodnotí její postavení a celkovou úroveň v dunajské monarchii 	přelomu 19. a 20. století)	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje obě světové války a dokumentuje jejich důsledky • objasní příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl dán vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševismu v Rusku • popíše základní znaky totalitních ideologií a srovná je s podstatou demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit (politika apeasementu) • vysvětlí důvody spojenectví i následné konflikty mezi totalitními režimy (nacismus versus komunismus) • chápe a objasní spojitosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politické radikalizace pravicových a levicových antidemokratických sil • popíše a zhodnotí život v moderní evropské společnosti a objasní význam masové kultury • charakterizuje význam vzniku ČSR a její vývoj v meziválečném období 	<p>Moderní doba (národní a světové dějiny 1914 až 1945) (první světová válka; revoluce v Rusku; Versaillesko-washingtonský systém; vznik Československa; Evropa a svět ve 20. a 30. letech; Mnichovská krize; kulturní vývoj 1. poloviny 20. století; druhá světová válka; protektorát Čechy a Morava, II. odboj)</p>	<p>3. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše a vysvětlí vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa • objasní a zhodnotí vojenská, politická a hospodářská seskupení z doby „studené války“ • vysvětlí vzájemné vztahy obou politických bloků • objasní důvody a průběh nejvýznamnějších konfliktů vzniklé v důsledku bipolárního rozdělení světa • vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku • charakterizuje vnitřní vývoj a vzájemné vztahy USA a SSSR i jejich odraz ve střední Evropě a u nás • porovná a vysvětlí způsob života a chování v demokratických a totalitních společnostech • objasní podstatu integrace demokratické části Evropy, vysvětlí lidská práva 	<p>Soudobé dějiny – Evropa a svět po druhé světové válce (Evropa a svět po druhé světové válce, „studená válka“ a poválečné mocenské konflikty; východní blok – Československo jako součást východního bloku; Euroatlantický západní blok – euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; životní podmínky na obou stranách „železné opony“; rozpad koloniální soustavy; pád komunistických režimů; globální problémy moderní společnosti) –</p>	<p>4. ročník Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalizační a rozvojové procesy • Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce • Žijeme v Evropě <p>Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury OSZ – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>v kontextu evropské kulturní tradice a popíše úlohu a pravomoci základních institucí sjednocující se Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní rozpad koloniální soustavy a problémy vývoje postkoloniálních rozvojových zemí • vysvětlí vliv islámské a dalších neevropských kultur na současný svět • vymezí a objasní základní (globální) problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje • vysvětlí cestu poválečného demokratického Československa ke komunistickému převratu v únoru 1948 a objasní vznik a vývoj totalitního režimu v socialistickém Československu (společenské čistky a politické procesy, „svobodná“ šedesátá léta, období normalizace, cestu k demokracii a vývoj Československa po roce 1989) • charakterizuje vývoj a současný stav v „postkomunistických“ zemích po pádu komunistických režimů 	<p><i>prolíná se se vzdělávací oblastí Občanský a společenskovední základ – širší tematický celek „Mezinárodní vztahy – globalistika“</i></p>	<p>Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu</p>

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět tělesná výchova plně realizuje vzdělávací obsah oboru **tělesná výchova** obsaženého v **RVP G**. Z oboru **Výchova ke zdraví RVP G** jsou do předmětu integrována témata Zdravý způsob života a péče o zdraví a Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Časové a organizační vymezení

Časová dotace předmětu je 2 – 2 – 2 – 2.

Výuka probíhá ve skupinách v tělocvičně, v gymnastickém sále, v posilovně, na školním hřišti. Část aktivit probíhá v týdenních ročníkových kurzech, na lehkootletickém stadionu, na zimním a plaveckém stadionu, ve sportovní hale a v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací obsah v TV se prolíná s obsahem vyučovacích předmětů biologie, občansko společenský základ a chemie. Vědomosti a dovednosti, které se získají v jiných předmětech se uplatňují v při pohybových činnostech v TV a naopak, zkušenosti získané v TV přispívají k realizaci cílů jiných vyučovacích předmětů.

Ve vyučovacím předmětu se uplatňují průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a environmentální výchova.

Učitel realizuje následující společné postupy, metody a formy, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitel

- nechá žáky samostatně vybírat vhodné kondiční, posilovací a relaxační cviky při rozvíčkách nebo strečinku v závěru hodiny.
- dbá na bezpečnost, záchranu a dopomoc a učí ji žáky
- kontroluje správné provedení cviků, vyloučí cviky škodlivé, volí vhodnou zátěž
- jde žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

učitel

- motivuje žáky k řešení herních situací, k taktice a týmové spolupráci.
- umožní žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí, plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce

Kompetence komunikativní

učitel

- učí žáky používat správné názvosloví, vyjadřovat se přesně a konkrétně
- podporuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli, například při školních turnajích

Kompetence sociální a personální

učitel

- učí žáky posuzovat jejich fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích
- motivuje žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých

Kompetence občanské

učitel

- učí žáky chování v krizových nebo zdraví ohrožujících situacích
- seznamuje žáky s technikou první pomoci
- netoleruje hrubé chování a šikanu

Kompetence digitální

učitel

- seznamuje žáky s možnostmi využití digitálních technologií při sportu a sportovních výkonech
- učí žáky měření sportovních výkonů pomocí digitálních aplikací
- využívá digitální technologie při výuce (videa, fotografie, tvorba videa, aplikace)

Časový harmonogram:

Tematický celek	Časové určení
Rizikové faktory ve sportu	1.–4. ročník
Bezpečnost při sportovních činnostech	1.–4. ročník
Kondiční testy testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti testy svalové disbalance	1., 2. ročník 1. ročník
Hygiena pohybových činností	1.–4. ročník
Zdravotně zaměřená cvičení	1.–4. ročník
Denní pohybový a stravovací režim	1.–4. ročník
Pohybové odlišnosti a handicap	1.–4. ročník
Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	1.–4. ročník
Gymnastika cvičení na nářadí akrobacie cvičení bez náčiní cvičení s náčiním	1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–3. ročník
Kondiční cvičení, posilování, cvičení s hudbou	1.–3. ročník; 4. ročník (volitelně)
Úpoly	1. ročník
Atletika atletická abeceda sprinty vytrvalostní, štafetový běh atletické starty	1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–3. ročník
Plavání	3. ročník, 4. ročník (volitelně)
Raketové sporty (squash, badminton, ping-pong)	4. ročník (volitelně)
Lýžování, snowboarding	1. ročník
Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	1.–4. ročník
Sportovní výstroj a výzbroj	1.–4. ročník
Pohybové a sportovní akce	1.–4. ročník
Volejbal herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry, hra	1. ročník 2. ročník 3. ročník 1.–3. ročník; 4. ročník (volitelně)
Basketbal herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy pravidla hry, hra	1. ročník 2. ročník 3. ročník 1.–3. ročník; 4. ročník (volitelně)
Florbal	

herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy pravidla hry, hra	1. ročník 2. ročník 3. ročník 1.–3. ročník; 4. ročník (volitelně)
Turistika a pobyt v přírodě	3. ročník
Měření a hodnocení sportovních výkonů	1.–4. ročník
Zdravotní tělesná výchova rehabilitační cvičení vyrovnávací cvičení dýchání	1.–4. ročník 1.–4. ročník 1.–4. ročník
Péče o zdraví a zdravá výživa výživa podle věku, zdravotního stavu a profese poruchy příjmu potravy, hygiena a bezpečnost v TV záchrana a dopomoc při cvičení, duševní hygiena, poskytování první pomoci	1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–3. ročník 1.–4. ročník 1.–4. ročník 1.–4. ročník
Ochrana člověka za mimořádných událostí vyhlášení nebezpečí živelné pohromy únik nebezpečných látek první pomoc při hromadném zasažení evakuace	1.–2. ročník 1.–2. ročník 1.–2. ročník 1.–2. ročník 1.–2. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> dodržuje bezpečnost při pohybových aktivitách; respektuje věk, pohlaví a výkonnost. 	Rizikové faktory ve sportu Bezpečnost při sportovních činnostech	PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák <ul style="list-style-type: none"> ověří testy úroveň zdatnosti a svalové disbalance 	Kondiční testy Testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti testy svalové disbalance	PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace
Žák <ul style="list-style-type: none"> vybere z nabídky a vhodně použije konkrétní kondiční programy, či soubory cviků pro udržení nebo rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti 	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí Zásady chování a jednání v různém prostředí Úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek a možných rizik	
Žák <ul style="list-style-type: none"> použije vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení na prevenci a korekci svalových nerovností využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci 	Zdravotně zaměřená cvičení rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, posilovací cvičení, dýchání	
Žák <ul style="list-style-type: none"> organizuje svůj pohybový režim a využívá vhodné pohybové aktivity 	Denní, pohybový a stravovací režim, vhodné aktivity podle pohybových předpokladů a zájmů	PT Osobnostní a sociální výchova – morálka všedního dne

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		všedního dne
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách • zná telefonní čísla pro tísňová volání 	<p>Bezpečnost a záchrana při sportovních činnostech Závažná poranění a život ohrožující stavy Improvizovaná první pomoc, krizové situace, odsun raněného</p>	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • usiluje o své pohybové sebezdokonalení 	<p>Pohybové odlišnosti a handicap (věkové, pohlavní, výkonnostní) Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí optimálně své pohybové schopnosti; • zvládá základní cvičební sestavy. 	<p>Gymnastika Cvičení na náradí, akrobacie, cvičení s náčiním i bez náčiní, úpoly</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuje svůj pohybový režim a zátěž; • respektuje princip a zásady postupnosti, užívá dopomoc • dokáže pracovat s digitální technologií v rámci kondičního cvičení, posilování a cvičení s hudbou 	<p>Kondiční cvičení, posilování, cvičení s hudbou, posilování na strojích, aerobik, švihadla Digitální kompetence v rámci cvičení s hudbou, posilování a kondičního cvičení, práce s aplikacemi zaměřenými na sport a měření výkonů.</p>	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • usiluje o své pohybové sebezdokonalení 	<p>Atletika Atletická abeceda, sprinty, vytrvalostní, štafetový běh, atletické starty</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonaluje techniku plaveckých způsobů, dbá na bezpečnost svou a svého okolí. 	<p>Plavání Technika plaveckých způsobů (prsa, kraul, znak), plavecká vytrvalost, záchrana tonoucího</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • správně reaguje na vnější změny prostředí • respektuje pravidla soužití, mezi vrstevníky a partnery • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů • zorganizuje a vede skupinu žáků • uplatní osvojené způsoby chování při zátěžových, stresových a krizových situacích • snaží se pomoci ostatním v nouzi • dokáže pracovat s digitální technologií v rámci zimního kurzu ke zlepšení výuky lyžování, snowboardingu i běžeckého lyžování, dokáže vytvořit videa, fotografie a záznamy 	<p>Lyžování nebo snowboarding, běžecké lyžování Digitální kompetence v rámci výuky zacházení s technikou, natáčení tréninků v lyžování, snowboardingu a běžeckého lyžování, rozbory, komentář, diskuze, názorné ukázky ke zlepšení Zpracování videí a fotografií z kurzu.</p>	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace PT Enviromentální výchova – problematika vztahů organismu a prostředí</p> <p>ročníkový kurz – 1. ročník</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá názvosloví (gesta, signály, značky) 	<p>Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p>	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • volí vhodnou výzbroj a výstroj 	<p>Sportovní výstroj a výzbroj Účelnost, bezpečnost, kvalita</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví ve spolupráci s ostatními žáky třídní či školní turnaj a podílí se na její realizaci 	<p>Pohybové a sportovní akce Organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace.</p>	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace</p> <p>PT Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje pravidla • spolurozhoduje školní utkání 	<p>Volejbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry</p>	<p>PT Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje pravidla • spolurozhoduje školní utkání 	<p>Basketbal Florbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • správně reaguje na vnější změny prostředí • respektuje pravidla soužití, mezi vrstevníky a partnery • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů • zorganizuje a vede skupinu žáků • uplatní osvojené způsoby chování při zátěžových, stresových a krizových situacích <p>snazí se pomoci ostatním v nouzi</p>	<p>Turistika a pobyt v přírodě Příprava turistické akce a pobytu v přírodě, orientace i v méně přehledné krajině, příprava a likvidace ohniště a tábořiště, ochrana přírody, přežití v přírodě, zajištění vody, potrawy a tepla</p>	<p>Ročníkový kurz – 3. ročník</p> <p>PT Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>PT Osobnostní a sociální výchova – morálka všedního dne</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sleduje sportovní výsledky • aktivně uplatňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>Měření a hodnocení sportovních výkonů Olympionismus, fair play, pomoc pohybově znevýhodněným, odmítání dopingu, úspěchy našeho sportu</p>	<p>PT Mediální výchova – role médií v moderních dějinách</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede posoudit chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých • dokáže vyjádřit vlastní názor k problematice 	<p>Zdravotní tělesná výchova Rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, dýchání</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • usiluje o pozitivní změny ve svém životě, v prostředí rodiny, školy a obce • dbá na zdravou výživu; na příkladech doloží, jak se ve skladbě stravy projeví věk, zdravotní stav a profese jedince; • chápe nebezpečí při poruchách příjmu potravy; • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích 	<p>Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví Zdravá výživa podle věku, zdravotního stavu a profese, poruchy příjmu potravy, hygiena a bezpečnost v TV. Záchrana a dopomoc při cvičení, psychohygiena První pomoc při úrazech</p>	<p>Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G – téma Péče o zdraví a zdravá výživa</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené způsoby regenerace • dokáže poskytnout první pomoc při poraněních a život ohrožujících stavech. 	a náhlých zdravotních příhodách, poskytování první pomoci	
Žák <ul style="list-style-type: none"> • rozhoduje o situaci podle chování a jednání vlastního nebo cizího ohrožení a při konkrétní mimořádné situaci • použije signály pro vyhlášení poplachů; • posoudí způsob poskytnutí první pomoci a umí se zapojit do likvidace následků při hromadném zasažení obyvatel, • dokáže sbalit evakuační zavazadlo 	Ochrana člověka za mimořádných událostí Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události, živelné pohromy, únik nebezpečných látek, první pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení, evakuace Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G – téma Ochrana člověka za mimořádných událostí PT Environmentální výchova – člověk a životní prostředí

Umění a kultura – hudební obor

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Umění a kultura se skládá z hudebního a výtvarného oboru, přičemž si žáci na počátku studia volí jeden z nich a pokračují v něm ve 2. ročníku.

Časové a organizační vymezení:

Předmět se vyučuje ve skupinách v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, tedy **2 – 2 – 0 – 0**. Výuka se koná ve specializované učebně vybavené hudebním nástrojem (klavír, keyboard) a audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací obsah tvoří tři základní okruhy hudebních činností: produkce, recepcce a reflexe, které jsou úzce provázané tak, aby umožnily žákům lépe proniknout do hudby a v celém dalším životě tvořit o hudbě vlastní soudy a vybírat si k poslechu kvalitní hudbu.

Produkce, tj. zpěv, dle možností hra na nástroj a pohybové dovednosti, má charakter nejen reprodukční, ale i výrazně posiluje tvůrčí složku osobnosti žáka.

Recepce, tj. „instruktivní poslech“, umožňuje získat poznatky potřebné k poučenému vnímání hudby a k získání vědomostí z dané oblasti.

Reflexe je syntetizující hudební činnost, je proto zaměřena na interpretaci hudebního objektu, hudebního díla, hudebního žánru či stylu. Vede žáka k vytváření postojů k hudbě, k vytváření soudů a vlastních preferencí, k chápání složitější umělecké problematiky, jako je například problematika vztahu tvůrce – interpret – vnímatel, fungování hudebního průmyslu apod.

Všemi třemi okruhy hudebních činností procházejí průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody, postupy a formy práce:

Kompetence komunikativní

skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu, sémantické rozborů v receptivních činnostech, které rozkrývají významové a obsahové vrstvy díla, diskuze zahrnující vyjadřování vlastních soudů a preferencí v receptivních činnostech, hudební a pohybové dialogy mezi jednotlivými žáky v rámci improvizace a stylizace

Kompetence k učení, k řešení problémů, občanské, sociální a personální

výklady, referáty a prezentace žáků, řízené diskuze, návštěvy různých kulturních akcí, aby žáci mohli poznat kulturní a duchovní hodnoty minulosti i současnosti, a aby si tak mohli vytvářet tolerantní a nepředpojaté postoje k různorodým kulturním a duchovním hodnotám

Cílem hudebního oboru je vést žáka k pozitivnímu vztahu k umění, zejména k hudbě, k pochopení určitých norem, funkcí a hodnot, k chápání umění, zejména hudby, jako svébytné komunikace mezi lidmi. Hudební obor spolupracuje s některými jinými předměty, zejména pak s výtvarným oborem. Úzká vazba mezi těmito obory se promítá do některých témat, zejména tématu Umělecká tvorba a komunikace. Žáci obou oborů se zúčastňují výstav a některých koncertů. Jsou tak vedeni k chápání umění jako specifické a ničím nenahraditelné části lidského života, a to jak v oblasti tvorby, tak v oblasti recepcce.

Vzhledem k výchovnému charakteru předmětu používáme slovní hodnocení.

Časový harmonogram:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Vokální činnosti	1. a 2. ročník
Instrumentální činnosti	1. a 2. ročník
Pohybové činnosti	1. a 2. ročník
Vývoj hudby po romantismus	1. ročník
Vývoj hudby od romantismu po současnost	2. ročník
Vývoj nonartificiální hudby	1. a 2. ročník
Hudba a její funkce	2. ročník
Hudba jako kulturní fenomén současnosti	2. ročník
Umělecká tvorba a komunikace	2. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Umění a kultura – hudební obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
1. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady hlasové hygieny při vokálních i mluvních činnostech uplatňuje své pěvecké dovednosti sólově i ve skupině získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně využívá při zpěvu i mluvním projevu zpívá podle svých možností intonačně i rytmicky správně 	Vokální činnosti Hygiena hlasového a sluchového ústrojí Sjednocení hudebních dovedností – postoj, pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu, hlasový rozsah Melodická, rytmická a sluchová cvičení Jednoduché melodizace textu Zpěv jednohlasých a vícehlasých písní dle možností skupiny	PRODUKCE Ve všech ročnících v hudebních činnostech bude naplňováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, efektivní řešení problémů, Spolupráce – smysl pro kolektivní práci)
Žák <ul style="list-style-type: none"> se podle svých možností zapojuje do instrumentálních aktivit ve skupině podle svých individuálních možností doprovází vokální produkci na jednoduché rytmické a melodické nástroje vyjadřuje hudbou různé nálady a emoce 	Instrumentální činnosti Tvorba rytmických i dle možností harmonických doprovodů Imitace slyšené melodie, tvoří vlastní jednoduché melodie, komunikuje hudbou Rytmické hry v 2/4, 3/4, 4/4 taktu Nota celá, půlová, čtvrtková, osminová, synkopa, triola	
Žák <ul style="list-style-type: none"> pohybem ruky vyjadřuje takt reaguje na hudbu pohybem a tanečními kroky 	Hudebně pohybové činnosti Taktovací schémata 2/4, 3/4 a 4/4 taktu jednou, případně oběma rukama	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> podle svých možností vytváří malé taneční a pohybové etudy 	Pohyb v klasickém baletu a ve výrazovém tanci Pohybové hry a malé etudy	
Žák <ul style="list-style-type: none"> chápe hudební skladbu jako zákonitě vybudovaný celek, uvědomuje si základní stavební prvky díla a označí jeho nejdůležitější znaky 	Umění a jeho místo v životě společnosti i jedince Umělecké dílo jako struktura Tvorba, zprostředkování, recepce Hudba a její specifické znaky a možnosti Absolutní a programní hudba – hudba jako osobité sdělení Hudební dílo a jeho stavební prvky	RECEPCE a REFLEXE Vazby na literaturu, výtvarné umění, film, divadlo
Žák <ul style="list-style-type: none"> vnímá vývoj hudby na pozadí historických událostí a kulturních souvislostí a vzájemnou vazbu doloží příklady zná posloupnost uměleckých stylů, jejich časové zařazení, obecnou charakteristiku umí popsat nejdůležitější hudební znaky stylu, zná nejdůležitější osobnosti a jejich zásadní díla soustředěně poslouchá znějící hudbu a umí pojmenovat její některé znaky 	Umění jako odraz doby Teorie vzniku hudby, monodie duchovní i světská, vznik vokální polyfonie, její etapy, formy a osobnosti světové i české hudby, vokálně instrumentální hudba Baroko, jeho hlavní znaky, hudební formy, prosazení dur-mollového principu, instrumentace, osobnosti světové i české hudby problémy interpretace, další vývoj opery Klasicismus jako styl vznik sonátové formy a podíl českých hudebníků na jejím utváření, 1. vídeňská škola, formy, nejdůležitější díla vazby na Čechy, přesahy do romantismu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Česká hudba v kontextu hudby evropské a světové Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
2. ročník		
Žák <ul style="list-style-type: none"> získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně uplatňuje při zpěvu i mluvním projevu podílí se na kolektivním hudebním projevu ve skupině rozpozná rozdíly v interpretaci skladeb, umí tyto rozdíly pojmenovat 	Vokální činnosti Dle individuálních možností rozšiřování hlasového rozsahu, sjednocování hlavového a hrudního rejstříku, barva hlasu, pohyblivost a nosnost tónu Prostředky výrazového přednesu (legato, staccato, přízvuky, frázování, dynamika, tempo) Zpěv písní různých stylů a žánrů	PRODUKCE
Žák <ul style="list-style-type: none"> se zapojuje podle svých možností do instrumentálních produkcí ve skupině jednoduchým způsobem doprovází vokální činnosti ve skupině úměrně svým dovednostem improvizuje a pokouší se o vyjádření hudebních i nehudebních 	Instrumentální činnosti Práce s nástroji dle stavu ve skupině Složitější rytmy v osminových a půlových taktech Posilování harmonického cítění žáků Improvizace, vytváření zvukové kulisy k poezii či jinému	Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
myšlenek	literárnímu žánru Hudba a obraz	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • se orientuje v jednodušší partituře • notový zápis používá jako oporu pro své hudební činnosti 	<p>Hudební názvosloví pro běžné označení tempa, dynamiky, některých nástrojů v partituře, nejběžnější výrazy vyskytující se v notovém záznamu Poslech jednoduché skladby s partiturou</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • cítí úzkou spojitost hudby a pohybu a dokáže ji vyjádřit gesty, pohybem, tanečními kroky a mimikou 	<p>Hudebně pohybové činnosti Dle individuálních možností taneční kreaace Podle možností pokus o malou pantomimu</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímá vývoj hudby na historickém a obecně kulturním pozadí doby a doloží to konkrétními příklady • zná významné mezníky ve vývoji hudby, významné osobnosti, jejich zásadní díla, chápe pohnutky k jejich napsání, dokáže je interpretovat 	<p>Romantismus jako umělecký směr Umění jako nositel společenských idejí Etapy a proměny hudby 19. století, nové formy Vznik národních škol a opera 19. století Česká hudba 19. století Umění a společenská poptávka Opereta, typické znaky a její sounáležitost s posluchačským prostředím Otázky interpretace – skladatel jako interpret Vznik klasického baletu</p>	<p>RECEPCE a REFLEXE Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě – Češi jako světoví skladatelé a interpreti Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe právo umělce na hledání nových způsobů vyjádření a umí vysvětlit, proč tomu tak je • se zamýšlí nad možným sdělením hudebního díla a dle svých možností tyto myšlenky interpretuje • zná významné proudy, tendence a osobnosti v hudbě 20. století • vnímá různé interpretace hudebních děl a umí popsat jejich zásadní znaky 	<p>Hudba 20. století v kontextu umění – její složitost a provázanost s historickými událostmi Umělecká tvorba a komunikace, výrazové prostředky jednotlivých umění, jejich vzájemné ovlivňování a prostupování – reflexe umění jako celku, umění jako hra či konkrétní poselství Proměnlivost hodnot, schopnost přijímat nové Nové směry a proudy, významní představitelé a jejich zásadní díla – impresionismus, expresionismus, atonalita a mikrotonalita, avantgarda, neoklasicismus, polytonalita, studiová hudba, třetí proud, minimalismus, průniky a syntézy Postmoderní umění Možnosti interpretace</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě – Umění jako reakce na dějinný vývoj Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • se orientuje v žánrech nonartificiální hudby, umí je pojmenovat a uvést charakteristické rysy • vyjadřuje své preference 	<p>Jazz, jeho typické znaky, osobnosti Rock, jeho různé podoby a proudy až po současnost Folk, folk, šanson, otázky interpretace jednotlivých žánrů Propojení hodnot tradice</p>	<p>Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách – Vliv na rozvoj tzv. populární hudby,</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>a zdůvodňuje je</p> <ul style="list-style-type: none"> je tolerantní k preferencím ostatních lidí, pokud tyto preference nevykazují znaky netolerance a destrukce 	<p>a současnosti (fúze folkloru, jazzu, rocku) Umění a životní styl Hudba jako generační výpověď</p>	<p>význam pro utváření dobového vkusu</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> se zamýšlí nad funkčností užitě hudby a svůj názor doloží věcnými argumenty posuzuje umělecké ambice žánru a dané skladby rozlišuje význam a hodnotu díla vědomě třídí svůj hudební vkus 	<p>Otázky vnímání a přijímání určitého druhu hudby Význam výchovy a vzdělání pro přijímání a porozumění umění Hudba k různým příležitostem Scénická a filmová hudba Taneční hudba, hudba jako součást sportovního výkonu Hudba jako kulisa</p>	<p>Mediální výchova – Účinky mediální produkce a vliv médií Otázka hodnot, identifikace s hodnotami, vliv médií na přijímání či odmítání určitého typu hudby, otázky hudebních úprav, koláží, aranžmá</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> se zamýšlí nad pojmy, jako modernost a módnost, a umí je vysvětlit a doložit příklady vnímá vliv médií na život člověka, vnímá komerční tlaky a zneužívání hudby k těmto účelům 	<p>Hudba kolem nás Kýč a plagiát v tvorbě i interpretaci Role medií a hudebního průmyslu, posluchač jako konzument Hudba v reklamě, hudební smog</p>	<p>Mediální výchova – Role medií v moderních dějinách – Umění a komerce, příjemci a uživatelé medií Mezipředmětová vazba na výtvarný obor, český jazyk</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> nepřijímá hudbu, která vyjadřuje rasistické a xenofobní myšlenky 	<p>Etnická hudba Hudba jako společná řeč pro svět</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Rozvoj kultury v globálním kontextu Multikulturní výchova – Folklorní a etnické festivaly</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na základě svých dosavadních znalostí a zkušeností zařadí hudební dílo do příslušné doby či žánru, úměrně věku ho posuzuje a vyjadřuje vlastní názor, věcně ho obhajuje, případně přijímá kvalifikovanější názor 	<p>Objektivní znaky díla a individuální vnímání skladby Význam vzdělání v oboru pro vnímání a přijímání hudby Otázky umělecké kritiky</p>	<p>Mediální výchova – samostatnost ve vyhodnocování podnětů ze společenského prostředí Média a mediální produkce – Pokusy o vlastní dokumentární a kritické pořady</p>

Umění a kultura – výtvarný obor

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Výtvarný obor navazuje svým obsahem a cíli na výtvarnou výchovu základní školy a vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarný obor je především zaměřen na tvůrčí činnost žáka, jež je velmi úzce provázána s vnímáním komunikačního obsahu různých vizuálně obrazných a obrazových vyjádření. Výuka je realizována formou různých vyučovacích metod, samostatnou prací žáka, prací ve dvojicích, skupinovým vyučováním, výtvarnými řadami, krátkodobými či dlouhodobými projekty, spoluprací s galeriemi, muzei, besedami, přednáškami, prezentacemi, tvorbou a vedením vlastních portfolií. Ve výuce je kladen důraz na řešení problémů, experiment a komunikaci. Nedílnou složkou Výtvarného oboru je práce s medií (digitální fotografie, počítačová grafika, video).

Časové a organizační vymezení:

Předmět Umění a kultura se skládá z výtvarného a hudebního oboru, přičemž žáci si povinně zvolí jeden z nich. Jako takový se vyučuje ve skupinách v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. (2 – 2 – 0 – 0)

Výuka probíhá v ateliéru výtvarného oboru, dále v netradičních prostorách (galerie, muzeum) a veřejném prostoru (město, krajina).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výtvarný obor spolupracuje s jinými předměty, zejména pak s hudebním oborem. Úzká vazba mezi těmito obory se promítá do některých témat, zejména tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Vzdělávací obsah je členěn do dvou základních okruhů, pojímaných v kontextech historických a sociokulturních, v jejich vývoji a proměnách.

První okruh tvoří Obrazové znakové systémy umožňující vytváření aktivních postojů k aktuálním obsahům obrazové komunikace a reflektování osobního místa žáka ve světě vizuální kultury.

Druhý okruh představují Znakové systémy výtvarného umění umožňující aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu, využívání vlastních prožitků, postojů, zkušeností. Vychází přitom z umění od konce 19. stol. do současnosti.

Do vzdělávacího obsahu výtvarného oboru jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení:

- Žák je veden ke schopnostem sebereflexe a zaznamenávání si svých pokroků v práci, například formou osobních výtvarných deníků.
- Žák rozvíjí vizuální vědomosti přímým kontaktem s výtvarným uměním, studiem uměleckých děl, publikací, návštěvami muzeí, galerií, spoluprací s jejich lektorským oddělením, používáním digitálních technologií a netradičních výtvarných postupů.
- Žák se učí citovat, analyzovat a případně i kriticky hodnotit různé zdroje informací formou samostatné nebo skupinové práce.

Kompetence k řešení problémů:

- Zařazujeme v hodinách vyučovací metody vedoucí žáka k učení, řešení problémů v rámci jednoho předmětu nebo ve spojení s jinými předměty. Mezi tyto metody patří projektové a skupinové vyučování, práce ve dvojicích, diskuse, psycho hry výtvarně či hudebně zaměřené, exkurze a výjezdové semináře.
- Podporujeme samostatnou tvůrčí práci žáka s důrazem na experiment.

Kompetence komunikativní:

- Žák je veden k možnostem komunikačního propojení s ostatními předměty, především s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.
- Žák se učí orientovat ve vizuálním prostředí a vizuální komunikaci prostřednictvím kresby, malby, grafiky, koláže, prostorové tvorby, asambláže, fotografie a počítačové grafiky.

Kompetence sociální a personální:

- Respektujeme výsledek žákovské práce jako originální výtvor.
- Žák je veden v diskuzích k umění dialogu, dovednosti naslouchat a akceptovat odlišnosti jiných.

Kompetence občanské:

- Žák je motivován k pochopení tradic, charakteru, hodnot i rituálů svého národa a společnosti, návštěvami galerií, muzeí, divadel a koncertních sálů.

Kompetence pracovní:

- žák je veden k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti práce a dodržování bezpečnostních postupů při výtvarných aktivitách tak, aby neohrožoval zdraví své i druhých.
- klademe důraz na ochranu životního prostředí i ochranu kulturních a společenských hodnot.

Vzhledem k výchovnému charakteru předmětu používáme slovní hodnocení.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Kresba, malba, grafika, keramika	1. a 2. ročník
Užité umění, ilustrace	1 ročník
Materiálové události	1. ročník
Portrét, lidská postava v umění od pravěku po současnost	1. ročník
Nová media, design	2. ročník
Umění 20. století, akční tvorba	2. ročník
Prostorové vytváření	2. ročník
Umělecká tvorba a komunikace	2. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Umění a kultura – výtvarný obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváří si přehled širokého spektra kreslířských, grafických a malířských technik. Vyjadřuje a chápe abstrakci, stylizaci, objem, strukturu, světlo, barvu, prostor a čas orientuje se ve volné tvorbě především 20. st. používá pojmů k vyjádření specifických vlastností výtvarných technik tradičních i netradičních, dvojrozměrného vyjádření, rozlišuje jednotlivé techniky na originálech i reprodukcích 	<p>Kresba hlinou, tělem, světlem Otisk ruky, rytí do různých materiálů Grafické techniky Plastika, keramika Konstrukce plastické i psychologické Výtvarné řešení designu a užité tvorby Filmová a divadelní tvorba – osvětlení, kamera, scénografie Porovnávání statického a dynamického obrazu</p>	<p>Konkrétní spojení multimediálních tendencí spojující výrazové prostředky výtvarného umění, divadla, hudby, tance</p> <p>Společné návštěvy filmů, divadelních představení, výtvarných akcí, výstav současného umění, pořadů o výtvarném umění</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladech uvádí širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění člení je na slohová období – tedy na rozsáhlejší vývojové etapy 	<p>Pravěk, antika, středověk, umění náboženských civilizací, důvěra v rozum, složitost společensko-historické situace 17. a 18. století. Konflikt společenských sil a jeho vyústění v umění 2. pol. 19. století Impresionismus jako vývojový mezník Nástup umělecké avantgardy Období mezi 2 sv. válkami Poválečná vlna Pocity moderního člověka a jeho odraz ve výtvarném umění</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Mediální výchova – Hudební výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na konkrétních příkladech zdůrazňuje vývojový proces umění 1. pol. 20. století s jasným vymezením uzlových bodů jednotlivých vývojových etap 	<p>Umění po impresionismu, expresionismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, abstraktní umění, op-art, pop-art, nová figurace, současné. trendy ve výtvarném umění</p>	<p>Mediální výchova</p> <p>Multikulturní výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na podkladě praktického zvládnutí kreslířských, grafických a malířských technik rozvíjí výtvarnou senzibilitu a výtvarné myšlení, vyjadřování a chápání hledá při tom inspiraci především v současném českém a světovém umění vybírá nejen z tradičních prostředků, ale i ze současných metod a technologií 	<p>Výtvarné projekty – člověk, příroda, město, ... Od otisku ruky přes rytí do různých materiálů ke kresebným studiím a grafickým technikám – tradičním i netradičním včetně počítačové grafiky Litá grafika, nefigurativní malba Od stopy v hlině odlité do sádky k volné tvorbě Od plastiky a sochařství k objektu a environmentu Hledání nových pohledů na město, vesnici, kostel atd.</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova – člověk a příroda</p>
Žák	Vyjádření pocitů a stavů, hledání	Výchova k myšlení

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> chápe výtvarný projev jako jeden ze způsobů vyjádření lidské psychiky, lidského prožívání světa a seberealizace člověka 	<p>rozdílů a shod Pocitová abstrakce, surrealistické tendence snu a fantazie Malování při hudbě Výtvarné akce, performance, happening Prostor, čas a pohyb v umění, fantazie a tvořivost</p>	<p>v evropských a globálních souvislostech Využití další vzdělávací nabídky (muzea, galerií ...) Společná návštěva galerií, výstav současných umění, filmů, či pořadů o výtvarném umění Inspirační zdroje: Odborné publikace Katalogy, Časopisy, Internetové stránky Ukázky uměleckých děl Symbolika výtvarného projevu (křesťanství, japonské zahrady) Návštěvy výstav současných umění, pořadů o výtvarném umění, filmů</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> srovnává výtvarné umění nejen s jinými uměleckými druhy (především s hudbou), ale i s lidským slovním projevem 	<p>Kontrast mezi studiem skutečnosti a abstrakcí Různé míry zprostředkovanosti znakového systému: op-art, geometrická abstrakce, figurální a volná exprese, ozvláštňování, pop-art, performance, happening</p>	<p>Multikulturní výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na základě jednoduchých zadání zjišťuje, jaké prostředky bude volit k vyjádření svého tvůrčího záměru 	<p>Rovina tvorby, vnímání a interpretace Kresba, fotografie, instalace, konceptuální umění, malba Porovnává jednotlivé prostředky, kombinuje je a hledá nejvhodnější varianty Tvar, barva a textura předmětů, seskupování podle zvolených kritérií – podobnost, kontrast, neobvyklý kontext</p>	<p>Mediální výchova Okruh Mediální produkty obrazová reklama, sběr materiálu, recepce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává díla běžné i umělecké produkce na základě uplatnění podobných prostředků či elementů 	<p>Porovnává vlastní smyslové zkušenosti s mediálním vyjádřením – smyslová kontrola jako obrana proti manipulaci Porovnávání mediálního vyjádření s vizuálně obrazným vyjádřením umělecké produkce Tvorba dokumentace, výběr konkrétních ukázek uměleckých děl, jejich výběr ve vztahu k vlastnímu záměru</p>	<p>Návaznost na rozvíjení smyslové citlivosti a uplatňování komunikačních prostředků</p>

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává výtvarný projev jako projev svébytného „jazyka“, který je odlišný od jazyka slov porovnává jazyk výtvarného umění s jinými uměleckými druhy (především hudbou) i slovním projevem 	<p>Umělecký symbol a metafora v umění a mimo umění Tvar a prostor v architektuře Kompozice Umění jako možné východisko poznávání a sebepoznávání člověka a společnosti v kontextu doby</p>	<p>Environmentální výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vnímá umění od pravěku po současnost. porovnává pohled tvůrce a vnímatele. setkávání s uměním, ukládá zážitky do paměti. 	<p>Situace tvůrce v různých obdobích dějin umění Jeskynní malba Obrázkové písmo a hieroglyfy Mozaika Gotická vitráž Secesní šperk</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastní tvorbou uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání 	<p>Jiné kreslení a malování Kreslení stínů Kreslení pohybu v krajině Kreslení zvuků Kreslení a malování vůní Kreslení a malování chutí Kreslení hmatem Frotáže a otisky Kreslení ohněm a vodou Kreslení ještě jinak</p>	<p>Environmentální výchova Mediální výchova – člověk a příroda</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladech výtvarné tvorby porovná osobní a společenské zdroje tvorby a dokáže je rozlišit na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace 	<p>Proměny a zastavení Trvalost a pomíjivost věcí, událostí Dimenze času a jeho zachycení Čas člověka a čas lidí – zanechávání stop, masky Čas člověka a věcí-holandské zátiší, světlo ve vztahu k vyjádření objemu, kompozice objektů, smyslové účinky malby Čas v kontrastu věků – pojetí času v umění 20. st. ve srovnání s pojetím času v orientálních despotiích Čas v umění – vyjádření času a jeho využití v architektuře, sochařství a malířství</p>	<p>Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech Mediální výchova – člověk a společnost</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní roli autora a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření: aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu 	<p>Sbírka reprodukcí Nálada, kterou mi obrázek umožnil prožít Jaké barvy na obraze vidím Zvětšená reprodukce Zajímavý výřez</p>	<p>Multikulturní výchova</p>

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Informatika realizuje obsah vzdělávací oblasti Informatika RVP G.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Informatika je v učebních plánech našeho gymnázia dotován celkově 3 hodinami týdně.

Celková hodinová dotace je rozvržena tak, že povinné 3 hodiny jsou v prvním ročníku gymnázia – symbolicky **3 – 0 – 0 – 0**. Výuka se realizuje ve specializované počítačové učebně, po skupinách, vybavené didaktickou technikou. Další dovednosti se projeví v jednotlivých projektech předmětů a kurzech realizovaných v každém ročníku. Tematický celek Informační systémy je přesunut do výuky Geografie.

Nadstavbou předmětu Informatika jsou ve 3. a 4. ročníku volitelné předměty Programování a Počítačová grafika a tvorba WWW.

Cílem předmětu Informatika na gymnáziu je prohloubení teoretických i praktických znalostí žáků ze základní školy v ovládnutí výpočetní techniky a zvýšení jejich schopností orientace ve světě informací. Výpočetní technika a moderní technologie zkvalitňují a urychlují dostupnost informací a umožňují je dále obsahově i graficky tvořivě zpracovávat. Usnadňují komunikaci a dostupnost vzdělávání žákům. Informatika nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovské osobnosti rozpracováním průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), Sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a Seberegulace (systematičnost) a průřezového tématu Mediální výchova zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova – člověk a životní prostředí

Informatika souvisí se všemi předměty, kde se zpracovávají data, úzce souvisí s matematikou.

Třída je při práci v učebnách dělena na skupiny, stejně tak při práci na projektech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují pro jednotlivé kompetence následující strategie:

Kompetence k učení

- zadává vhodné úlohy a problémy (z ICT a praxe) a tím vede žáky k vyhledávání informací, posuzování jejich pravdivosti a relevance k používání internetu – P1
- zadáváním krátkodobých a střednědobých projektů lze rozvíjet u žáků kreativní myšlení, naučit je využívat další SW a spolupracovat s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

- při výuce jsou žáci motivováni problémy a situacemi z běžného života a praxe a žáci se učí používat výpočetní techniku k jejich řešení
- učitel vede žáky v roli konzultanta při řešení úkolů, při jejichž zpracovávání, žák užívá výpočetní techniku pro zpracování a prezentování poznatků ostatních předmětů
- žáci se učí řešit jednoduché problémy spojené s obsluhou počítače
- volí takové typy úloh a problémů, na nichž se žáci učí užívat základní principy a postupy algoritmizace problémů a jejich řešení

Kompetence komunikativní

- náhodnými kontrolami vede žáky ke vhodné komunikaci v rámci školní počítačové sítě a internetu
- žáci se učí, jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě (závěry z projektů, zpracování prezentací, tvorba www stránek)
- na příkladech tvorby závěrů z projektů, zpracování prezentací, tvorby www stránek apod. se žáci učí jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě
- systematickou kontrolou a rozбором počítačově zpracovávaných dokumentů vede žáky k osvojení typografických pravidel pro úpravu písemného projevu

- navozuje takové situace a zadává úkoly, při nichž rozvíjí schopnosti týmové spolupráce žáků
- výkladem, řízeným rozhovorem nebo při práci s PC vede žáky k porozumění jazyka používajícího ikony a piktogramy

Kompetence sociální a personální

- náhodnými kontrolami historie práce vede žáky k vhodnému chování v rámci školní počítačové sítě a internetu
- zadává takové úkoly (např. soutěže v rámci třídy, tvorba výukových materiálů, plakátů, ...), na nichž učí žáky sebehodnocení a hodnocení svého přístupu k práci a objektivnímu hodnocení práce jiných žáků
- rozhovorem a diskusí se žáky ve škole nebo při mimoškolních aktivitách vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (šikana, xenofobie, nacionalismus), při vzájemné spolupráci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je jinak schopný a zručný

Kompetence občanské

- vede žáky k dodržování právních norem v oblasti IT (upozornění na počítačové pirátství, ochranu autorských práv)
- vyžadováním správných pracovních návyků vede žáky k ochraně zdraví při práci s výpočetní technikou
- navozením vhodných situací vede žáky k získávání odpovědnosti za jejich řešení (domácí příprava, projekty)

Kompetence digitální

Výuka informatiky probíhá v počítačových učebnách v poměru jeden počítač na jednoho žáka, žáci také mohou využít vlastní zařízení (mobilní telefon, tablet a další techniku). V průběhu výuky tak studenti sami přicházejí na to, jakou techniku je účelné použít. Plní různé úkoly, jejichž výstupem jsou soubory v různých formátech. V průběhu výuky nastávají situace, v rámci nichž žáci spolu s učiteli řeší drobné technické problémy. Při zadávání úkolů a posuzování jejich splnění učitelé dbají na dodržení etických pravidel nakládání s autorskými díly.

Časový harmonogram:

Výuka bude prováděna v prvním ročníku čtyřletého studia týdně 3 hodiny v povinném předmětu Informatika, dovednosti budou aplikovat v projektech školy i jednotlivých předmětech.

Tematický celek – oblast	Časové určení
Data, informace a modelování	1. ročník
Algoritimizace a programování	1. ročník
Zpracování, využití a prezentace informací	1. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska • porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti 	Digitální technologie hardware a software – základní díly počítače, parametry ovlivňující rychlost a využití počítače, typy počítačů fungování operačního systému, současné operační systémy a jejich využití; nové technologie, jejich využití a vliv na společnost	Mediální výchova media a mediální produkce Fyzika práce na elektrických zařízeních fyzikální principy hardwaru

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními zařízeními a poradí s nimi druhým chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím s vědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost 	<p>počítačové sítě – lokální počítačové sítě a internet – paketový přenos dat, firewall; zabezpečený přenos dat; principy fungování webu a cloudových služeb; typy, vlastnosti bezdrátových sítí</p> <p>bezpečnost počítačových zařízení a dat;</p> <p>bezpečné digitální prostředí, digitální identita, datová schránka, elektronický podpis, token; vědomá a nevědomá digitální stopa – logy, metadata, cookies, fungování a algoritmy sociálních sítí</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje získané výsledky a závěry, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvažuje při tom omezení použitých modelů; posuzuje množství informace podle počtu možností, které jsou díky informacím vyloučeny; odhaluje chyby a manipulace v cizích interpretacích a závěrech rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek a vysvětlí proces a úskalí digitalizace formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model, simulaci převéde data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému 	<p>Data, informace a modelování</p> <p>data, informace – pojmy data a informace, získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači, přenos dat, zajištění jejich bezchybnosti</p> <p>interpretace dat – kvalita informačního zdroje; chyby a manipulace v interpretacích dat; kritické myšlení a kognitivní zkreslení</p> <p>kódování a přenos dat – kódování dat v počítačích obecně, binární soustava, bity a bajty; kódování čísel, textů, obrazu, zvuku, videa, vliv bitové hloubky na možný rozsah a dostupnou přesnost; principy bezztrátové a ztrátové komprese;</p> <p>modelování – model jako zjednodušení reality, schéma, diagram, pojmová a myšlenková mapa; graf, vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, kritická cesta</p>	<p>Mediální výchova</p> <p>Media a mediální produkce</p> <p>Mediální produkty a jejich význam</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Environmentální výchova, člověk a životní prostředí</p> <p>Jazyky</p> <p>komunikace v jazyce</p> <p>syntaxe jazyka</p> <p>Matematika</p> <p>číselné soustavy</p> <p>Fyzika – vlnění, modulace</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí daný algoritmus, program; určí, zda je daný postup algoritmem analyzuje problém, rozdělí problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a zapíše algoritmy pro řešení problému ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí nároky algoritmů; porovná algoritmy podle různých 	<p>Algoritmizace a programování</p> <p>algoritmizace – zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení; rozdělení problému na části, identifikace návazností dat, opakujících se vzorů a míst pro rozhodování; pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu, přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů</p> <p>programovací koncepty – programovací jazyk; proměnné, datové typy a jejich vlastnosti,</p>	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
<p>hledisek, vybere pro řešení problém ten nejvhodnější; vylepší algoritmus podle zvoleného hlediska; zobecní řešení pro širší třídu problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami; ve snaze o vyšší efektivitu navrhuje, řídí a hodnotí souběh procesů ověří správnost, najde a opraví případnou chybu v algoritmu, otestuje, odladí a optimalizuje program 	<p>vstup a výstup dat; podprogramy s parametry a s návratovými hodnotami; větvení programu se složenými podmínkami, cykly, seznamy</p> <p>testování, optimalizace – syntaktické, běhové a logické (funkční) chyby, krokování a ladění programu; vliv vstupních dat na spotřebované výpočetní zdroje</p> <p>vývoj programu – volba nástroje podle zadání úlohy; návrh přehledného uživatelského rozhraní programu; nápověda a dokumentace k programu; autorství a licence programu; etika programátora</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracovává a prezentuje výsledky své práce z různých oblastí studia s využitím prostředků ICT (aplikační software, prezentační zařízení aj.) 	<p>Zpracování, využití a prezentace informací</p> <p>aplikační software pro práci s informacemi – textové editory, typografie; tabulkové kalkulátory, výpočty, grafy; grafické editory, prezentační software, multimedia,</p>	<p>Mediální výchova mediální produkty a jejich významy uživatelé</p> <p>Matematika statistika</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, efektivní řešení problémů</p>

7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání

Zásady průběžného hodnocení a hodnocení výsledků vzdělávání

- (1) Hodnocení a klasifikaci žáků provádějí učitelé v průběhu celého klasifikačního období.
- (2) Na začátku klasifikačního období vyučující prokazatelně seznámí žáky s podmínkami studia a klasifikace (ústní zkoušení, písemné práce, domácí úkoly, laboratorní práce, referáty apod.) a s jejich podílem na celkovém hodnocení v předmětu (dále jen „pravidla klasifikace“). Seznámení s pravidly klasifikace poznamená vyučující do systému Bakaláři.
- (3) Pravidla klasifikace uveřejní každý vyučující v systému Bakaláři, kde budou k dispozici po celou dobu klasifikačního období. Uveřejnění provede vyučující nejpozději tři pracovní dny poté, co s pravidly klasifikace seznámil žáky.
- (4) Při hodnocení jednotlivých výkonů žáka učitel vůči žákovi uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- (5) Učitel ověřuje znalosti jen probraného učiva. Před takovým ověřováním musí žákům poskytnout dostatek času k naučení, procvičení a zažití látky.
- (6) Učitel posuzuje a klasifikuje výsledky práce objektivně, bez jakýchkoli jiných vlivů.
- (7) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, zdůvodňuje ji a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů.
- (8) Učitel žákovi oznámí výsledek ústního zkoušení okamžitě, hodnocení písemných zkoušek nejpozději do 10 pracovních dnů, slohových prací a projektů nejpozději do 15 pracovních dnů. Opravené písemné práce a projekty musí být žákům předloženy alespoň k nahlédnutí.
- (9) V případě radikálního zhoršení studijních výsledků je vyučující povinen informovat třídního učitele. Ten pak tyto informace sdělí prokazatelným způsobem zákonným zástupcům žáka.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- (1) Při určování stupně prospěchu na vysvědčení se hodnotí práce a výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
- (2) Při určování stupně prospěchu na vysvědčení přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků.
- (3) Výslednou známku na vysvědčení určí učitel, který vyučuje příslušný předmět. V předmětu, který vyučuje více učitelů, je výsledná známka stanovena po jejich dohodě. Nedojde-li k dohodě, rozhodne o známce na základě klasifikačních podkladů ředitel školy.
- (4) Přesáhne-li absence žáka v některém předmětu a v daném pololetí 25 % odučených hodin, může vyučující nebo ředitel školy nařídit vykonání doplňkové zkoušky před komisí, tzv. komisionální zkoušku k doplnění klasifikace.
- (5) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení následujícími stupni prospěchu: 1 – **výborný**, 2 – **chvalitebný**, 3 – **dobrý**, 4 – **dostatečný**, 5 – **nedostatečný**.
- (6) Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.
- (7) Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.
- (8) Chování žáka se hodnotí následujícími stupni hodnocení: 1 – **velmi dobré**, 2 – **uspokojivé**, 3 – **neuspokojivé**.
- (9) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni: prospěl(a) s vyznamenáním, prospěl(a), neprospěl(a), nehodnocen(a).
  - a) Žák **prospěl s vyznamenáním**, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré;
  - b) Žák **prospěl**, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný;
  - c) Žák **neprospěl**, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí.

d) Žák **je nehodnocen**, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

(10) Na konci prvního pololetí je žákovi vydán výpis z vysvědčení, na konci školního roku pak oficiální vysvědčení s hodnocením obou pololetí.

(11) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí, protože z nich byl zcela uvolněn.

(12) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

(13) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

(14) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání pedagogickou radou. K uděleným kázeňským opatřením se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Kritéria stupňů prospěchu

Vyučovací předměty výchovného zaměření (estetická výchova a tělesná výchova)

(1) Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

(2) Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný a využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

(3) Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

(4) Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

(5) Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Ostatní vyučovací předměty

(1) Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činností jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

(2) Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně a přesně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo na základě menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a

praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

(3) Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů na základě podnětů učitele. Jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

(4) Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se projevují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

(5) Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

Chování

(1) Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele, je vždy přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

(2) Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevnování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

(3) Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo školního řádu, zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

(1) Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (na žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka).

(2) Ředitel školy může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.

(3) V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.

(4) Ředitel školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

(5) Součástí individuálního vzdělávacího plánu je mj. časové a obsahové rozvržení učiva, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení a úprava zkoušek.

Další podrobnosti o hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou obsaženy v platném školním řádu.

8. Autoevaluace školy

RVP G odkazuje na provedení autoevaluace v oblastech vlastního hodnocení, které mají být v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Platné znění vyhlášky č. 15/2005 Sb. v době vzniku tohoto dokumentu žádné oblasti vlastního hodnocení neobsahuje.

Oblasti, které jsou uvedeny níže, odpovídají dřívějšímu pojetí autoevaluace: zčásti slouží jako východisko pro zpracování výroční zprávy školy (tam, kde se stav zjišťuje minimálně jednou ročně) a zčásti jako možný zdroj doplňujících informací pro rozhodování vedení školy. Pro vytvoření výroční zprávy jsou zjišťovány ještě další potřebné informace.

Hodnocení podmínek ke vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zjišťovat úroveň optimálních podmínek daných RVP GV v obecné rovině a srovnávat je s indikátory pro hodnocení programu ŠPZ. Vyhodnotit další podmínky vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Pohoda věcného prostředí	Dotazník	1x za dva roky	Vyváženost prostředí po všech stránkách. Všichni se podílejí na vytváření a ochraně prostředí. Školní prostředí poskytuje různorodou a uspokojující nabídku. Většina aktivně využívá různorodou nabídku. Škola systematicky vyhodnocuje prostorové využití.
Pohoda sociálního prostředí	Dotazník Výstupy z výroční zprávy	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v oblasti mezilidských vztahů. Učitelé rozvíjejí u žáků sociální a humanistické dovednosti a postoje. Pravidla soužití jsou spoluvytvářena učiteli, žáky i rodiči. Učitelé, žáci a rodiče projevují v mezilidských vztazích humanistické postoje. Učitelé, žáci a rodiče zauímají kritický postoj k rizikovým jevům. Škola má vytvořen systém hodnocení kvality mezilidských vztahů.
Pohoda organizačního prostředí	Dotazník Dokumentace školy – školní řád, organizační řád	1x za dva roky	Učitelé, žáci a rodiče: se vzdělávají v oblasti životosprávy; organizují činnost s ohledem na rytmicitu biologických funkcí; reflektují dovednost kompenzovat škodlivé důsledky rizikové zátěže. Škola organizuje provoz s ohledem na individuální potřeby všech. Provozní a organizační pravidla respektují vyvážené potřeby životosprávy jednotlivců.
Smysluplnost	Dotazník Výstupy z interního vzdělávání Výstupy z hospitací	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice nového pojetí vzdělávání. Výuka obsahuje formy autentického, prožitkového a činnostního učení. Vyučovací metody se zaměřují na klíčové kompetence. Výběr učiva je v souladu s kognitivním vývojem daného věku žáků. Existuje smysluplná sebereflexe žáků i

			učitelů a evaluace výstupů i procesů. Probíhá globální výchova a učení v souvislostech.
Možnost výběru, přiměřenost	Dotazník Výstupy z hospitací Výstupy ze zápisů předmětových sekcí Výstupy z tematických plánů učitelů	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice porozumění osobnosti žáka. Kurikulum a škola umožňuje žákům dostatečnou volbu vzdělávacích i zájmových aktivit. Pedagogický a didaktický přístup učitelů respektuje vyváženost výchovně vzdělávacího procesu. Škola a učitelé mají ve svých dokumentech zapracované programy pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Žáci a učitelé si volí vzdělávací nabídku podle individuálních vzdělávacích potřeb.
Spoluúčast, spolupráce	Dotazník Výstupy z hospitací Výstupy z projektů	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v metodách kooperativního učení. Učitelé volí formy a metody vedoucí ke komunikaci a spolupráci smíšených skupin. Žáci mají dovednosti spolupracovat a komunikovat. Je preferováno rozvíjení soc. dovedností a odpovědnosti za řešení skup. úkolů. Žáci řeší společensky prospěšné projekty.
Motivující hodnocení	Dotazník Výstupy z portfolií žáků	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice hodnocení. Součástí ŠVP je rozvoj hodnotových postojů žáků. Individuální hodnocení má motivující charakter. Učitelé používají pravidelně zpětnou vazbu. Žáci dovedou reflektovat výsledky své práce. Hodnotící kritéria jsou vytvářeny společně školou, učiteli a žáky. Škola má vypracovaný hodnotící systém.
Škola – model demokratického o společenství	Dotazník Výstupy z jednání Školské rady a Studentského senátu	1x za dva roky	Veškerá činnost školy vede k rozvoji dovedností žít v demokratické společnosti. Škola má demokraticky zvolené orgány na všech úrovních. Demokratické principy jsou zakotveny v chování a jednání jednotlivců. Obecná podpora zdraví je zakotvena v celkové koncepci školy. Vedení školy vytváří podpůrné systémy pro obecnou koncepci zdraví ve škole. Škola provádí systematickou autoevaluaci programu ŠPZ. Při řízení školy je používán participační styl řízení a koordinované spolupráce na všech úrovních života školy.
Škola – kulturní a vzdělávací centrum	Dotazník	1x za dva roky	Existuje otevřený informační systém mezi školou a veřejností. Je vytvořen systém marketingu školy. Vzdělávací program koresponduje s potřebami regionu.

			Škola efektivně spolupracuje se strategickými partnery v regionu. Samostatné projekty žáků reflektují veřejně prospěšné aktivity regionu.
--	--	--	---

Hodnocení výchovných a vzdělávacích strategií

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat dostatečnost nabídky volitelných předmětů ve srovnání s volbou maturitních předmětů, posuzovat vývoj školního klimatu včetně vztahů s rodiči, zhodnotit výstupy z kurzů a žákovských projektů. Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Variabilita studia, nabídka předmětů	Statistické rozbory rozložení volitelných předmětů a maturitních předmětů Rozbor výsledků maturitních zkoušek Dotazníky maturantů	1x ročně – červen	Nabídka volitelných předmětů koresponduje s požadavky žáků. Výsledky maturitních zkoušek z profilových předmětů odpovídají výsledkům klasifikace daných předmětů
Klima školy	Dotazníky žáků, učitelů, rodičů Výsledky Internetové diskuse	1x za dva roky – květen	Všechny tři dotazované skupiny hodnotí školní klima více jak z 50 % kladně.
Multikulturní vzdělávání	Dotazník žáků Rozbor mimoškolních aktivit	1x za dva roky – říjen	Názory žáků obsahují z větší míry kladné postoje ke vztahům s žáky jiných národností. Každoroční mimoškolní aktivity zahrnují multikulturní obsah.
Projekty	Analýza výsledků projektů Hodnocení žákovských odborných konferencí Hodnocení písemných výstupů z projektů	1x ročně – červen	Předmětová skupina nebo předmět vykazuje výsledky žákovských projektů v prokazatelné formě.
Kurzy	Rozbor výstupů z kurzů Zpětné vazby žáků	1x ročně – červen	Výstup z kurzu prokazatelně dokáže hlavní cíl kurzu. Výstupy identifikují požadované zařazení průřezových témat. Náhradní výstupy jsou transparentní.
Studentský senát	Výstupy ze zasedání studentského senátu Vlastní SWOT analýza Senátu Dotazníky žáků k práci Senátu	1x za 2 roky – září	Studentský senát vykazuje samostatnou činnost bez vlivu vedení školy. Studentský senát předloží vlastní hodnocení své činnosti. Žáci převážně kladně hodnotí činnost studentského senátu.
Vztahy s rodiči	Výstupy ze zasedání školské rady Rozbory zápisů ze třídních schůzek Diskusní stránka webu školy	1x ročně – září	Vedení školy reaguje na všechny připomínky rodičů z třídních schůzek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zhodnotit výuku ve studijních skupinách tvořených napříč třídami, posoudit účinnost týmové práce včetně výstupů. V hodnocení vyučovacích metod preferovat aktivizační a individuální metody.

Zhodnotit nabídky v práci výchovného poradce a preventisty v oblasti individuálního přístupu k žákům.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Organizační členění tříd a skupin	Hodnocení organizačního průběhu školního roku	1x ročně – září	Studijní skupiny jsou vytvořeny na základě zájmu a schopností žáků.
Týmová práce a projektová výuka	Výstupy z kurzů a projektů Hodnocení žakovských konferencí Hodnocení hospitační činnosti	1x ročně – červenec	Výstupy z kurzů a projektů jsou vždy výsledkem týmové práce. Výstupy jsou vždy prezentovány minimálně v rámci školy.
Vyučovací metody	Hodnocení výsledků hospitační činnosti Rozbor zápisů předmětových sekcí Dotazníky žáků a učitelů	1x za 2 roky – květen	Většina učitelů používá aktivizační vyučovací metody. Studenti reflektují kladně vyučovací metody svých učitelů.
Individuální přístupy	Hodnocení výsledků hospitační činnosti Dotazníky žáků a učitelů Analýza činnosti výchovného poradce a preventisty	1x za 2 roky – září	Existuje systém nabídek individuálních činností s žáky. Žáci pravidelně využívají nabídek výchovného poradce a preventisty. V hodnocení učitelů se objevuje kladná reflexe na individuální práci s žáky.

Hodnocení výsledků žáků

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat výsledky externích testů a společné části maturitní zkoušky s výsledky na úrovni kraje a republiky. Preferovat hodnocení žáků ve vztahu k dosažení klíčových kompetencí s ohledem. Sledovat úspěšnost absolventů zejména při přijetí k vysokoškolskému studiu.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Vědomostní oblasti	Externí testy podle ročního plánu školy Předmětové ročníkové testy Rozbor výsledků státních a mezinárodních jazykových zkoušek	1x za 2 roky – červen	Výsledky externích testů jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků s rozšířenou výukou jazyka splní požadavky některé z certifikovaných jazykových zkoušek.
Plnění klíčových kompetencí	Hodnocení žáků jako součást portfolia Výstupní hodnocení žáků Výstupy z kurzů a projektů	1x za 2 roky – červen	Všichni žáci dosáhnou předepsaných klíčových kompetencí. Více než polovina žáků je hodnocena v dosažení KK v lepší polovině případné hodnotící škály. Všechny výstupy z kurzů a projektů jsou prezentovány v rámci školy.
Maturitní zkoušky	Analýza výsledků maturitních zkoušek	1x ročně – červen	Výsledky společné části maturitní zkoušky jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků je z předmětů profilové části hodnocena stupni výborný nebo chvalitebný.
Úspěšnost absolventů	Zpětná vazba maturantů po přijím. řízení na VŠ	1x ročně – červen – září	Úspěšnost přijetí k vysokoškolskému studiu je vyšší než 80 %.

Hodnocení řízení školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Posoudit řídicí systém školy z pohledu vedení, předmětových sekcí a zaměstnanců školy. Sledovat funkci systému profesního hodnocení pedagogických pracovníků. Pravidelně hodnotit vzdělávání pedagogických pracovníků (interní, externí a sebevzdělávání). Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Účinnost řídicího systému	Dotazník pracovníků školy Vytvoření SWOT analýzy rozborem na poradním sboru ředitele Výstupy z pedagogických rad, předmětových sekcí a poradního sboru ředitele	1x za 2 roky – říjen	Fungování poradního sboru ředitele a předmětových sekcí je pravidelné s transparentními výstupy.
Profesní hodnocení PP	Systém profesního hodnocení a autoevaluace jednotlivých učitelů Rozbor výsledků hospitací Portfolio učitele	1x za 2 roky – prosinec	Existuje otevřený systém profesního hodnocení učitelů, který je tvořen vlastním hodnocením učitelů, hodnocením předmětových sekcí a hodnocením vedení školy.
Vzdělávání PP	Portfolio učitele Statistika předmětových sekcí	1x ročně – červen	Existuje systém interního vzdělávání všech PP. Všichni PP absolvují sebevzdělávání a využijí nabídek externího vzdělávání.

Hodnocení úrovně výsledků práce školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Hodnotit naplněnost školy ve srovnání s cílovou kapacitou školy a kapacitou oborů. Sledovat plnění rozpočtu zejména provozních výdajů, hodnotit úspěšnost reprodukce investičních prostředků školy. Posoudit možnosti zisku mimorozpočtových zdrojů a jejich využívání.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Kapacita školy	Rozbor zahajovacího výkazu školy a výsledků přijímacích zkoušek.	1x ročně – říjen	Cílová kapacita školy je naplněna z více než 95 %
Plnění rozpočtu	Pololetní a výroční zprávy o hospodaření. Analýza žádostí a hodnocení rozvojových projektů a programů.	1x ročně – říjen	Výsledek hospodaření je vyrovnaný nebo kladný. Škola pravidelně dosáhne na mimorozpočtové zdroje financování.
Plnění investičních záměrů	Rozbor plnění plánu investiční činnosti, odpisového plánu a žádostí o inv. dotace.	1x za dva roky – říjen	Škola předkládá každý rok zřizovateli investiční záměr na reprodukci investičních prostředků.